

20.11.2023

A9-0343/ 001-001

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY 001-001

predložené Výbor pre priemysel, výskum a energiu

Správa

Christian Ehler

A9-0343/2023

Rámec opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby výrobkov emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle)

Návrh nariadenia (COM(2023)0161 – C9-0062/2023 – 2023/0081(COD))

Pozmeňujúci návrh 1

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY EURÓPSKEHO PARLAMENTU*

k návrhu Komisie

2023/0081(COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby výrobkov
emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle)**

(Text s významom pre EHP)

* Pozmeňujúce návrhy: nový alebo zmenený text je vyznačený hrubou kurzívou; vypustenia sa označujú symbolom **■** .

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(-1) *Hlavným strednodobým cieľom európskej priemyselnej politiky je umožniť priemyslu Únie realizovať energetickú, klimatickú, environmentálnu a digitálnu transformáciu a zároveň zachovať jeho konkurencieschopnosť na svetovom trhu, udržať kvalitné pracovné miesta v Európe a posilniť jeho schopnosť inovovať a vyrábať v Európe, najmä v súvislosti s čistými technológiami.*

(1) Únia sa zaviazala k zrýchleniu dekarbonizácie svojho hospodárstva a k ambicióznemu zavádzaniu obnoviteľných zdrojov energie s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu alebo nulovú bilanciu emisií (emisie po odpočítaní odstránených emisií) do roku 2050. Tento cieľ je jadrom Európskej zelenej dohody, aktualizovanej priemyselnej stratégie EÚ a je v súlade so záväzkom Únie prijať globálne opatrenia v oblasti klímy podľa Parížskej dohody. Na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119³ stanovuje záväzný cieľ Únie v oblasti klímy znížiť do roku 2030 čisté emisie aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami v roku 1990. Navrhovaný balík „Fit for 55“ sa zameriava na plnenie cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a v tejto súvislosti sa ním revidujú a aktualizujú právne predpisy Únie.

¹ Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s.179.

² Ú. v. EÚ C/2023/254, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj>

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

- (1a) *Ako sa uvádza v Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody, Únia musí prijať opatrenia na urýchlenie priemyselnej transformácie smerom k emisnej neutrálnosti. Toto nariadenie je súčasťou uvedených opatrení a zameriava sa na podporu ekonomického zdôvodnenia dekarbonizácie priemyslu v Únii.*
- (1b) *V záujme strategickkej autonómie Únie má väčší dôraz na obehovosť a dlhú životnosť technológií zásadný význam pre posilnenie odolnosti výrobného priemyslu Únie a zároveň zníženie jeho vplyvov na životné prostredie s cieľom prispieť k jeho udržateľnej konkurencieschopnosti.*
- (2) Jednotný trh je vhodným prostredím, ktoré v potrebnom rozsahu a potrebným tempom umožňuje prístup k technológiám nevyhnutným na dosiahnutie ambície Únie v oblasti klímy **a naplnenie prísľubu Európskej zelenej dohody o premene dekarbonizácie na udržateľnú konkurencieschopnosť**. Nekoordinované vnútroštátne opatrenia na zabezpečenie prístupu k emisne neutrálnym technológiám by mali vzhľadom na komplexnosť a nadnárodnú povahu týchto technológií vysoký potenciál narúšať hospodársku súťaž a rozdrobovať jednotný trh. V záujme zabezpečenia fungovania jednotného trhu je preto nevyhnutné vytvoriť spoločný právny rámec Únie na spoločné riešenie tejto hlavnej výzvy prostredníctvom zvýšenia odolnosti Únie a jej bezpečnosti dodávok energie v oblasti emisne neutrálnych technológií.
- (2a) *Akákoľvek ďalšia mobilizácia štátnej pomoci by mala byť cieleňá a dočasná a mala by byť v súlade s politickými cieľmi Únie, ako je Zelená dohoda a Európsky pilier sociálnych práv. Takéto financovanie by nemalo viesť k ďalším rozdielom medzi členskými štátmi v súlade s politikou Únie v oblasti hospodárskej súťaže a súdržnosti.*
- (2b) *Medzinárodná agentúra pre energiu odhaduje, že globálny trh s kľúčovými masovo vyrábanými technológiami čistej energie bude do roku 2030 ročne dosahovať hodnotu približne 650 miliárd USD, čo je viac ako trojnásobok súčasnej úrovne. Emisne neutrálny priemysel stále rýchlejšie rastie na celom svete, a to do takej miery, že dopyt niekedy prevyšuje ponuku. Priemysel Únie je súčasťou otvoreného, kapitálovo náročného a sociálneho trhového hospodárstva orientovaného na vývoz, ktoré môže občanom Únie priniesť prosperitu len vtedy, ak bude konkurencieschopné a otvorené globálnemu trhu. Ambícia Únie, ktorou je*

dosiahnutie emisne neutrálneho priemyslu, by sa mala zosúladiť s touto realitou a mala by sa zamerať na získanie významného podielu na globálnom trhu.

- (3) Pokiaľ ide o vonkajšie aspekty, Únia sa bude viac usilovať spojiť sily *s otvorenými, demokratickými partnermi odhodlanými dodržiavať Parížsku dohodu*. Pokiaľ ide o vznikajúce trhy a rozvíjajúce sa hospodárstva, Únia sa bude *usilovať o nadväzovanie vzájomne prospešných partnerstiev* v rámci svojej stratégie Global Gateway, ktoré prispievajú k diverzifikácii jej dodávateľského reťazca surovín, k dosahovaniu celosvetových cieľov v oblasti klímy, ako aj k snahám partnerských krajín o realizáciu dvojakej transformácie a o rozvoj miestnej pridanej hodnoty.
- (4) Únia musí na splnenie týchto záväzkov zrýchliť tempo prechodu na *klimaticky neutrálne hospodárstvo, a to aj zvýšením podielu čistej energie vo svojom energetickom mixe, ako aj* zvýšením energetickej efektívnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie. Tým sa prispeje k dosiahnutiu cieľov Únie do roku 2030 v rámci Akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv týkajúcich sa miery zamestnanosti na úrovni aspoň 78 % a aspoň 60 % účasti dospelých na odbornej príprave. Zároveň sa tým prispeje k zabezpečeniu toho, aby bola zelená transformácia spravodlivá a nestranná.
- (5) Vyššie ceny energie po neodôvodnenej a protiprávnej vojenskej agresii Ruskej federácie voči Ukrajine sa stali silným podnetom na urýchlenie vykonávania Európskej zelenej dohody a posilnenie odolnosti energetickej únie zrýchlením prechodu na čistú energiu a ukončením akejkoľvek závislosti od fosílnych palív vyvázaných z Ruskej federácie. Plán REPowerEU⁴ zohráva kľúčovú úlohu pri reakcii na ťažkosti a narušenia celosvetového trhu s energiou spôsobenými ruskou inváziou na Ukrajinu. Cieľom tohto plánu je urýchliť energetickú transformáciu v Európskej únii v záujme zníženia spotreby plynu a elektriny v Únii a podpory investícií do zavádzania energeticky efektívnych a nízkouhlíkových riešení. Stanovujú sa v ňom ciele, ako napríklad do roku 2025 zdvojnásobiť solárnu fotovoltickú kapacitu a do roku 2030 inštalovať 600 GW solárnej fotovoltickej kapacity; zdvojnásobiť tempo zavádzania tepelných čerpadiel; do roku 2030 vyrobiť 10 miliónov ton čistého vodíka

⁴ *Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 18. mája 2022: Plán REPowerEU, COM(2022) 230 final z 18. mája 2022.*

z domácej výroby; a podstatne zvýšiť výrobu biometánu **až na 35 mld. m³ do roku 2030**. V pláne sa takisto uvádza, že dosiahnutie cieľov plánu REPowerEU si vyžiada diverzifikáciu dodávok zariadení na výrobu nízkouhlíkovej energie a dodávok kritických surovín, zníženie závislosti jednotlivých odvetví, odstránenie prekážok v dodávateľských reťazcoch a rozšírenie výrobných kapacít technológií čistej energie v Únii. Komisia v rámci svojho úsilia o zvýšenie podielu energie z obnoviteľných zdrojov na výrobe elektriny, v priemysle, budovách a doprave navrhuje zvýšiť cieľovú hodnotu v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov na 45 % do roku 2030 a zvýšiť cieľovú hodnotu v smernici o energetickej efektívnosti na 13 %. Tým by celková kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 dosiahla 1 236 GW v porovnaní s plánovanou kapacitou 1 067 GW do roku 2030 podľa návrhu z roku 2021, pričom sa zvýši potreba uskladňovacej kapacity prostredníctvom batérií s cieľom vyrovnáť sa s nestálosťou v elektrizačnej sústave. Podobne politiky súvisiace s dekarbonizáciou odvetvia cestnej dopravy, ako je nariadenie (EÚ) 2019/631⁵ a nariadenie *Európskeho parlamentu a Rady* (EÚ) 2019/1242⁶, budú silnou hnacou silou ďalšej elektrifikácie tohto odvetvia, čím sa zvýši dopyt po batériách.

- (6) Emisne neutrálna transformácia už teraz vyvoláva obrovské priemyselné, hospodárske a geopolitické zmeny na celom svete a s ďalším pokrokom v svetovom úsilí o dekarbonizáciu budú tieto zmeny čoraz výraznejšie. Cesta **ku klimaticky neutrálnemu hospodárstvu efektívne využívajúcemu zdroje a s nulovou bilanciou emisií** sa premieta do veľkých príležitostí na expanziu emisne neutrálného priemyslu Únie, pričom sa využije sila jednotného trhu, a to podporou investícií do emisne neutrálnych technológií a ich dodávateľských reťazcov. Ide o technológie **potrebné na dosiahnutie cieľov národných energetických a klimatických plánov, ktoré prispievajú k odolnosti a konkurencieschopnosti priemyslu Únie** a umožňujú dekarbonizáciu našich hospodárskych odvetví, od dodávok energie až po dopravu, budovy a priemysel. Silný emisne neutrálny priemysel v Únii môže Únii výrazne

⁵ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/631 zo 17. apríla 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové osobné vozidlá a nové ľahké úžitkové vozidlá a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 443/2009 a (EÚ) č. 510/2011 (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 13).*

⁶ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1242 z 20. júna 2019, ktorým sa stanovujú emisné normy CO₂ pre nové ťažké úžitkové vozidlá a menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 595/2009 a (EÚ) 2018/956 a smernica Rady 96/53/ES (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 202).*

pomôcť pri účinnom dosahovaní cieľov v oblasti klímy a energetiky, ako aj pri podpore ďalších cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode, akými je napríklad vytváranie **kvalitných** pracovných miest a **udržateľného** rastu **tým, že bude vytvárať priemyselnú základňu zameranú na vývoz a tiež domáci dopyt.**

- (7) Aby bolo možné splniť ciele **Únie** v oblasti klímy a energetiky, treba sa prioritne zamerať na energetickú efektívnosť. Šetrenie energie predstavuje najlacnejší, najbezpečnejší a najčistejší spôsob, ako dosiahnuť tieto ciele. „Prvoradosť energetickej efektívnosti“ je všeobecnou zásadou energetickej politiky Únie a je dôležitá z hľadiska jej praktických aplikácií v rámci politiky, ako aj z hľadiska investičných rozhodnutí. Je preto zásadná pre rozširovanie výrobnéj kapacity energeticky efektívnych technológií v Únii, ako sú tepelné čerpadlá a technológie inteligentných sústav, ktoré EÚ pomáhajú znižovať a regulovať jej spotrebu energie.
- (8) Ciele Únie v oblasti dekarbonizácie, bezpečnosť dodávok energie, digitalizácia energetického systému a elektrifikácia dopytu, napríklad v oblasti mobility, a potreba rýchlonabíjajúcich bodov si vyžadujú obrovské rozšírenie elektrizačných sústav v Únii, a to na úrovni prenosu aj na úrovni distribúcie. Na úrovni prenosu sú potrebné siete jednosmerného prúdu vysokého napätia (HVDC) na pripojenie energie z obnoviteľných zdrojov na mori, kým na úrovni distribúcie si prepájanie dodávateľov elektriny a riadenie flexibility na strane spotreby vyžaduje investície do technológií inovačných sústav, ako je inteligentné nabíjanie elektrických vozidiel, energeticky efektívna automatizácia a inteligentná regulácia budov a priemyslu, vyspelá infraštruktúra merania (AMI) a systémy energetického manažérstva v domácnostiach (HEMS). Elektrizačná sústava musí spolupracovať s množstvom aktérov alebo zariadení na základe podrobnej úrovne pozorovania, čiže dostupnosti údajov, s cieľom umožniť flexibilitu, inteligentné nabíjanie a inteligentné budovy s inteligentnými elektrizačnými sústavami a **malé služby flexibility**, ktoré umožňujú reakciu spotrebiteľov na strane spotreby a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Pripojenie emisne neutrálnych technológií do siete Únie si vyžaduje podstatné rozšírenie výrobných kapacít elektrizačných sústav v oblastiach, ako sú podmorské a suchozemské káble, rozvodne a transformátory.
- (8a) **Zoskupovaním priemyselnej činnosti v záujme priemyselnej symbiózy sa môže minimalizovať vplyv týchto činností na životné prostredie a zvyšuje sa efektívnosť**

priemyslu. Takéto zoskupovanie môže významne prispieť k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia. V tejto súvislosti: Týmto nariadením sa podporuje rozvoj údolí emisne neutrálneho priemyslu (ďalej len „údolia“). Aby sa podporovala priemyselná symbióza, tieto údolia by mali mať z hľadiska rozlohy a technológií obmedzený rozsah. Členské štáty by mali určiť údolia a každé označenie by mal sprevádzať plán s konkrétnymi vnútroštátnymi opatreniami na zvýšenie atraktívnosti údolia ako miesta pre výrobné činnosti. Údolia by sa mali využívať najmä ako nástroj na reindustrializáciu regiónov, najmä pre transformujúce sa uhoľné regióny.

(8b) Členské štáty by mali mať možnosť určiť a podporovať údolia. Pri určovaní údolia by mal členský štát vypracovať plán pre údolie, v ktorom stanoví emisne neutrálnu výrobnú činnosť, ktorá sa má v údolí vykonávať (ďalej len „plán“). Členský štát by mal vykonať aj posúdenia vplyvov na životné prostredie, ako sa vyžaduje v prípade emisne neutrálnych výrobných činností, ktoré sa majú vykonávať v údolí. Takéto posúdenia vplyvu výrazne obmedzujú potrebu podnikov vykonávať tieto posúdenia povolení na emisne neutrálne výrobné činnosti v rámci údolia. Plán by mal obsahovať výsledky posúdení vplyvov na životné prostredie, ako aj vnútroštátne opatrenia, ktoré sa majú prijať na minimalizáciu alebo zmiernenie negatívneho vplyvu na životné prostredie. Plán by mal zahŕňať aj konkrétne vnútroštátne opatrenia na podporu priemyselnej činnosti v oblasti údolia. Tieto opatrenia by mali zahŕňať opatrenia na investovanie do súkromných investícií do energetickej, digitálnej a dopravnej infraštruktúry alebo ich stimulovanie, ako aj opatrenia na zníženie prevádzkových výdavkov priemyslu v údolí, ako sú zmluvy o rozdielnych cenách energie. Ďalšie opatrenia, ktoré treba zvážiť, sú opatrenia na posilnenie ochrany duševného vlastníctva, zriadenie inovačného centra v údolí, ako aj na prilákanie začínajúcich podnikov do údolia. S cieľom zaistiť bezpečnosť investícií pre priemysel by sa v pláne malo špecifikovať aj trvanie podporných opatrení.

(9) Na podporu týchto technológií, ktoré sú komerčne dostupné a majú dobrý potenciál na rýchle rozšírenie na účely podpory cieľov Únie v oblasti klímy, zvýšenia bezpečnosti dodávok emisne neutrálnych technológií a ich dodávateľských reťazcov a zabezpečenia alebo posilnenia celkovej odolnosti a konkurencieschopnosti energetického systému Únie, je potrebné vyvinúť ďalšie politické úsilie. Toto úsilie zahŕňa prístup k bezpečnému a udržateľnému zdroju palív najlepšej triedy, ako sa

uvádza v odôvodnení 8 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/1214.

- (10) Na dosiahnutie cieľov na rok 2030 je potrebné venovať osobitnú pozornosť **strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti**, a to aj vzhľadom na ich významný prínos k smerovaniu k nulovej bilancii do roku 2050. Tieto **projekty** zohrávajú kľúčovú úlohu v rámci otvorenej strategickej autonómie Únie, pričom zabezpečujú, aby občania mali prístup k čistej, cenovo dostupnej a bezpečnej energii. Vzhľadom na úlohu týchto **projektov** by sa na ne mali vzťahovať ešte rýchlejšie postupy vydávania povolení, mali by získať štatút najvyššieho možného národného významu podľa vnútroštátneho práva a možnosť dodatočnej podpory na prilákanie investícií. **Aby bol predkladateľ projektu uznaný za strategický projekt, mal by dodržiavať uplatniteľné povinnosti v oblasti sociálneho a pracovného práva stanovené právom Únie alebo vnútroštátnym právom.**
- (10a) **Strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti by sa mali realizovať udržateľne s využitím sociálne zodpovedných postupov vrátane rešpektovania ľudských a pracovných práv a zmysluplného zapojenia miestnych komunít, využívania transparentných obchodných praktík s primeranými politikami dodržiavania predpisov s cieľom predchádzať rizikám nepriaznivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy vrátane korupcie a úplatkárstva a minimalizovať ich.**
- (11) Aby bol budúci energetický systém Únie odolný, toto rozšírenie by sa malo vykonať v celom dodávateľskom reťazci predmetných technológií, a to v plnej komplementárnosti s aktom o kritických surovinách.
- (11a) **Európsky strategický plán pre energetické technológie (ďalej len „plán SET“) je od roku 2007 hnacou silou inovácií Únie v oblasti energetických technológií⁷. Tento plán významne rozšíril robustnú vedomostnú základňu v oblasti energetických technológií a zásadne prispel k zosúladeniu strategických priorít v oblasti výskumu, inovácií a zavádzania technológií čistej energie. Aby mohla Únia dosiahnuť svoje ciele plnej uhlíkovej neutrality do roku 2050, túto vedomostnú základňu treba využívať a ďalej posilňovať. Plán SET je preto nenahraditeľným nástrojom na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia a základom jeho inovačného programu.**
- (12) Komisia v roku 2020 ■ prijala stratégiu EÚ v oblasti integrácie energetického

⁷

Treba doplniť odkaz na oznámenia Komisie o pláne SET z rokov 2007 a 2015

systemu. Stanovuje sa ňou vízia urýchlenia prechodu na integrovanejší energetický systém, ktorý podporuje klimaticky neutrálne hospodárstvo pri najnižších nákladoch vo všetkých sektoroch. Zahŕňa tri prvky, ktoré sa vzájomne dopĺňajú a podporujú: po prvé „obehovejší“ energetický systém, ktorého základom je energetická efektívnosť; po druhé masívnejšiu priamu elektrifikáciu v sektoroch konečnej spotreby; po tretie využívanie obnoviteľných a nízkouhlíkových palív vrátane vodíka. Aspekty súvisiace s integráciou energetického systému sa týkajú riešení pre úplnú integráciu všetkej elektriny vyrobenej zariadeniami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov do širšieho energetického systému. To napríklad znamená prijať technické riešenia, ktoré umožňujú integráciu nadbytočnej elektriny vyrobenej zariadeniami na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, a to aj prostredníctvom uskladnenia *a rozšírením plánovateľných nefosílnych zdrojov energie v sústave*, v jej rôznych formách a prostredníctvom riadenia na strane spotreby.

- (12a) *Zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (ďalej len „CCS“) je technológia, ktorá prispeje k zmierneniu zmeny klímy. Spočíva v zachytávaní oxidu uhličitého (CO₂) z priemyselných zariadení, jeho preprave na úložisko a vtláčaní do vhodnej podzemnej geologickej jednotky na účely trvalého uloženia.*
- (13) Rozvoj riešení v oblasti zachytávania a ukladania oxidu uhličitého pre priemysel naráza na zlyhanie koordinácie. *Po prvé* – napriek motivácii vo forme zvyšujúcej sa ceny CO₂ stanovenej systémom EÚ na obchodovanie s emisiami – priemysel, ktorý chce ekonomicky životaschopným spôsobom investovať do zachytávania emisií CO₂, čelí významnému riziku, že nedokáže získať prístup k povolenému geologickému úložisku. *Po druhé*, investori investujúci do prvých geologických úložísk čelia počiatočným nákladom spojeným s identifikáciou, výstavbou a posúdením týchto úložísk a až potom môžu požiadať o zákonné povolenie na ukladanie. Transparentnosť, pokiaľ ide o potenciálnu uskladňovaciu kapacitu CO₂ z hľadiska geologickej vhodnosti príslušných oblastí a existujúcich geologických údajov, najmä z prieskumu miest ťažby uhl'ovodíkov, môže byť oporou pre účastníkov trhu pri plánovaní svojich investícií. Členský štát by mal takéto údaje zverejňovať a pravidelne vykazovať vo výhľadovej správe o pokroku pri výstavbe geologických úložísk a o príslušných potrebách v oblasti ich vtláčnej a uskladňovacej kapacity, s cieľom spoločne dosiahnuť cieľovú kapacitu vtláčania CO₂ platnú pre celú Úniu. *Po tretie* –

projekty ukladania CO2 sú ekonomicky životaschopné len vtedy, ak je celý hodnotový reťazec vrátane dopravy ekonomicky odôvodnený. Všetky právne povinnosti v oblasti ukladania by preto mali byť sprevádzané účinnými politikami a opatreniami Únie a členských štátov na zabezpečenie koordinácie a investícií v celom hodnotovom reťazci.

- (14) Hlavnou prekážkou pre investície do zachytávania oxidu uhličitého, ktoré sú v súčasnosti čoraz viac ekonomicky životaschopné, je dostupnosť fungujúcich geologických úložísk CO2 v *Únii*, čo je základom pre stimuly uvedené v smernici *Európskeho parlamentu a Rady* 2003/87/ES⁸. V záujme rozšírenia tejto technológie jej hlavných výrobných kapacít musí *Únia* pripraviť výhľadovo orientovanú ponuku trvalých geologických úložísk povolených v súlade so smernicou *Európskeho parlamentu a Rady* 2009/31/ES⁹. Vďaka vymedzeniu cieľa Únie vo výške 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO2 do roku 2030 v súlade s očakávanými kapacitami, ktoré budú potrebné v roku 2030, môžu príslušné odvetvia koordinovať svoje investície smerom k hodnotovému reťazcu Únie prepravy a uskladňovania emisne neutrálneho CO2, ktorý môžu priemyselné odvetvia využiť na dekarbonizáciu svojich činností. Týmto počiatočným nasadením sa zároveň podporí ďalšie ukladanie CO2 s výhľadom do roku 2050. Podľa odhadov Komisie by *Únia* mohla potrebovať zachytiť až 550 miliónov ton CO2 ročne do roku 2050, aby splnila cieľ emisnej neutralnosti, a to aj formou odstraňovania uhlíka. Táto prvá uskladňovacia kapacita v priemyselnom meradle zníži riziko investícií do zachytávania emisií CO2 ako významného nástroja na dosiahnutie klimatickej neutrality. *Vzhľadom na predpokladané potreby v oblasti ukladania CO2 v roku 2050 bude musieť byť trh Únie s ukladáním CO2 doplnený trhom v tretích krajinách v Európe s veľkým potenciálom pre ukladanie.* Cieľ Únie týkajúci sa ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO2 sa po začlenení tohto nariadenia do Dohody

⁸ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).*

⁹ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).*

o EHP zodpovedajúco upraví. *S cieľom zabezpečiť dosiahnutie cieľa Únie by členské štáty mali prijať potrebné opatrenia na uľahčenie a stimulovanie zavádzania projektov zachytávania a ukladania uhlíka. Takéto opatrenia môžu zahŕňať opatrenia, ktoré stimulujú producentov emisií, aby zachytávali emisie, finančnú podporu pre investorov na potrebnú infraštruktúru na prepravu CO₂ do úložiska a priame financovanie projektov ukladania CO₂.*

- (15) Vymedzením geologických úložísk, ktoré prispievajú k cieľu Únie do roku 2030, ako projektov výroby emisne neutrálnych technológií *alebo strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti* sa môže urýchliť a uľahčiť rozvoj geologických úložísk a čoraz vyšší dopyt priemyslu po úložiskách sa môže nasmerovať na úložiská, ktoré budú nákladovo najefektívnejšie. Čoraz viac dosluhujúcich plynových a ropných polí, ktoré by sa mohli prerobiť na bezpečné geologické úložiská, sa nachádza na konci svojej užitočnej produkčnej životnosti. Odvetvie ťažby ropy a zemného plynu okrem toho potvrdilo svoje odhodlanie pustiť sa do energetickej transformácie, pričom disponuje aktívami, zručnosťami a poznatkami potrebnými na prieskum a rozvoj ďalších geologických úložísk. Na dosiahnutie cieľa Únie stanoveného na 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO₂ do roku 2030 musí odvetvie zlúčiť svoje príspevky, aby sa zabezpečilo, že zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého ako riešenie v oblasti klímy bude k dispozícii pred vznikom dopytu. V záujme zabezpečenia včasného, celouňijného a nákladovo účinného rozvoja geologických úložísk v súlade s cieľom *Únie* v oblasti vtláčnej kapacity by držiteľia povolení na ťažbu ropy a zemného plynu v *Únii* mali k tomuto cieľu prispievať na pomernom základe podľa svojej výrobnnej kapacity týkajúcej sa ropy a zemného plynu a zároveň by mali ponúkať flexibilitu, pokiaľ ide o spoluprácu a zohľadnenie iných príspevkov tretích strán. *Držiteľia povolení na ťažbu ropy a zemného plynu v Únii by mali vyvinúť v rámci svojich právomocí maximálne úsilie na uskutočnenie požadovaných investícií s cieľom splniť svoj príslušný príspevok k cieľu, ktorým je dosiahnutie ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO₂. Toto úsilie by však malo podliehať objektívnym obchodným, finančným, technickým, právnym a environmentálnym obmedzeniam, ktoré sú mimo kontroly týchto spoločností, čo môže viesť k tomu, že jednotlivé projekty ukladania napriek primeranému a komerčne obozretnému úsiliu objektívne nebude možné dokončiť včas, aby sa splnili povinnosti stanovené v tomto nariadení.*

- (15a) *Na podporu cezhraničnej prepravy CO2 je potrebné ďalšie politické úsilie, keďže Londýnsky protokol pôvodne zakazuje vývoz CO2 na trvalé geologické úložiská pod morským dnom. V roku 2009 bol Londýnsky protokol zmenený zmluvnými stranami s cieľom umožniť cezhraničnú prepravu CO2 na účely podmorského ukladania, ale zmenu musia ratifikovať dve tretiny zmluvných strán, aby nadobudla platnosť. Je nepravdepodobné, že k tomu v blízkej budúcnosti dôjde. Treba ďalšie politické úsilie, aby sa odstránili prekážky zavedenia takejto prepravy a vytvoril sa vnútorný trh pre cezhraničnú prepravu CO2.*
- (15b) *Ďalšie politické úsilie je nevyhnutné na zabezpečenie zavedenia plánovania cezhraničnej infraštruktúry. Pri realizácii projektov zachytávania a ukladania oxidu uhličitého (CCS) a zachytávania a využívania oxidu uhličitého (CCU) je mimoriadne dôležitá dostupnosť a prepojenosť celej škály spôsobov prepravy CO2. Preprava sa môže realizovať rôznymi spôsobmi vrátane lodí, nákladných člnov, vlakov a nákladných vozidiel, ako aj pevnými zariadeniami na pripojenie a dokovanie, skvapalňovanie, dočasné ukladanie a konverziu CO2 so zreteľom na jeho ďalšiu prepravu potrubím a špeciálnymi druhmi dopravy.*
- (15c) *Komisia by mala zabezpečiť sústavnú revíziu a rozšírenie cieľov a kapacity vtláčania a ukladania CO2 na obdobie po roku 2030, aby sa zohľadnili potreby Únie dosiahnuť jej cieľ v oblasti klímy na rok 2040 a klimatickú neutralitu do roku 2050 v synergii so súvisiacimi právnymi predpismi Únie.*
- (15d) *Využívaním zachyteného CO2 v určitých výrobných procesoch sa CO2 môže trvalo ukladať a/alebo prispieť k zníženiu závislosti Únie od fosílnych palív. Všetky subjekty zapojené do hodnotového reťazca činností vtláčania CO2 stanovených v tomto nariadení by sa preto mali nabádať, aby zvažili, či by sa CO2, ktorý sa má uložiť, mohol trvalo uložiť v nových výrobkoch alebo či by mohol podporiť ciele Únie znížiť jej závislosť od fosílnych palív.*
- (16) *Únia pomáha budovať globálny hospodársky systém postavený na otvorenom a transparentnom obchodovaní založenom na pravidlách, presadzuje dodržiavanie a zlepšovanie noriem sociálnej a environmentálnej udržateľnosti a klimatickej transformácie a je plne zaviazaná dodržiavať tieto hodnoty. Cieľom Únie je vytvoriť rovnaké podmienky predovšetkým bojom proti nekalým obchodným praktikám a nadmernej výrobnnej kapacite a zabezpečiť spravodlivé konkurenčné prostredie pre*

priemysel Únie, a to aj prostredníctvom priemyselných partnerstiev zameraných na emisnú neutrálnosť a poskytovaním kvalitných pracovných miest pre pracovníkov.

- (17) V záujme riešenia otázok súvisiacich s bezpečnosťou dodávok a príspevku k podpore odolnosti energetického systému Únie a snáh o dekarbonizáciu a modernizáciu sa musí rozšíriť výrobná kapacita emisne neutrálnych technológií v Únii. Výrobcovia z Únie vyrábajúci solárne fotovoltaické technológie musia zvýšiť svoju konkurenčnú výhodu a zlepšiť perspektívy bezpečnosti dodávok tým, že sa budú usilovať o dosiahnutie aspoň 30 GW prevádzkovej výrobnéj kapacity solárnej fotovoltaickej energie do roku 2030 v celom hodnotovom reťazci odvetvia fotovoltaiky, a to v súlade s cieľmi stanovenými v rámci Európskej aliancie priemyslu v oblasti solárnej fotovoltaiky, ktorá sa podporuje podľa stratégie Únie v oblasti slnečnej energie. Výrobcovia z Únie vyrábajúci technológie súvisiace s veternou energiou a tepelnými čerpadlami musia upevniť svoju konkurenčnú výhodu a zachovať alebo zvýšiť svoj súčasný podiel na trhu počas celého tohto desaťročia v súlade s prognózami Únie týkajúcimi sa zavádzania technológií, ktoré spĺňajú jej ciele v oblasti energetiky a klímy do roku 2030. To sa premieta do výrobnéj kapacity veternej energie v Únii na úrovni najmenej 36 GW a podobne v prípade tepelných čerpadiel na úrovni najmenej 31 GW v roku 2030. Výrobcovia z Únie vyrábajúci batérie a elektrolyzéry musia upevniť svoje vedúce postavenie v oblasti technológií a aktívne prispievať k formovaniu týchto trhov. V prípade batériových technológií to bude znamenať, že výrobcovia batérií z Únie budú prispievať k cieľom Európskej aliancie pre batérie a zamerajú sa na to, aby uspokojili takmer 90 % ročného dopytu Únie po batériách, čo sa premietne do výrobnéj kapacity Únie na úrovni najmenej 550 GWh v roku 2030. V prípade výrobcov elektrolyzérov z Únie sa v pláne REPowerEU navrhuje výroba 10 miliónov ton čistého vodíka z domácej výroby a ďalších až 10 miliónov ton čistého vodíka z dovozu do roku 2030. S cieľom zabezpečiť, aby sa vedúce postavenie Únie v oblasti technológií premietlo aj do vedúceho postavenia v oblasti obchodu, čo sa podporuje v rámci spoločného vyhlásenia Komisie a Európskej aliancie pre čistý vodík o elektrolyzéroch, by výrobcovia elektrolyzérov z Únie mali ďalej zvýšiť svoje kapacity tak, aby celková nasadená inštalovaná kapacita elektrolyzérov dosiahla aspoň 100 GW energie vodíka do roku 2030. ***V pláne RePowerEU sa okrem toho stanovuje cieľ zvýšiť udržateľnú výrobu biometánu do roku 2030 na 35 mld. m³. Vzhľadom na to, že dodávateľský reťazec biometánu sa v súčasnosti vo veľkej miere nachádza***

v Únii, biometán už prispieva k odolnosti Európy, ktorá by sa mala ďalej podporovať.

- (18) S ohľadom na všetky tieto ciele, ako aj s ohľadom na skutočnosť, že v prípade určitých prvkov dodávateľského reťazca (ako sú inventory, ale aj solárne články, doštičky a ingoty na výrobu solárnej fotovoltiky, prípadne katódy a anódy pre batérie) je výrobná kapacita Únie nízka, by ročná výrobná kapacita emisne neutrálnych technológií v Únii mala do roku 2030 dosiahnuť aspoň 40 % ročných potrieb v oblasti zavádzania *emisne neutrálnych technológií uvedených v tomto nariadení. Okrem toho by ročná výrobná kapacita Únie v oblasti emisne neutrálnych technológií mala pokrývať aspoň 25 % celosvetového dopytu po týchto technológiách.*
- (19) Zvýšením výrobnéj kapacity emisne neutrálnych technológií v *Únii* sa takisto zvýšia svetové dodávky emisne neutrálnych technológií a podporí sa celosvetový prechod na čistý *hospodársky rozvoj. Tak, ako inými opatreniami na zvýšenie konkurencieschopnosti Únie, aj opatreniami na zvýšenie výrobnéj kapacity v Únii by sa malo zabezpečiť, aby Únia mohla zohrávať dominantnú úlohu v strategických častiach hodnotového reťazca vrátane konečných výrobkov, aby sa zaisťovala úroveň bezpečnosti dodávok, ktorú Únia potrebuje na dosiahnutie svojich cieľov v oblasti klímy.*
- (20) Výrobky emisne neutrálnych technológií zároveň prispievajú k odolnosti Únie a bezpečným dodávkam čistej energie. Bezpečné dodávky čistej energie sú predpokladom hospodárskeho rozvoja, ako aj verejného poriadku a bezpečnosti. Výrobky emisne neutrálnych technológií budú mať prínos aj pre iné strategicky významné hospodárske odvetvia, ako je poľnohospodárstvo a výroba potravín, a to zabezpečením prístupu k čistej energii a strojovým zariadeniam za konkurenčné ceny, čím udržateľne prispievajú k potravinovej bezpečnosti EÚ a k zabezpečeniu čoraz väčšieho odbytiska pre alternatívy biologického pôvodu prostredníctvom obehového hospodárstva. Splnenie ambícií Únie v oblasti klímy sa tak premietne do hospodárskeho rastu, ako aj do dobrej životnej úrovne.
- (21) *Výroba emisne neutrálnych technológií je postavená na komplexných a globálne prepojených hodnotových reťazcoch.* V záujme zachovania konkurencieschopnosti a zníženia súčasnej strategickej závislosti od dovozu v oblasti kľúčových výrobkov emisne neutrálnych technológií a ich dodávateľských reťazcov, a zároveň s cieľom

zabrániť vzniku nových závislostí, musí Únia ďalej posilňovať svoju priemyselnú základňu a musí sa stať konkurencieschopnejšou a priaznivejšou pre inovácie. Únia musí umožniť rýchlejší, jednoduchší a predvídateľnejší rozvoj výrobných kapacít a zároveň znížiť *regulačné a administratívne zaťaženie priemyselných činností na svojom území a vytvoriť rovnaké podmienky pre medzinárodných konkurentov. Konkrétne by sa Únia mala do roku 2030 zamerať na dosiahnutie 20 % zníženia všeobecného regulačného zaťaženia priemyslu, 40 % zníženia regulačného zaťaženia súvisiaceho s uvádzaním nového výrobku na vnútorný trh a 40 % zníženia administratívnej záťaže pre MSP a startupy. Toto úsilie by sa malo vyvinúť najmä v rámci lepšej právnej regulácie a bez toho, aby boli dotknuté environmentálne a pracovné normy Únie. Komisia by mala podať správu o pokroku pri dosahovaní týchto cieľov vo svojom ročnom prieskume zaťaženia.*

- (21a) *S cieľom zabezpečiť prístup Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam emisne neutrálnych technológií potrebných na zabezpečenie odolnosti Únie a na dosiahnutie jej cieľov klimatickej neutrality musí byť vnútorný trh podporným prostredím pre inovácie v oblasti emisne neutrálnych technológií. Inovácie budú kľúčovým faktorom pri zabezpečovaní konkurencieschopnosti Únie, ako aj pri čo najskoršom dosiahnutí cieľov nulovej bilancie emisií. Vzhľadom na rýchly vývoj v oblasti emisne neutrálnych technológií, ako aj na významné regulačné usmernenia poskytnuté pre zelenú transformáciu je pre dosiahnutie cieľov tohto nariadenia mimoriadne dôležité, aby sa pri ich príprave, preskúmaní a revízii dôkladne zohľadnili potenciálne vplyvy právnych predpisov a politických iniciatív Únie na inovácie prostredníctvom uplatňovania zásady inovácie, ako sa stanovuje v nástroji pre lepšiu právnu reguláciu #22, ako aj v oznámení Komisie z 15. mája 2018 s názvom „Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť“.*
- (21b) *Zníženie regulačného a administratívneho zaťaženia, ako aj vhodný regulačný rámec sú obzvlášť dôležité pre MSP. Komisia by preto mala vymenovať vyslanca za MSP za poradcu svojho predsedu. Vyslanec za MSP by mal mať mandát zabezpečiť, aby záujmy malých a stredných podnikov boli dostatočne zohľadnené v politikách a právnych aktoch Únie. Každá nová Komisia by mala mať možnosť vymenovať vyslanca za MSP do šiestich mesiacov od svojho vymenovania.*

- (21c) *Cesty transformácie, ktoré sa vyvíjajú v nadväznosti na aktualizovanú priemyselnú stratégiu EÚ z roku 2021, by sa mali aktualizovať tak, aby zohľadňovali ciele tohto aktu, a mali by identifikovať faktory, ako aj prekážky transformácie a globálnej konkurencieschopnosti priemyslu Únie.*
- (22) *Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999¹⁰ by členské štáty mali v júni 2023 predložiť aktualizované návrhy svojich národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030. Ako sa zdôrazňuje v usmerneniach Komisie pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov¹¹ na roky 2021 – 2030, aktualizované plány by mali obsahovať opis cieľov a politík členských štátov na uľahčenie rozšírenia projektov výroby komerčne dostupných energeticky efektívnych a nízkouhlíkových technológií, vybavenia a kľúčových súčastí na ich území. V týchto plánoch by sa mal uvádzať aj opis cieľov a politík členských štátov na dosiahnutie takéhoto rozšírenia prostredníctvom diverzifikácie úsilia v tretích krajinách a na zabezpečenie toho, aby ich priemyselné odvetvia mohli zachytávať a trvalo ukladať emisie CO₂ v geologických úložiskách. **Tieto národné energetické a klimatické plány by mali tvoriť základ, na ktorom sa určuje potreba emisne neutrálnych technológií.***
- (23) Okrem toho v oznámení o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti sa uvádza komplexný prístup k podpore rozšírenia technológie čistej energie založený na štyroch pilieroch. Prvý pilier je zameraný na vytvorenie regulačného prostredia, v rámci ktorého sa zjednodušuje a zrýchľuje vydávanie povolení pre nové závody na výrobu a montáž emisne neutrálnych technológií a uľahčuje sa rozširovanie emisne neutrálneho priemyslu Únie. Druhým pilierom plánu je podpora investícií do výroby emisne neutrálnych technológií a jej financovania prostredníctvom revidovaného dočasného krízového a transformačného

¹⁰ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).*

¹¹ *Oznámenie Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030, 2022/C 495/02, (Ú. v. EÚ C 495, 29.12.2022, s. 24).*

rámca prijatého v marci 2023 a prostredníctvom vytvorenia Európskeho fondu suverenity na účely zachovania vedúceho postavenia *Únie* v oblasti kritických a vznikajúcich technológií podstatných pre zelenú a digitálnu transformáciu. Tretí pilier súvisí s rozvojom zručností potrebných na uskutočnenie prechodu a na zvýšenie počtu kvalifikovaných pracovníkov v odvetví technológií čistej energie. Štvrtý pilier je zameraný na obchod a diverzifikáciu dodávateľských reťazcov kritických surovín. Jeho súčasťou je vytvorenie klubu pre kritické suroviny v spolupráci s podobne zmysľajúcimi partnermi s cieľom spoločne posilniť dodávateľské reťazce a odkloniť sa od jedného dodávateľa kritických vstupov.

- (24) V rámci prvého piliera by Únia mala vytvoriť a udržiavať priemyselnú základňu na poskytovanie riešení v oblasti emisne neutrálnych technológií, aby zabezpečila svoje dodávky energie a zároveň aby dodržala svoje ambície týkajúce sa klimatickej neutrality. Na podporu tohto cieľa a na predchádzanie závislostiam pri dodávkach emisne neutrálnych technológií, ktoré by mohli zdržať úsilie Únie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov alebo ohroziť bezpečnosť dodávok energie, sa v tomto nariadení uvádzajú ustanovenia na povzbudenie dopytu po udržateľných a odolných emisne neutrálnych technológiách.
- (25) Smernice *Európskeho parlamentu a Rady* 2014/23/EÚ¹², 2014/24/EÚ¹³ a 2014/25/EÚ¹⁴ už teraz umožňujú verejným obstarávateľom a subjektom zadávajúcim zákazky prostredníctvom postupov verejného obstarávania používať popri cene alebo nákladoch dodatočné kritériá na určenie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Tieto kritériá sa týkajú napríklad kvality ponuky vrátane sociálnych, *riadiacich*, environmentálnych a inovačných charakteristických znakov. Pri zadávaní zákaziek týkajúcich sa emisne neutrálnych technológií prostredníctvom verejného obstarávania by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali náležite posúdiť prínos ponúk k *environmentálnej a sociálnej* udržateľnosti a odolnosti vo vzťahu k skupine

¹² *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/23/EÚ z 26. februára 2014 o udeľovaní koncesíí (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 1).*

¹³ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).*

¹⁴ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).*

kritérií týkajúcich sa environmentálnej udržateľnosti ponuky, inovácií, integrácie systému a odolnosti. *Verejní obstarávatelia a obstarávatelia musia zabezpečiť, aby sa pri postupoch zaobchádzalo s poskytovateľmi usadenými v iných členských štátoch rovnako ako s vnútroštátnymi poskytovateľmi a aby sa pri stanovovaní kritérií zaistila nediskriminácia.*

- (26) Kritériá sociálnej udržateľnosti sa môžu uplatňovať už v rámci existujúcich právnych predpisov a môžu zahŕňať pracovné podmienky a kolektívne vyjednávanie v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv podľa článku 30 ods. 3 smernice 2014/23/EÚ, článku 18 ods. 2 smernice 2014/24/EÚ a článku 36 ods. 2 smernice 2014/25/EÚ. Verejní obstarávatelia by *mali posudzovať tendre* z hľadiska príspevku k sociálnej udržateľnosti prijatím vhodných opatrení s cieľom zabezpečiť, aby hospodárske subjekty pri plnení verejných zákaziek dodržiavali uplatniteľné povinnosti v oblasti úniijného a vnútroštátneho *sociálneho a* pracovného práva, ■ ako aj v kolektívnych zmluvách alebo ustanoveniach medzinárodného environmentálneho, sociálneho a pracovného práva uvedených v prílohe X k smernici 2014/23/EÚ, v prílohe X k smernici 2014/24/EÚ a v prílohe XIV k smernici 2014/25/EÚ *a ponúkať atraktívne zamestnanie.*
- (27) Bez toho, aby boli dotknuté právne predpisy Únie uplatniteľné na konkrétnu technológiu, a to aj v rámci návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov⁴⁴, a návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o batériách a použitých batériách⁴⁵, a pokiaľ sa v nich neuvádza inak, verejní obstarávatelia a obstarávatelia by pri hodnotení environmentálnej udržateľnosti emisne neutrálnych riešení obstaraných na základe tohto nariadenia *mali byť nabádaní, aby* zohľadňovali rôzne prvky s vplyvom na klímu a životné prostredie. Medzi tieto prvky môže patriť napríklad trvanlivosť a spoľahlivosť riešenia; jednoduchosť opravy a údržby; jednoduchosť modernizácie a renovovania; jednoduchosť a kvalita recyklácie; používanie určitých látok; spotreba energie, vody a ďalších zdrojov v jednom alebo vo viacerých fázach životného cyklu výrobku; hmotnosť a objem výrobku a jeho obalu; začlenenie obnoviteľných materiálov alebo použitých komponentov; množstvo, vlastnosti a dostupnosť spotrebného materiálu potrebného na správne používanie a údržbu; environmentálna stopa výrobku a vplyvy jeho životného cyklu na životné

prostredie; uhlíková stopa výrobku; uvoľňovanie mikroplastov; emisie do ovzdušia, vody alebo pôdy uvoľnené v jednej alebo vo viacerých fázach životného cyklu výrobku; množstvo vytvoreného odpadu; podmienky používania. *V súlade so stratégiou kybernetickej bezpečnosti Únie by verejní obstarávatelia v prípade verejných súťaží podľa tohto nariadenia mali zamietnuť ponuky, ktoré neboli certifikované v rámci príslušného systému certifikácie kybernetickej bezpečnosti.*

- (28) S cieľom *zaistiť bezpečnejšie dodávky* a zohľadniť v postupe verejného obstarávania potrebu diverzifikovať zdroje dodávok emisne neutrálnych technológií od jedného zdroja dodávok v zmysle článku 19 ods. 2 a bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie, by sa dodávky mali považovať prinajmenšom za nedostatočne diverzifikované v prípade, keď jeden zdroj uspokojuje viac ako 65 % dopytu po konkrétnej emisne neutrálnej technológii v rámci Únie.
- (29) Na účely zriaďovania schém pre domácnosti, *podniky* alebo spotrebiteľov, ktoré stimulmi podporujú nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, a bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie, by sa dodávka mala považovať za nedostatočne diverzifikovanú v prípade, keď jeden zdroj uspokojuje viac ako 50 % celkového dopytu po konkrétnej emisne neutrálnej technológii v rámci Únie. Na zabezpečenie dôsledného uplatňovania by Komisia od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia mala každý rok uverejňovať zoznam s rozdelením pôvodu konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, ktoré patria do tejto kategórie, rozčlenený podľa podielu dodávok do Únie pochádzajúcich z rôznych zdrojov v poslednom roku, za ktorý sú údaje k dispozícii.
- (30) Rozhodnutím Rady 2014/115/EÚ¹⁵ sa schválila najmä zmena Dohody Svetovej obchodnej organizácie o vládnom obstarávaní (ďalej len „Dohoda o vládnom obstarávaní“). Zámerom Dohody o vládnom obstarávaní je vytvoriť mnohostranný rámec vyvážených práv a povinností týkajúcich sa verejných zákaziek s cieľom dosiahnuť liberalizáciu a expanziu svetového obchodu. V prípade zákaziek, na ktoré sa vzťahuje dodatok I k Dohode o vládnom obstarávaní vzťahujúci sa na Úniu, ako aj iné relevantné medzinárodné dohody, ktorými je Únia viazaná, vrátane dohôd o voľnom obchode, a článok III:8 písm. a) Všeobecnej dohody o clách a obchode

¹⁵ *Rozhodnutie Rady 2014/115/EÚ z 2. decembra 2013 o uzavretí Protokolu, ktorým sa mení Dohoda o vládnom obstarávaní (Ú. v. EÚ L 68, 7.3.2014, s. 1).*

1994, by verejní obstarávatelia a obstarávatelia na účely obstarávania výrobkov vládnyimi agentúrami, ktoré sú zakúpené s cieľom ďalšieho komerčného predaja alebo s cieľom ich použitia pri výrobe tovaru určeného na komerčný predaj, nemali uplatňovať požiadavky článku 19 ods. 2a a článku 19 ods. 4a písm. a) nana hospodárske subjekty zo zdrojov dodávok, ktoré sú signatármi týchto dohôd.

- (31) Ustanovenia o odolnosti v postupoch verejného obstarávania uvedené v článku 19 **tohto nariadenia** by sa mali uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 2022/1031/EÚ¹⁶, článku 25 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ¹⁷ a článkov 43 a 85 smernice 2014/25/EÚ¹⁷, ako sa uvádza v usmerneniach Komisie z roku 2019. Rovnako by sa ustanovenia o verejnom obstarávaní mali naďalej uplatňovať na práce, tovar a služby, na ktoré sa vzťahuje článok 19, ako aj článok 67 ods. 4 smernice 2014/24/EÚ, a na akékoľvek vykonávacie opatrenia vyplývajúce z návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, **a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542¹⁷.**
- (32) Stanovená váha kritérií týkajúcich sa príspevku ponuky k udržateľnosti a odolnosti v súvislosti s postupmi verejného obstarávania je minimálna hranica. V rámci tejto minimálnej hranice môžu verejní obstarávatelia a obstarávatelia **diferencovať váhu jednotlivých kritérií, ale bez toho, aby niektoré kritérium úplne ignorovali. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia môžu vždy stanoviť vyššiu prahovú hodnotu pre jedno alebo viacero relevantných kritérií týkajúcich sa príspevku k udržateľnosti a odolnosti. Vzhľadom na dôležitosť zvýšenia odolnosti energetického systému Únie by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali venovať významnú pozornosť príspevku k odolnosti.**
- (33) S cieľom obmedziť administratívne zaťaženie vyplývajúce z potreby zohľadniť

¹⁶ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1031 z 23. júna 2022 o prístupe hospodárskych subjektov, tovaru a služieb z tretích krajín na trhy Únie s verejným obstarávaním a koncesiami a o postupoch podporujúcich rokovania o prístupe hospodárskych subjektov, tovaru a služieb z Únie na trhy tretích krajín s verejným obstarávaním a koncesiami (nástroj medzinárodného obstarávania - NMO) (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022, s. 1).**

¹⁷ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES (Ú. v. EÚ L 191, 28.7.2023, s. 1).**

kritériá týkajúce sa príspevku ponuky k udržateľnosti a odolnosti, najmä v prípade menších verejných obstarávateľov a v prípade zákaziek s nižšou hodnotou, ktoré nemajú významný vplyv na trh, by sa uplatňovanie relevantných ustanovení tohto nariadenia malo odložiť o dva roky v prípade verejných obstarávateľov, ktorí nie sú centrálnymi obstarávacími organizáciami, a v prípade zákaziek s hodnotou menej ako 25 miliónov EUR.

- (34) Na účely uplatňovania ustanovení o verejnom obstarávaní podľa článku 19 **tohto nariadenia**, ak sa na výrobok vzťahuje delegovaný akt prijatý podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369¹⁸, verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia by mali obstarávať iba výrobky, ktoré sú v súlade s povinnosťou stanovenou v článku 7 ods. 2 uvedeného nariadenia.
- (35) Domácnosti, **podniky** a koneční spotrebitelia sú nevyhnutnou súčasťou dopytu Únie po konečných výrobkoch emisne neutrálnych technológií a systémy verejnej podpory na stimulovanie nákupu týchto výrobkov domácnosťami, najmä v prípade zraniteľných domácností s nízkym a nižším stredným príjmom a zraniteľných spotrebiteľov, sú významné nástroje na zrýchlenie zelenej transformácie. V rámci iniciatívy pre strešné solárne inštalácie oznámenej v stratégii EÚ v oblasti slnečnej energie by členské štáty mali napríklad vytvoriť vnútroštátne programy na podporu masívneho zavádzania výroby solárnej energie zo strešných inštalácií. V pláne REPowerEU Komisia vyzvala členské štáty, aby v plnej miere využívali podporné opatrenia, ktoré podnecujú k prechodu na tepelné čerpadlá. Takéto systémy podpory zriaďované na vnútroštátnej úrovni členskými štátmi alebo na miestnej úrovni miestnymi alebo regionálnymi orgánmi by takisto mali prispievať k zvyšovaniu udržateľnosti a odolnosti emisne neutrálnych technológií v Únii. Orgány verejnej moci by prijímateľom mali poskytovať napríklad vyššiu finančnú kompenzáciu za nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, ktoré viac prispievajú k odolnosti v Únii. Orgány verejnej moci by mali zabezpečiť, aby ich schémy boli otvorené, transparentné a nediskriminačné, aby tak mohli prispievať k zvýšeniu dopytu po výrobkoch emisne neutrálnych technológií v Únii. Orgány verejnej moci by zároveň mali obmedziť dodatočnú finančnú kompenzáciu za takéto výrobky tak, aby

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1).

nenastalo spomalenie zavádzania emisne neutrálnych technológií v Únii. Na zvýšenie efektívnosti týchto schém by členské štáty mali zabezpečiť na bezplatnom webovom sídle ľahkú dostupnosť informácií pre spotrebiteľov, ako aj pre výrobcov emisne neutrálnych technológií. To, že orgány verejnej moci uplatňujú v schémach zameraných na spotrebiteľov alebo domácnosti príspevok k udržateľnosti a odolnosti, by nemalo mať vplyv pravidlá štátnej pomoci a pravidlá WTO týkajúce sa subvencií.

(36) Členské štáty, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie, prípadne združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami by pri navrhovaní schém pre domácnosti, **podniky** alebo spotrebiteľov, ktoré stimulmi podporujú nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií uvedených v článku 3 tohto nariadenia, mali zabezpečiť dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie aj tým, že zabezpečia, aby dané schémy **boli v súlade s ustanoveniami WTO a** nedosiahli rozsah, ktorý by vážne poškodil záujmy členov WTO.

(37) **Platforma Emisne neutrálna Európa** by takisto mala zohrávať významnú úlohu pri urýchlíovaní vykonávania príspevku k udržateľnosti a odolnosti zo strany členských štátov a orgánov verejnej moci pri ich postupoch verejného obstarávania a aukciách **a Komisia by mala členským štátom pomáhať aj pri navrhovaní systémov zameraných na domácnosti, podniky a spotrebiteľov s cieľom budovať synergie a vymieňať si najlepšie postupy. Je dôležité, aby verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia, ako aj výrobné podniky jasne chápali jednotlivé kritériá udržateľnosti a odolnosti. Komisia by preto mala v úzkej spolupráci s platformou Emisne neutrálna Európa prijať vykonávací akt, v ktorom sa stanovujú kritériá na hodnotenie príspevku k odolnosti a udržateľnosti, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať malým a stredným podnikom, ktoré by mali mať spravodlivú možnosť zúčastniť sa na významnom trhu verejného obstarávania. Kľúčová bude súdržnosť so všetkými existujúcimi právnymi predpismi. Ďalej by tento vykonávací akt mal objasniť výnimky stanovené v článku 19 ods. 4. Okrem toho by Komisia mala v úzkej spolupráci s platformou Emisne neutrálna Európa vydať usmernenia o tom, ako prepojiť kritériá udržateľnosti a odolnosti s budúcimi právnymi predpismi. Toto usmernenie môže ďalej poskytnúť konkrétne a špecifické príklady a najlepšie postupy. Aby bolo toto**

usmernenie v súlade so všetkými budúcimi právnymi predpismi, Komisia by ho mala aktualizovať aspoň každých šesť mesiacov.

- (38) *S cieľom zabezpečiť, aby verejné obstarávanie a aukcie na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie skutočne prispievali k odolnosti Únie, musia byť tieto činnosti predvídateľné pre priemysel. S cieľom umožniť priemyslu včas prispôbiť svoju výrobu by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali vopred informovať trh o svojich odhadovaných potrebách verejného obstarávania výrobkov emisne neutrálnych technológií. Aukcie by tiež mali odrážať skutočnosť, že inflácia spolu s dlhým nábehom projektov zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov vytvára značné riziko pre podniky, čo by mohlo odrádzať podniky od predkladania ponúk. S cieľom poskytnúť istotu, pokiaľ ide o ekonomickú odôvodnenosť aukčnej ponuky, by členské štáty mali zabezpečiť, aby všetky aukcie zahŕňali mechanizmus indexácie inflácie. Okrem toho by členské štáty mali v prípade potreby vylúčiť záporné ponuky z aukcií, keďže tieto ponuky by mohli viesť k neočakávane vysokým cenám energie pre odberateľov zavedenej výroby energie z obnoviteľných zdrojov.*
- (39) *Ako sa uvádza v oznámení o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti uverejnenom 1. februára 2023, podiel priemyslu Únie na trhu je pod silným tlakom z dôvodu subvencií v tretích krajinách, ktoré narúšajú rovnaké podmienky. Niektoré tretie krajiny zavádzajú systémy podpory, ktorých cieľom je ukotvenie a prilákanie odvetvia čistých technológií. Táto situácia predstavuje pre Úniu konkurenčnú výzvu, aby si udržala a rozvíjala svoj vlastný priemysel. To sa premieta do potreby rýchlej a ambicióznej reakcie Únie v podobe modernizácie jej právneho rámca s cieľom súťažiť v celosvetovom meradle a brániť otvorený a spravodlivý obchod plným a efektívnym využívaním všetkých dostupných nástrojov vrátane ochranných obchodných nástrojov a podporovať normy Únie pre kľúčové emisne neutrálne technológie.*
- (39a) *Vzhľadom na cieľ Únie znížiť strategickú závislosť od tretích krajín, pokiaľ ide o emisne neutrálne technológie, je nevyhnutné, aby mechanizmy verejnej podpory, ako sú obstarávanie a aukcie, túto závislosť nezhoršovali. Preto by sa mali stanoviť obmedzenia podielu výrobkov v zmluvách o dodávkach pochádzajúcich z tretích*

krajín v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013¹⁹ a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ²⁰. Okrem toho by sa nariadenie (EÚ) 2022/1031 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560²¹ mali využívať v plnom rozsahu, aby sa zabezpečilo, že spoločnosti z Únie nebudú čeliť nekalej súťaži v oblasti verejných zákaziek.

(39b) Na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia je potrebný osobitný zdroj verejného financovania na podporu projektov vykonávaných na jeho základe. Týmto financovaním by sa malo zabezpečiť, aby spoločnosti v celej Únii mali prístup k potrebnému financovaniu bez ohľadu na fiškálne kapacity členských štátov, v ktorých sa má projekt rozvíjať. Vo viacročnom finančnom rámci (VFR) na roky 2021 – 2027, ktorý bol schválený v roku 2020, sa to nestanovuje. Platforma pre strategické technológie pre Európu STEP sa čiastočne zaoberá potrebnou podporou projektov podľa tohto nariadenia. Zatiaľ čo platforma STEP sa opiera o preprogramovanie a posilnenie existujúcich programov na podporu strategických investícií, zároveň je dôležitým prvkom pre testovanie uskutočniteľnosti a prípravu nových intervencií ako kroku smerom k Európskemu fondu suverenity. V hodnotení platformy STEP v roku 2025 sa posúdi relevantnosť prijatých opatrení a bude slúžiť ako základ pre posúdenie potreby rozšíriť podporu na strategické odvetvia.

(40) Pre zabezpečenie otvorenej strategickej autonómie Únie a pre vytvorenie spoľahlivej a konkurencieschopnej výrobnéj základne pre emisne neutrálne technológie a ich dodávateľské reťazce v celej Únii je kľúčový prístup k verejným a súkromným financiám. Väčšina investícií potrebných na dosiahnutie cieľov Európskej zelenej dohody bude pochádzať zo súkromného kapitálu prilákaného rastovým potenciálom ekosystému emisnej neutrálnosti. Pre získavanie a usmerňovanie finančných prostriedkov potrebných pre zelenú transformáciu a projekty výroby emisne neutrálnych technológií budú preto zásadné riadne fungujúce, hlboké a integrované

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

²⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh (Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022, s. 1).

kapitálové trhy. Nevyhnutný je teda rýchly pokrok k vytvoreniu únie kapitálových trhov, aby Únia mohla splniť svoje ciele v oblasti emisnej neutrálnosti. Agenda v oblasti udržateľného financovania (a kombinované financovanie) takisto zohráva rozhodujúcu úlohu pri zvyšovaní investícií do emisne neutrálnych technológií a zároveň zaručuje konkurencieschopnosť tohto odvetvia. *Ako sa uvádza v pracovnom dokumente útvarov Komisie pripojenom k tomuto nariadeniu, investičné potreby predstavujú v období 2023 – 2030 približne 92 miliárd EUR, pričom v závislosti od rôznych scenárov sa pohybujú v rozmedzí od približne 52 miliárd EUR do približne 119 miliárd EUR, čo by viedlo k požiadavkám na verejné financovanie vo výške 16 – 18 miliárd EUR. Vzhľadom na to, že toto posúdenie zohľadňuje len päť konkrétnych technológií, skutočná investičná potreba bude pravdepodobne výrazne vyššia.*

- (41) V prípadoch, keď nepostačujú len súkromné investície, môže byť na účinné zavádzanie projektov výroby emisne neutrálnych technológií potrebná podpora z verejných zdrojov v podobe štátnej pomoci. Takáto pomoc musí mať stimulačný účinok a musí byť potrebná, vhodná a primeraná. Existujúce usmernenia o štátnej pomoci, ktoré boli nedávno podrobené dôkladnej revízii v súlade s cieľmi dvojakej transformácie, poskytujú dostatočné možnosti na podporu investícií v prípade projektov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia s výhradou určitých podmienok. Členské štáty môžu plniť významnú úlohu pri zjednodušovaní prístupu k financovaniu pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií tým, že zlyhania trhu budú riešiť prostredníctvom cielenej podpory v rámci štátnej pomoci. Dočasný krízový a transformačný rámec prijatý 9. marca 2023 má zabezpečiť rovnaké podmienky na vnútornom trhu, pričom je zameraný na odvetvia s identifikovaným rizikom premiestnenia do tretej krajiny a zároveň je primeraný z hľadiska výšky pomoci. Rámec by členským štátom umožnil zaviesť opatrenia na podporu nových investícií do výrobných zariadení vo vymedzených strategických emisne neutrálnych odvetviach, a to aj prostredníctvom daňových výhod. Povolená výška pomoci sa môže upraviť o vyššie intenzity a stropy výšky pomoci, ak sa investícia nachádza v podporovaných oblastiach, v úsilí prispieť k dosiahnutiu cieľa konvergenzie medzi členskými štátmi a regiónmi. Na overenie konkrétnych rizík odklonenia investície mimo Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a toho, či neexistuje riziko premiestnenia v rámci EHP, sa vyžadujú príslušné podmienky, *aby sa zabránilo*

fragmentácii vnútorného trhu. S cieľom mobilizovať vnútroštátne zdroje na uvedený účel môžu členské štáty využiť časť príjmov zo systému obchodovania s emisiami Únie (EU ETS), ktoré majú vyčleniť na účely súvisiace s klímou.

- (41a) *V plnej miere by sa mali sprístupniť viaceré zdroje financovania, ako sú nevyužitú sumy z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, účelová podpora z Inovačného fondu EÚ, účelové systémy financovania z Európskej investičnej banky a čo najväčšie využitie všetkých finančných prostriedkov VFR, ktoré ešte neboli využité. Viac investícií zo súkromného sektora by sa malo stimulovať prostredníctvom účelových štátnych záruk, najmä pokiaľ ide o priemyselné investície do projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti.*
- (42) Na účely investícií do projektov výroby emisne neutrálnych technológií sú dostupné aj viaceré programy financovania z prostriedkov Únie, ako je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Program InvestEU, programy politiky súdržnosti či Inovačný fond. *Súčasný rozpočet EÚ nie je dostatočný na podporu cieľov tohto aktu a na zabezpečenie rovnakých podmienok pre členské štáty. Revízia viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2021 – 2027 by preto mala stanoviť európsky rozpočet, ktorý by bol vhodný na daný účel. V tejto súvislosti by mala platforma STEP poskytnúť aj nové dodatočné finančné prostriedky čiastočne určené na projekty výroby emisne neutrálnych technológií, ktoré prispejú k zníženiu strategických závislostí v Únii a konkurencieschopnosti jej priemyslu.*
- (43) Prostredníctvom zmeneného nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti členské štáty dostali k dispozícii dodatočnú nenávratnú finančnú podporu vo výške 20 miliárd EUR na účely podpory energetickej efektívnosti a nahradenia fosílnych palív, napríklad aj prostredníctvom priemyselných emisne neutrálnych projektov EÚ. Ako sa zdôrazňuje v usmerneniach Komisie ku kapitolám venovaným plánu REPowerEU, členským štátom sa odporúča, aby v kapitole venovanej plánu REPowerEU vo svojich plánoch obnovy a odolnosti uviedli opatrenia na podporu investícií do výroby emisne neutrálnych technológií a do priemyselných inovácií v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241.
- (43a) So zvýšením cien v rámci EU ETS sa výrazne zvýšili príjmy členských štátov z EU ETS. S cieľom podporiť dekarbonizáciu priemyslu Únie by členské štáty mali výrazne

zvýšiť prídel vnútroštátnych príjmov pochádzajúcich z EU ETS na podporu dekarbonizácie priemyslu, a preto by mali vyčleniť aspoň 25 % svojich vnútroštátnych príjmov pochádzajúcich z **EU ETS na podporu cieľov tohto nariadenia**.

- (44) Program InvestEU je hlavný program Únie na podporu investícií, najmä v oblasti zelenej a digitálnej transformácie, ktorý poskytuje finančnú a technickú pomoc, napríklad prostredníctvom mechanizmov kombinovaného financovania. Tento prístup prispieva k prilákaniu dodatočného verejného a súkromného kapitálu. Členským štátom sa ďalej odporúča, aby prispievali do zložky v zodpovednosti členského štátu v rámci Programu InvestEU s cieľom podporiť finančné produkty dostupné pre výrobu emisne neutrálnych technológií bez toho, aby boli dotknuté platné pravidlá štátnej pomoci.
- (45) Členské štáty môžu poskytnúť podporu z programov politiky súdržnosti v súlade s platnými pravidlami podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 s cieľom povzbudiť prijímanie strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti, **ako aj projektov výroby emisne neutrálnych technológií vo všetkých regiónoch, najmä v menej rozvinutých a prechodných regiónoch a na územiach Fondu na spravodlivú transformáciu**, prostredníctvom investičných balíkov v oblasti infraštruktúry, produktívnych investícií do inovácií, výrobnnej kapacity v MSP, služieb, odbornej prípravy a opatrení na zvyšovanie úrovne zručností, ako aj prostredníctvom podpory na budovanie kapacít orgánov verejnej moci a predkladateľov projektov. Platné miery spolufinancovania stanovené v programoch môžu byť až 85 % v menej rozvinutých regiónoch a až 60 % alebo 70 % v prechodných regiónoch podľa príslušného fondu a statusu regiónu, členské štáty však môžu tieto stropy prekročiť na úrovni dotknutého projektu, ak je to možné v rámci pravidiel štátnej pomoci. Nástroj technickej podpory môže členským štátom a regiónom pomôcť pri príprave stratégií emisne neutrálneho rastu, zlepšovaní podnikateľského prostredia, obmedzení byrokracie a zrýchľovaní vydávania povolení. Členské štáty by sa mali povzbudzovať, aby podporovali udržateľnosť ■ projektov v oblasti emisnej neutrálnosti tým, že tieto investície pevne zasadia do európskych hodnotových reťazcov, pričom by mali stavať predovšetkým na sieťach medziregionálnej a cezhraničnej spolupráce. **Prijatie takýchto opatrení by sa malo zväziť najmä v súvislosti s údoliami**.
- (46) Inovačný fond takisto predstavuje veľmi nádejný a nákladovo efektívny spôsob

podpory rozširovania výroby a zavádzania technológií **čistého** vodíka a ďalších emisne neutrálnych technológií v Európe, čím posilňuje suverenitu Európy, pokiaľ ide o kľúčové technológie pre opatrenia v oblasti klímy a energetickú bezpečnosť.

- (47) Európsky fond suverenity bude predstavovať štrukturálnu odpoveď na investičné potreby. Prispeje k zachovaniu európskeho vedúceho postavenia v oblasti kritických a vznikajúcich technológií, ktoré sú dôležité pre zelenú a digitálnu transformáciu, vrátane emisne neutrálnych technológií. Tento štrukturálny nástroj bude vychádzať zo skúseností s koordinovanými viacnárrodnými projektmi realizovanými v rámci dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu a jeho cieľom bude zlepšiť prístup všetkých členských štátov k takýmto projektom. Zaisťuje sa tak súdržnosť, ako aj bezpečnosť jednotného trhu pred rizikami spôsobenými rozdielmi v dostupnosti štátnej pomoci. *[Nariadenie o STEP] možno predovšetkým považovať za krok smerom k zriadeniu Európskeho fondu suverenity, ktorý by mohol prispieť k formovaniu a posilneniu európskej priemyselnej politiky poskytnutím vyššieho objemu finančných prostriedkov pre európsky priemysel vo viacročnom finančnom rámci na obdobie po roku 2027.*
- (48) Komisia a členské štáty by v záujme prekonania obmedzení súčasného roztriešteného úsilia o verejné a súkromné investície, uľahčenia integrácie a návratnosti investícií mali lepšie koordinovať svoje činnosti a vytvárať synergie medzi existujúcimi programami financovania na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni a zabezpečiť lepšiu koordináciu a spoluprácu s priemyslom a kľúčovými zainteresovanými stranami súkromného sektora. Platforma Emisne neutrálna Európa bude plniť kľúčovú úlohu pri vytváraní komplexného prehľadu dostupných a relevantných možností financovania a pri diskusiách o individuálnych potrebách strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti týkajúcich sa financovania **a koordinácii ich podpory**. *Diskutovať sa bude o projektoch, ktoré navrhne členský štát alebo Komisia.*
- (49) V záujme čo najrýchlejšieho zavádzania alebo rozširovania projektov výroby emisne neutrálnych technológií **alebo strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti** s cieľom **prispieť k** bezpečnosti dodávok Únie v prípade emisne neutrálnych technológií je dôležité zabezpečiť istotu pri plánovaní a investíciách tým, že administratívne zaťaženie predkladateľov projektov sa udrží na čo najnižšej úrovni **bez toho, aby sa oslabili prísne environmentálne a sociálne normy a hodnoty v Únii.**

Z tohto dôvodu by sa mali zjednodušiť postupy členských štátov týkajúce sa vydávania povolení na projekty výroby emisne neutrálnych technológií a **strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti** a zároveň by sa malo zaručiť, že tieto projekty budú bezpečné, zabezpečené, šetrné k životnému prostrediu a v súlade s environmentálnymi, so sociálnymi a s bezpečnostnými požiadavkami. V právnych predpisoch Únie v oblasti životného prostredia sa stanovujú spoločné podmienky pre proces a obsah vnútroštátnych postupov vydávania povolení, čím sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany životného prostredia. ■ .

- (50) Nepredvídateľnosť, zložitosť a občas neprimeraná dĺžka vnútroštátnych postupov vydávania povolení zároveň oslabujú bezpečnosť investícií potrebnú pre účinný rozvoj projektov výroby emisne neutrálnych technológií. Členské štáty by preto v záujme zabezpečenia a zrýchlenia účinného vykonávania týchto projektov mali uplatňovať zjednodušené a predvídateľné postupy vydávania povolení. **Strategické** projekty v oblasti emisnej neutrálnosti by navyše mali mať prioritný status na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie a zrýchlené vybavenie v rámci všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov riešenia sporov. **Okrem toho by členské štáty mali zvážiť inováciu politík v tejto oblasti. S cieľom zabezpečiť, aby sa strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti mohli riešiť prednostne, by členské štáty mali zabezpečiť, aby príslušné orgány boli primerane materiálne a personálne vybavené.**
- (51) Vzhľadom na úlohu strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti pri zaisťovaní bezpečnosti dodávok Únie v prípade emisne neutrálnych technológií a na ich prínos pri dosahovaní otvorenej strategickej autonómie Únie a zelenej a digitálnej transformácie by príslušné povoľujúce orgány mali o strategických projektoch v oblasti emisnej neutrálnosti uvažovať ako o projektoch vo verejnom záujme. Príslušný povoľujúci orgán môže na základe individuálneho posúdenia jednotlivých projektov dospieť k záveru, že verejný záujem, ktorému slúži daný projekt, prevažuje nad verejnými záujmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia, a že sa teda projekt môže schváliť za predpokladu, že boli splnené všetky podstatné podmienky uvedené v smernici **Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES**²²,

²² **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).**

smernici **Rady** 92/43/EHS²³ a smernici **Európskeho parlamentu a Rady** 2009/147/ES²⁴.

- (52) S cieľom znížiť zložitosť a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť by predkladatelia projektov výroby emisne neutrálnych technológií **vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti** mali byť schopní komunikovať s jedným vnútroštátnym orgánom zodpovedným za koordináciu celého postupu vydávania povolení a za vydanie komplexného rozhodnutia v príslušnej lehote. Členské štáty by na tento účel mali určiť jeden príslušný vnútroštátny orgán (**určený orgán**). V závislosti od vnútornej organizácie členského štátu by malo byť možné delegovať úlohy príslušného orgánu na iný orgán, na ktorý sa budú vzťahovať tie isté podmienky. Členské štáty by mali príslušným orgánom alebo všetkým orgánom konajúcim v ich mene poskytnúť dostatočný počet zamestnancov a dostatočné zdroje **na zaručenie vysokej úrovne kontroly počas povoľovacieho procesu** a zabezpečenie účinného plnenia ich povinností.
- (52a) **Členské štáty by mali byť zodpovedné za výber strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti s cieľom umožniť strategické posudzovanie, najmä pokiaľ ide o vykonávanie projektov. S cieľom zabezpečiť, aby projekty slúžili aj spoločnému záujmu Únie vrátane rozpočtových záujmov Únie, by však Komisia mala mať právomoc namietat' proti rozhodnutiu členského štátu označiť projekt za strategický projekt. Ak Komisia namieta proti označeniu, projekt by sa mal predložiť platforme Emisne neutrálna Európa. Platforma Emisne neutrálna Európa by mala prijať konečné rozhodnutie o stave projektu.**
- (53) Na zabezpečenie jasnosti, pokiaľ ide o stav vydávania povolení projektov výroby emisne neutrálnych technológií **a strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti**, a na obmedzenie efektívnosti možného zneužívania sporov bez toho, aby došlo k oslabeniu účinného súdneho preskúmania, by členské štáty mali zabezpečiť včasné vyriešenie všetkých sporov týkajúcich sa postupu vydávania povolení. Príslušné vnútroštátne orgány by na tento účel mali zabezpečiť, aby žiadatelia a predkladatelia projektov mali prístup k jednoduchému postupu urovnávania sporov

²³ **Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).**

²⁴ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).**

a aby sa v prípade **týchto** projektov zaistilo zrýchlené vybavenie všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov riešenia sporov a zároveň bolo dodržané právo na obhajobu.

- (54) Aby sa podnikom a predkladateľom projektov, a to aj v prípade cezhraničných projektov, umožnilo priamo využívať výhody vnútorného trhu bez toho, aby vzniklo zbytočné dodatočné administratívne zaťaženie, sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724²⁵ stanovujú všeobecné pravidlá pre poskytovanie online postupov relevantných pre fungovanie vnútorného trhu. Informácie, ktoré sa musia predkladať príslušným vnútroštátnym orgánom v rámci postupov vydávania povolení, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa uvedú v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2018/1724, keď sa zmení týmto nariadením, a súvisiace postupy sa uvedú v prílohe II k uvedenému nariadeniu, aby sa zabezpečilo, že predkladatelia projektov budú môcť využívať výhody postupov vykonávaných plne online a technického systému založeného na zásade „jedenkrát a dost“. Určené orgány konajúce ako jednotné kontaktné miesto podľa tohto nariadenia sa uvedú v zozname asistenčných služieb a služieb riešenia problémov v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2018/1724.
- (55) Projekty výroby emisne neutrálnych technológií podliehajú zdĺhavým a zložitým postupom vydávania povolení trvajúcim dva až sedem rokov v závislosti od členského štátu, technológie a segmentu hodnotového reťazca. Vzhľadom na veľkosť požadovaných investícií – obzvlášť v prípade projektov v rozsahu gigatovární, ktoré sú potrebné na dosiahnutie očakávaných úspor z rozsahu – neadekvátny postup vydávania povolení vytvára dodatočné a často škodlivé prekážky pre zvyšovanie výrobnnej kapacity emisne neutrálnych technológií v Únii. V záujme poskytnutia bezpečnosti a jasnosti, ktorú predkladatelia projektov a iní investori potrebujú na zvýšenie rozvoja projektov výroby emisne neutrálnych technológií, by členské štáty mali zabezpečiť, aby postup vydávania povolení v súvislosti s projektmi výroby emisne neutrálnych technológií nepresiahol stanovené lehoty. Dĺžka postupov vydávania povolení strategickým **projektom v oblasti emisnej neutrálnosti** by nemala presiahnuť 9 mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom vyše 1 GW

²⁵ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1).*

a 6 mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom menej ako 1 GW. V prípade ■ projektov výroby emisne neutrálnych technológií by dĺžka postupu vydávania povolení nemala presiahnuť 12 mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom vyše 1 GW a 9 mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom menej ako 1 GW. Pokiaľ ide o emisne neutrálne technológie, v prípade ktorých sa nepoužívajú jednotky GW, ako sú technológie sústav a ■ CCS ■ alebo ■ CCU, mali by sa uplatňovať horné hranice uvedených lehôt. V prípade rozširovania existujúcich výrobných liniek by sa každá z uvedených lehôt mala skrátiť na polovicu.

- (56) Navyše vzhľadom na význam *projektov výroby emisne neutrálnych technológií a strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti* pre dodávky energie v Únii by sa mali čiastočne odstrániť alebo zjednodušiť určité administratívne obmedzenia, aby sa zrýchlila realizácia týchto projektov.
- (57) Environmentálne posúdenia a povolenia požadované v rámci práva Únie, a to aj v súvislosti s vodou, ovzduším, ekosystémami, biotopmi, biodiverzitou a vtáctvom, sú neoddeliteľnou súčasťou postupu vydávania povolení pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií a predstavujú nevyhnutnú záruku zabezpečenia toho, aby sa zabránilo negatívnym vplyvom na životné prostredie alebo aby sa tieto vplyvy minimalizovali. Na zabezpečenie predvídateľnosti a včasného vykonania postupov vydávania povolení pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií by sa však mali využiť všetky možnosti na zjednodušenie požadovaných posúdení a povolení bez zníženia úrovne ochrany životného prostredia. V tejto súvislosti treba zabezpečiť zlúčenie všetkých nevyhnutných posudzovaní s cieľom zabrániť zbytočnému prekryvaniu, pričom by sa malo zabezpečiť, aby sa predkladatelia projektov a zodpovedné orgány zreteľne dohodli na rozsahu zlúčených posudzovaní ešte pred vykonaním posudzovania, aby sa predišlo zbytočným následným opatreniam.
- (58) Konflikty týkajúce sa využívania pôdy môžu vytvárať prekážky pre zavádzanie projektov výroby emisne neutrálnych technológií. Riadne koncipované plány vrátane priestorových plánov a zonácie, v ktorých sa zohľadňuje potenciál na realizáciu projektov výroby emisne neutrálnych technológií a ktorých možné vplyvy na životné prostredie sú posúdené, môžu pomôcť pri vyvažovaní verejných statkov a záujmov, znižovaní možnosti konfliktu a zrýchlení udržateľného zavádzania projektov výroby

emisne neutrálnych technológií v Únii. Zodpovedné vnútroštátne, regionálne a miestne orgány by preto pri vypracúvaní príslušných plánov mali zväziť začlenenie ustanovení týkajúcich sa projektov výroby emisne neutrálnych technológií.

- (59) Vesmírne údaje a služby získané z Vesmírneho programu Únie, a najmä z programu Copernicus, sa v maximálnej miere použijú na poskytnutie informácií o geológii, biológii, ekológii, sociálno-ekonomickom rozvoji a o dostupnosti zdrojov na účely environmentálnych posúdení a povolení. Tieto údaje a služby, a najmä schopnosť programu Copernicus, monitorovať a overovať antropogénne emisie CO₂ sú najdôležitejšie na posúdenie vplyvu priemyselných projektov a vplyvu záchytov antropogénneho CO₂ na globálnu koncentráciu skleníkových plynov a ich prúdenie.
- (60) Komisia by mala v súlade s článkom 10 ods. 1 nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady** (EÚ) č. 1025/2012²⁶ požiadať jednu alebo viaceré európske normalizačné organizácie, aby na podporu cieľov tohto nariadenia vypracovali európske normy.
- (61) Vodíkové údolia s konečným priemyselným použitím zohrávajú významnú úlohu pri dekarbonizácii energeticky náročných priemyselných odvetví. V pláne REPowerEU sa stanovuje cieľ zdvojnásobiť počet vodíkových údolí v Únii. Na dosiahnutie tohto cieľa by členské štáty mali zrýchliť vydávanie povolení, zväziť používanie experimentálnych regulačných prostredí a uprednostniť prístup k financovaniu. Na posilnenie emisne neutrálnej odolnosti by členské štáty mali zabezpečiť prepojenie vodíkových údolí prekračujúce hranice Únie. Priemyselné zariadenia, ktoré si vyrábajú vlastnú energiu a ktoré môžu zabezpečiť kladný príspevok k výrobe elektriny, by sa mali prostredníctvom zjednodušenia regulačných požiadaviek povzbudzovať, aby prispievali do inteligentnej elektrizačnej sústavy ako výrobcovia energie.
- (62) Experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie môžu predstavovať dôležitý nástroj na podporu inovácií v oblasti emisne neutrálnych

²⁶ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 z 25. októbra 2012 o európskej normalizácii, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES a ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 87/95/EHS a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Ú. v. EÚ L 316, 14.11.2012, s. 12).**

technológií a regulačného vzdelávania. Inovácie treba umožňovať prostredníctvom experimentálnych prostredí, keďže vedecké výsledky sa musia otestovať v kontrolovanom prostredí reálneho sveta. Experimentálne regulačné prostredia by sa mali zavádzať na účely časovo obmedzeného testovania inovačných emisne neutrálnych technológií **a iných inovačných technológií** v kontrolovanom prostredí. Vhodné je dosiahnuť rovnováhu medzi právnou istotou účastníkov experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie a splnením cieľov podľa práva Únie. Keďže experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie musia v každom prípade spĺňať základné požiadavky na emisne neutrálne technológie stanovené v práve Únie a vo vnútroštátnom práve, je vhodné zabezpečiť, aby sa na účastníkov, ktorí spĺňajú požiadavky na spôsobilosť v prípade experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie a ktorí sa v dobrej viere riadia usmerneniami, ktoré poskytli príslušné orgány, a podmienkami plánu dohodnutého v spolupráci s týmito orgánmi, nevzťahovali žiadne administratívne pokuty ani sankcie. Je to opodstatnené, keďže existujúce záruky v zásade zabezpečia účinný súlad s právom Únie alebo členského štátu v oblasti emisne neutrálnych technológií pod dohľadom v rámci experimentálnych regulačných prostredí. Komisia zverejní dokument s usmerneniami k experimentálnym prostrediam v roku 2023, ako bolo oznámené v novom európskom inovačnom programe, aby tým podporila členské štáty pri príprave experimentálnych prostredí pre emisne neutrálne technológie. Tieto inovačné technológie by sa napokon mohli považovať za zásadné pre splnenie cieľa Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu, pre zaistenie bezpečnosti dodávok energie a odolnosti energetického systému Únie, a teda by sa mohli zaradiť medzi emisne neutrálne technológie.

- (63) Celková referenčná hodnota a orientačné ciele výroby kľúčových výrobkov emisne neutrálnych technológií v Únii sa navrhujú s cieľom **zlepšiť globálnu priemyselnú konkurencieschopnosť Únie** a pomôcť vyriešiť otázky týkajúce sa závislosti od dovozu a zraniteľnosti a zabezpečiť splnenie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky.
- (64) **Jedným z hlavných cieľov priemyselnej politiky Únie je umožniť zelenú a digitálnu transformáciu a zároveň zachovať udržateľný rast a konkurencieschopnosť Únie, udržať kvalitné pracovné miesta a posilniť jej schopnosť inovovať a vyrábať, najmä pokiaľ ide o čisté technológie.** Rozšírenie európskych technologických odvetví

v oblasti emisnej neutrálnosti **a tiež zabezpečenie otvorenej strategickej autonómie Únie** si vyžaduje veľký počet dodatočných kvalifikovaných pracovníkov, z čoho vyplýva významná potreba investícií do rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností, a to aj v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Energetická transformácia si konkrétne vyžiada výrazné zvýšenie počtu kvalifikovaných pracovníkov v širokom okruhu odvetví vrátane energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovania energie, **sieťových technológií, výroby batérií, ako aj IT alebo inteligentných riešení na optimalizáciu a riadenie energetických systémov a iných priemyselných dekarbonizačných technológií. Podľa štúdií by obehové hospodárstvo mohlo len v Únii prispieť k vytvoreniu približne 700 000 pracovných miest do roku 2030²⁷. Preto je nanajvýš dôležité, aby sa pracovné miesta v oblasti emisne neutrálnych technológií stali atraktívnymi a dostupnými, najmä technické povolania, a to aj prostredníctvom informačných kampaní Únie na podporu technického a odborného vzdelávania, ale aj pracovných miest súvisiacich s obehovým hospodárstvom, riadením zdrojov a priemyselnou transformáciou a dekarbonizáciou vo všeobecnosti. Navyše je potrebné riešiť súčasný nesúlads medzi zručnosťami pracovníkov Únie a potrebami podnikov.** Potreby v oblasti zručností len v samotnej výrobe v pododvetví vodíkových palivových článkov sa podľa Európskeho strategického plánu Komisie pre energetické technológie odhadujú na 180 000 vyškolených pracovníkov, technikov a inžinierov do roku 2030²⁸. V odvetví solárnej fotovoltickej energie bude len v samotnej výrobe potrebných až 66 000 pracovných miest. **Okrem toho absencia vzdelávacích programov, ktoré podporujú zručnosti potrebné pre emisne neutrálne technológie, čo spôsobuje aj nedostatok kvalifikovaných zamestnancov a nedostatočné chápanie v miestnej správe v určitých regiónoch Únie, by mohla vytvoriť významnú prekážku pre udržateľný priemyselný rozvoj.**

(65) Keďže posilnenie výrobných kapacít kľúčových emisne neutrálnych technológií v Únii

²⁷ *Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. februára 2021 k novému akčnému plánu v oblasti obehového hospodárstva [2020/2077(INI)]. (Ú. v. EÚ C 465, 17.11.2021, s. 11).*

²⁸ *Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre výskum a inováciu, Spoločné výskumné centrum, The strategic energy technology (SET) plan (Strategický plán pre energetické technológie). Úrad pre publikácie, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.*

nebude možné bez primerane veľkej kvalifikovanej pracovnej sily, je nevyhnutné zaviesť opatrenia na podporu integrácie väčšieho počtu ľudí na trhu práce a *nato, aby priemyselné a technické profesie, ktorých sa toto nariadenie týka, boli atraktívnejšie, najmä pre ženy, keďže rodová rovnováha sa v technologicky orientovaných profesiách ani zďaleka nedosahuje, a pre mladých ľudí*, a to aj prostredníctvom prístupov založených na uprednostňovaní zručností ako doplnku k prijímaniu zamestnancov na základe kvalifikácie. *Treba sa zamerať aj na pracovníkov z tretích krajín, keďže Únia priťahuje len malý podiel kvalifikovaných migrantov.* Okrem toho v súlade s cieľmi odporúčania Rady o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimatickú neutralitu je dôležitá osobitná podpora pre prechod pracovníkov v nadbytočných a upadajúcich odvetviach na iné pracovné miesta *v záujme podpory ich celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy.* To znamená investovanie *do zručností pre všetkých a zároveň uplatňovanie cieleného prístupu k zraniteľným skupinám. Zahŕňa to skupiny osôb, ktoré nie sú zamestnané, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), migrujúcich pracovníkov s oprávneným pobytom, ako aj ľudí, ktorí sú vylúčení z trhu práce, majú obmedzený prístup k možnostiam odbornej prípravy alebo pracujú v zamestnaniach, ktorým hrozí zánik alebo ktorých obsah a úlohy sa výrazne transformujú v dôsledku nových technológií, najmä v regiónoch zasiahnutých vplyvmi transformácie smerom k cieľom Únie do roku 2030 podľa článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056²⁹ a článku 5 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1060. Konečným cieľom by malo byť vytvorenie kvalitných pracovných miest potrebných pre emisne neutrálne technológie v Únii v súlade s cieľmi Európskeho piliera sociálnych práv v oblasti zamestnanosti a odbornej prípravy vrátane spravodlivých a primeraných miezd, zlepšenia životných a pracovných podmienok podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041³⁰, prístupu k sociálnej ochrane, príležitostí na celoživotné vzdelávanie, dobrých pracovných podmienok na bezpečných a zdravých pracoviskách, ako aj práv na kolektívne vyjednávanie. Zvyšovanie kvalifikácie a*

²⁹ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).*

³⁰ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2022, s. 33).*

rekvalifikácia sú síce dôležité nástroje, ale nezaručujú kvalitné pracovné miesta. Nedostatok pracovnej sily môže byť aj dôsledkom nízkych miezd, neatraktívnych pracovných miest, zlých pracovných podmienok a nedostatku investícií do odborného vzdelávania a prípravy (OVP). Riešenie týchto otázok a zlepšenie kvality pracovných miest v odvetviach a podnikoch so zlými pracovnými podmienkami je tiež dôležitým prvkom pri prilákaní pracovníkov a riešení problému úniku mozgov, ktorý spôsobuje čoraz väčšie nerovnosti medzi regiónmi, nerovnaký rozvoj, ako aj nerovnakú schopnosť stimulovať inovácie a vytvárať pracovné miesta. Vychádzajúc z existujúcich iniciatív, ako je Pakt o zručnostiach, z činností na úrovni EÚ týkajúcich sa informovanosti pre oblasť zručností a prognóz, napríklad z Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania, **Eurofoundu** a Európskeho orgánu práce, a z koncepcií sektorovej spolupráce v oblasti zručností a s plným zohľadnením týchto iniciatív a činností je cieľom mobilizácia všetkých aktérov: orgánov členských štátov vrátane orgánov na regionálnej a miestnej úrovni, poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy **vrátane univerzít, výskumných univerzít, univerzít aplikovaných vied a aliancií univerzít, ako aj sociálnych partnerov a priemyslu, MSP, startupov a sociálnych podnikov** s cieľom určiť potreby v oblasti zručností, vypracovať programy vzdelávania a odbornej prípravy a rýchlo a funkčne ich zaviesť v rozsiahlej miere. V tejto súvislosti kľúčovú úlohu zohrávajú strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti. Členské štáty a Komisia by mali zabezpečiť finančnú podporu **na využitie ich vplyvu a dosahu** prostredníctvom využitia možností rozpočtu Únie s použitím nástrojov, ako je Európsky sociálny fond plus, Program InvestEU, Fond na spravodlivú transformáciu, Európsky fond regionálneho rozvoja, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Modernizačný fond, plán REPowerEU a Program pre jednotný trh.

- (66) Vychádzajúc z *miestnych a regionálnych iniciatív a z predchádzajúcich skúseností, napríklad v rámci centier rozvoja zručností, Paktu o zručnostiach a Európskej aliancie pre batérie alebo Aliancie pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, európske akademie emisne neutrálneho priemyslu, ktoré sú sieťou príslušných expertov (ďalej len „akadémie“)* by mali vypracovať a zaviesť obsah vzdelávania a odbornej prípravy na zvýšenie úrovne zručností a rekvalifikáciu pracovníkov potrebných v kľúčových hodnotových reťazcoch emisne neutrálnych technológií, ako sú technológie využívajúce solárnu fotovoltickú a solárnu tepelnú energiu, námorná

energia z obnoviteľných zdrojov, obnoviteľné technológie čistého vodíka a suroviny a CCU. *Rozsah a počet akadémií by mala určiť Komisia a členské štáty v rámci platformy Emisne neutrálne Európa na základe existujúcich a objektívnych štúdií v súlade so zásadou technologickej neutrality, ako aj na základe mapovania súčasných a predpokladaných potrieb v emisne neutrálnom priemysle, a to aj v regiónoch v procese transformácie. Takéto mapovanie by malo poskytnúť informácie o súčasnom a budúcom nedostatku zručností v kľúčových emisne neutrálnych priemyselných odvetviach v celej Únii, ako aj prehľad o tom, ako sa v týchto odvetviach poskytujú možnosti odbornej prípravy. Pri mapovaní by sa mala analyzovať aj základná príčina nedostatku zručností a pracovnej sily, najmä v súvislosti s kvalitou ponuky pracovných miest v emisne neutrálnych odvetviach, napríklad posúdením pracovných podmienok a pokrytia kolektívnym vyjednávaním. Okrem toho by Komisia na základe výsledkov mapovania a existujúcich štúdií a po konzultácii s platformou emisne neutrálneho priemyslu mala vydať výzvu na predkladanie návrhov na začatie činnosti akadémie zameranej na danú technológiu, ak sa zistí kritická úroveň nedostatku zručností vo vzťahu k emisne neutrálnej technológii. Mala by sa sprístupniť počiatočné financovanie Únie na zriadenie akadémií a na umožnenie ich fungovania, pričom cieľom by mala byť ich finančná udržateľnosť tri roky od ich zriadenia na základe prijímania finančných príspevkov zo súkromného sektora. Na čo najrýchlejšie sprevádzkovanie akadémií je potrebné silné riadenie, aby sa vypracovali programy odbornej prípravy zamerané na emisne neutrálne technológie. Tým by nemala byť dotknutá rozhodujúca úloha, ktorú môžu pri vytváraní takýchto akadémií zohrávať aj sociálni partneri a univerzity, ako to bolo v prípade aliancie pre batérie. Mala by sa zväziť najmä úloha medzinárodných a interdisciplinárnych aliancií univerzít, ako je Transform4Europe, s cieľom dosiahnuť jednotnejšie a spoločné normy v oblasti odbornej prípravy a rekvalifikácie/zvyšovania úrovne zručností. Vo všeobecnosti by sa malo uprednostniť aj využívanie už existujúcich výskumných a vyučovacích infraštruktúr.*

- (66a) *Jedným z cieľov akadémií by malo byť prispieť k reindustrializácii a dekarbonizácii Únie, ako aj k jej otvorenej strategickej autonómii. Akadémie by sa mali zaoberať aj potrebou emisne neutrálnych technológií, ktoré vyhovujú prísny sociálnym a klimatickým normám vytvoreným v Únii. Akadémie by sa mali zriadiť do 31.*

decembra 2024 a mali by poskytovať obsah vzdelávania v čo najväčšom počte jazykov inštitúcií Únie s cieľom dosiahnuť geografickú rovnováhu medzi členskými štátmi. Do 31. decembra 2025 by mali začať šíriť obsah základného vzdelávania príslušným poskytovateľom vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch, ako sú univerzity, výskumné univerzity, univerzity aplikovaných vied a aliancie univerzít, podniky poskytujúce takéto vzdelávanie a odbornú prípravu vrátane MSP, startupov a sociálnych podnikov, sociálni partneri, a školiteľmi poskytujúcimi odbornú prípravu. Cieľom akadémií by malo byť poskytnutie odbornej prípravy a vzdelávania pre 100 000 vzdelávajúcich sa osôb, a to do troch rokov od ich zriadenia, so zreteľom na rozsah zistených chýbajúcich zručností, čo môže viesť k rozdielom v počte študentov na akadémii. Akadémie by mali prispievať k dostupnosti zručností potrebných pre emisne neutrálne technológie, a to aj v malých a stredných podnikoch. Obsah vzdelávania by mal zohľadňovať už existujúce vzdelávacie programy vypracované v rámci miestneho Paktu o zručnostiach a centier odbornej excelentnosti a mal by sa zameriavať na všetky stupne vzdelania a kvalifikácie a všetkých pracovníkov vrátane učňov v celom hodnotovom reťazci v príslušných odvetviach, pričom by sa mali zohľadniť všetky po sebe nasledujúce priemyselné fázy od návrhu výrobku (alebo služby) až po fázu výroby vrátane recyklácie a opätovného použitia materiálov a malo by sa prihliadnuť na všetky rôzne povolania v celom hodnotovom reťazci. Tento obsah by mal zahŕňať aj vzdelávacie moduly s príslušnými informáciami o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci pre každú konkrétnu technológiu, ako aj všeobecné relevantné informácie o právach pracovníkov a pracovných podmienkach vrátane informácií o pracovnom čase a právach pracovníkov na informácie a konzultácie. Tento obsah by v prípade potreby mohli poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy ďalej prispôbiť vnútroštátnemu právu, uplatniteľným kolektívnym zmluvám a územným a odvetvovým špecifikám. Obsah vzdelávania by sa mal zameriavať aj na zamestnancov celoštátnych a miestnych samosprávnych orgánov (najmä zodpovedných za povoľovanie, posudzovanie vplyvu a reguláciu nových technológií), čím by sa prispelo k budovaniu kapacít medzi vnútroštátnymi správnymi orgánmi a k znižovaniu rozdielov medzi členskými štátmi.

- (66b) *Členské štáty by mali využiť a aplikovať vzdelávací obsah vypracovaný akadémiami v existujúcich nástrojoch, ako napríklad v posilnenej záruke pre mladých ľudí, ktorá*

si za jeden z cieľov kladie poskytovanie vzdelávania a odbornej prípravy osobám, ktoré nie sú zamestnané ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, a v rámci existujúcich mentorských programov. S cieľom zabezpečiť transparentnosť, prenosnosť a mobilitu pracovníkov a podporiť členské štáty v tomto úsilí akadémie emisne vypracujú a zavedú certifikáty vrátane mikrocertifikátov na potvrdenie vzdelávacích výstupov. Tieto certifikáty by sa mali vydávať vo formáte európskych certifikátov pre vzdelávanie a mohli by sa začleniť do služby EUROPASS a v prípade potreby zahrnúť do národných kvalifikačných rámcov. Členským štátom by sa malo odporúčať, aby prostredníctvom vnútroštátnych programov a financovania z prostriedkov Únie vrátane Európskeho sociálneho fondu plus, posilnenej záruky pre mladých ľudí, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Programu InvestEU, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Mechanizmu spravodlivej transformácie, Modernizačného fondu a Nástroja technickej podpory využívali obsah vypracovaný akadémiami na podporu neustálej rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností a príslušnými poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy na svojom území a aby v súlade s európskou stratégiou rodovej rovnosti podporovali začleňovanie žien v záujme riešenia rodových stereotypov vo vzdelávacej a pracovnej sfére. Európska sieť služieb zamestnanosti môže zohrávať významnú úlohu pri využívaní vzdelávacieho obsahu vzdelávacích programov poskytovaných akadémiami zručností pri vytváraní a zavádzaní európskych profilov povolání a poskytovaní informácií o nich vnútroštátnym službám zamestnanosti.

- (66c) Pri usmerňovaní práce akadémií, zabezpečovaní, aby nimi poskytovaný obsah riešil chýbajúce zručnosti zistené pri mapovaní, a zabezpečovaní dohľadu by mala pomáhať platforma Emisne neutrálna Európa. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby vymenovaný národný zástupca mohol pôsobiť ako most medzi príslušnými vnútroštátnymi ministerstvami a príslušnými orgánmi členských štátov, ako aj vnútroštátnymi sociálnymi partnermi a zástupcami priemyslu. Platforma Emisne neutrálna Európa by mala zbierať informácie o pokroku dosiahnutom jednotlivými akadémiami a do konca roka 2026 vypracovať prehľadovú správu o zavádzaní vzdelávacích programov vrátane počtu študentov zapojených do programov akadémií rozčlenených podľa priemyselného odvetvia, rodovej príslušnosti, veku a dosiahnutého stupňa vzdelania a kvalifikácie.

- (67) Keďže v práve Únie neexistujú osobitné ustanovenia, ktorými by sa zavádzali minimálne požiadavky na odbornú prípravu, pokiaľ ide o prístup k regulovanému povolaniu alebo jeho vykonávanie, členský štát má právomoc rozhodnúť o tom, či a ako regulovať povolanie, ale vnútroštátne predpisy upravujúce prístup k regulovaným povolaniam nesmú vytvárať neodôvodnené alebo neprimerané prekážky pri uplatňovaní týchto základných práv. Právomoc regulovať prístup k povolaniu sa musí vykonávať v rámci zásad nediskriminácie a proporcionality v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/958 z 28. júna 2018 **■**. Členské štáty by vo svojom hodnotení mali zohľadniť všetky škodlivé účinky, ktoré môže mať regulácia povolanií na dostupnosť zručností v emisne neutrálnom priemysle, a mali by sa snažiť v maximálnej možnej miere obmedziť reguláciu v týchto oblastiach.
- (68) Ak programy vzdelávania vypracované **■** akadémiami vedú k získaniu certifikátov, ktoré by pomohli aj osobám, ktoré sa snažia získať prístup k regulovanému povolaniu, členské štáty a zamestnávateľia by v záujme uľahčenia mobility v strategických povolaniach v emisne neutrálnom priemysle mali akceptovať tieto certifikáty ako dostatočný dôkaz o vedomostiach, zručnostiach a schopnostiach, ktoré sa nimi potvrdzujú.
- (68a) *Prínos emisne neutrálnych technológií k cieľom Únie v oblasti dekarbonizácie sa môže prejaviť až pri zavádzaní týchto technológií. Aj keď časť týchto technológií bude pravdepodobne zavedená aj v súkromných domácnostiach, zdrojom väčšiny dekarbonizácie budú zrejme priemyselné procesy. Aby sa zaručilo, že v Únii budú vynaložené investície na takúto dekarbonizáciu, čo je nevyhnutnou podmienkou zaistenia dobrých pracovných miest a prosperity v Únii a splnenia jej cieľov v oblasti dekarbonizácie, je mimoriadne potrebné, aby to prispelo k zlepšeniu investičného prostredia pre priemysel v Únii.*
- (69) Na úrovni Únie by sa mala vytvoriť platforma Emisne neutrálna Európa zložená z členských štátov **a Európskeho parlamentu**, ktorej by predsedala Komisia. Platforma Emisne neutrálna Európa môže radiť a pomáhať Komisii a členským štátom v osobitných otázkach a predstavovať referenčný orgán, v rámci ktorého Komisia a členské štáty koordinujú svoje opatrenia a uľahčujú výmenu informácií o otázkach súvisiacich s týmto nariadením. Platforma Emisne neutrálna Európa by mohla ďalej

vykonávať úlohy načrtnuté v rôznych článkoch tohto nariadenia, najmä pokiaľ ide o vydávanie povolení, ale aj o jednotné kontaktné miesta, **strategické** projekty v oblasti emisnej neutrálnosti, koordináciu financovania **a prístup k nemu**, prístup na trhy a zručnosti, ako aj o **experimentálne regulačné prostredia pre inovačné emisne neutrálne technológie a iné inovačné technológie**. V prípade potreby **by malo byť možné** prostredníctvom platformy Emisne neutrálna Európa vytvoriť stále alebo dočasné podskupiny a prizvať tretie strany, napríklad expertov alebo zástupcov z emisne neutrálneho priemyslu.

- (70) Komisia v rámci Priemyselného plánu Zelenej dohody oznámila svoj zámer uzavrieť priemyselné partnerstvá zamerané na emisnú neutrálnosť vzťahujúce sa na emisne neutrálne technológie. Spolupráca prostredníctvom takýchto partnerstiev **pravdepodobne podporí** globálne zavádzanie emisne neutrálnych technológií s cieľom **podporiť vzájomne prospešné partnerstvá medzi Úniou a tretími krajinami vrátane udržateľných investícií a technickej pomoci. Priemyselné partnerstvá zamerané na emisnú neutrálnosť môžu takisto prispieť k diverzifikácii a odolnosti dodávok emisne neutrálnych technológií a ich komponentov v Únii, zlepšiť výmenu informácií medzi Úniou a jej partnermi o vývoji emisne neutrálnych technológií a podporiť emisne neutrálne priemyselné odvetvia Únii v prístupe na globálny trh s čistou energiou a zároveň podporiť vznikajúce priemyselné odvetvia v oblasti technológií čistej energie v tretích krajinách s jasnými porovnateľnými výhodami.** Komisia a členské štáty by v rámci platformy **Emisne neutrálna Európa** mali koordinovať svoje činnosti s partnerstvami, pričom by mali diskutovať o existujúcich relevantných partnerstvách a postupoch, ako sú zelené partnerstvá, dialógy o energetike a iné formy existujúcich dvojstranných zmluvných dojednaní, ako aj o potenciálnych synergiách s príslušnými dvojstrannými dohodami členských štátov s tretími krajinami. Dohody s tretími krajinami vrátane priemyselných partnerstiev zameraných na emisnú neutrálnosť by mali odrážať základné hodnoty a ciele **Únie**, najmä pokiaľ ide o presadzovanie pracovných a medzinárodných environmentálnych noriem v týchto krajinách. Okrem toho by sa priemyselné partnerstvá zamerané na emisnú neutrálnosť mali zameriavať na prínos k priemyselnej transformácii v celom hodnotovom reťazci podnikov **Únie** a podnikov z tretích krajín a zároveň na zabezpečenie otvorených trhov a spravodlivého obchodu.

- (71) Únia by sa mala usilovať diverzifikovať medzinárodný obchod s emisne neutrálnymi technológiami a investície do nich, *vytvárať vzájomne sa posilňujúce partnerstvá*, stavať na vlastných plánoch partnerov v oblasti udržateľného rozvoja, príslušných environmentálnych normách a normách v oblasti ľudských práv a zároveň celosvetovo presadzovať prísne sociálne, pracovné a environmentálne normy. To by malo prebiehať v úzkej spolupráci a partnerstve s podobne zmýšľajúcimi krajinami *prostredníctvom existujúcich dohôd alebo nových strategických dohôd*. Podobne by sa v úzkej spolupráci s partnerskými krajinami malo *otvoreným a vyváženým spôsobom* vyvíjať väčšie úsilie o užšiu medzinárodnú spoluprácu v oblasti výskumu a inovácií zameranú na vývoj a zavádzanie emisne neutrálnych technológií, *s náležitým ohľadom na strategické záujmy a potreby Únie*.
- (71a) *Predsedníčka Komisie vo svojom prejave o stave Únie v roku 2023 oznámila, že kontrolu konkurencieschopnosti vykoná nezávislý výbor. Táto práca by mala vychádzať z informácií o prebiehajúcej práci týkajúcej sa regulačného zaťaženia vytvoreného právom Únie a vnútroštátnym právom a jeho vplyve na konkurencieschopnosť priemyslu Únie vrátane emisne neutrálnych priemyselných odvetví. Na uľahčenie tejto práce sa týmto nariadením zriadi Európsky vedecký poradný výbor pre preskúvanie a regulačné zaťaženie. Poradný výbor by mal na základe jednotlivých prípadov vypracovať vedecky podložené poradenstvo o vplyve regulačného zaťaženia v Únii.*
- (72) Ak je právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 *Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“)* delegovaná týmto nariadením na Komisiu, je obzvlášť dôležité, aby Komisia uskutočnila počas svojich prípravných prác vhodné konzultácie, a to aj na expertnej úrovni, a aby tieto konzultácie boli vedené v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016³¹. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

³¹ *Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).*

- (73) Pokiaľ ktorékoľvek z opatrení plánovaných v tomto nariadení predstavuje štátnu pomoc, ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení nie je dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 *ZFEÚ*.
- (74) Keďže cieľ tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a z dôvodov rozsahu alebo dôsledkov činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy

1. *Týmto nariadením sa stanovuje rámec opatrení na zabezpečenie koordinovaného prístupu v celej Únii k inovácii a zvyšovaniu výrobných kapacít emisne neutrálnych technológií, ako aj komponentov, materiálov a strojov v dodávateľských reťazcoch týchto technológií, ktoré sú nevyhnutné na ich výrobu a fungovanie v Únii, s cieľom:*

- a) *podporiť ciele Únie v oblasti klímy a cieľ klimatickej neutrality, ako sa vymedzuje v nariadení (EÚ) 2021/1119;*
- b) *podporovať medzinárodnú priemyselnú konkurencieschopnosť Únie s cieľom prispieť k vytváraniu kvalitných pracovných miest;*
- c) *zlepšiť prístup Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam emisne neutrálnych technológií;*
- d) *posilniť otvorenú strategickú autonómiu Európy;*
- e) *zabezpečiť odolnosť príslušných dodávateľských reťazcov Únie; a*
- f) *dosiahnuť dekarbonizáciu hospodárstva Únie a spoločnosti.*

2. Na dosiahnutie všeobecného cieľa uvedeného v odseku 1 sa v tomto nariadení uvádzajú opatrenia s cieľom zabezpečiť:

- a) zníženie strategických závislostí strategických emisne neutrálnych technológií v Únii, ako aj komponentov, materiálov a strojov v rámci dodávateľských reťazcov týchto technológií, ktoré sú nevyhnutné pre ich výrobu a fungovanie a ktoré do roku 2030 dosiahnu výrobnú kapacitu zodpovedajúcu:
 - i) *aspoň 40 % ročných potrieb Únie v oblasti zavádzania zodpovedajúcich technológií potrebných na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky na základe technologického zavádzania plánovaného v celej Únii podľa národných energetických a klimatických plánov vypracovaných a predložených členskými štátmi podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999; a*
 - ii) *aspoň 25 % celosvetového dopytu po zodpovedajúcich technológiách;*
- b) *zaručený voľný pohyb emisne neutrálnych technológií a súvisiacich služieb uvádzaných na vnútorný trh.*

3. Ak Komisia na základe správy uvedenej v článku 35 usúdi, že Únia pravdepodobne nedosiahne ciele stanovené v odseku 1 a 2, posúdi uskutočniteľnosť a proporionalitu navrhovania opatrení alebo vykonávania svojich právomocí na úrovni Únie s cieľom

zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov. *Komisia predovšetkým posúdi možnosť stanovenia podrobnejších cieľov pre kľúčové technológie a komponenty, a to aj prostredníctvom delegovaných aktov v súlade s článkom 33, ktorými doplní toto nariadenie, s cieľom zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov. Komisia konzultuje s platformou Emisne neutrálna Európa s cieľom určiť, ktoré opatrenia alebo právomoci sa majú uplatňovať.*

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

S výnimkou článkov 26 a 27 tohto nariadenia, ktoré sa uplatňujú na emisne neutrálne inovačné technológie, sa toto nariadenie uplatňuje na emisne neutrálne technológie uvedené v článku 3a ods. 1, ako aj na komponenty, materiály a strojové zariadenia v dodávateľských reťazcoch týchto technológií, ktoré sú nevyhnutné na ich výrobu a fungovanie. Suroviny, spracované materiály alebo komponenty, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) .../... [pridať poznámku pod čiarou s odkazom na uverejnenie nariadenia o kritických surovinách] alebo nariadenia (EÚ) 2023/1781 sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
 - a) „emisne neutrálne technológie“ sú technológie uvedené v článku 3a ods. 1;
 - b) „komponent“ je vyrobená *časť konečného výrobku emisne neutrálnej technológie;*
 - ba) „materiály“ sú všetky suroviny alebo spracované materiály potrebné na výrobu komponentu emisne neutrálnej technológie alebo konečného výrobku;*
 - c) „inovačné emisne neutrálne technológie“ sú technológie, *ktoré zahŕňajú skutočnú inováciu, ktoré v súčasnosti nie sú dostupné na vnútornom trhu a aspoň jedným spôsobom zlepšujú dominantnú porovnateľnú emisne neutrálnu technológiu, ako aj akúkoľvek technológiu zahrnutú do strategického plánu energetických technológií uvedeného v článku 26d;*

- ca) *„iné inovačné technológie“ sú technológie s potenciálom umožniť prechod na klimaticky neutrálne, čisté hospodárstvo a znížiť strategické závislosti, ktoré zahŕňajú skutočnú inováciu, v súčasnosti nie sú dostupné na vnútornom trhu a sú dostatočne vyspelé na to, aby sa mohli otestovať v kontrolovanom prostredí;*
- cb) *„inovačné emisne neutrálne technológie vo fáze pred komerčným využitím“ sú inovačné emisne neutrálne technológie, ktoré nie sú komerčne dostupné, ale sú dostatočne vyspelé na to, aby sa mohli otestovať v kontrolovanom prostredí;*
- cc) *„nové komerčné emisne neutrálne technológie“ sú inovačné emisne neutrálne technológie, ktoré ešte nie sú dostupné na komerčnom základe vo veľkom meradle, majú nízky podiel na trhu, zlepšujú dominantné porovnateľné technológie aspoň jedným spôsobom a nesú jasný stupeň rizika, keď sú zahrnuté do obstarávania;*
- cd) *„obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím“ je obstarávanie inovačných emisne neutrálnych technológií vo fáze pred komerčným využitím, ktoré zahŕňa rozdelenie rizika a prínosu za trhových podmienok a konkurenčný vývoj vo fázach, pričom existuje jasné oddelenie medzi činnosťami vývoja obstarávaných výrobkov a nasadením komerčných objemov konečných výrobkov;*
- ce) *„verejné obstarávanie inovačných riešení“ je obstarávanie, v ktorom verejní obstarávatelia konajú ako prvý zákazník inovačných emisne neutrálnych technológií a ktoré môže zahŕňať skúšky zhody;*
- d) *„projekt výroby emisne neutrálnej technológie“ je plánované priemyselné zariadenie alebo rozšírenie či reprofilácia existujúceho zariadenia na výrobu emisne neutrálnych technológií, konečných výrobkov alebo komponentov, materiálov alebo strojových zariadení v dodávateľských reťazcoch týchto technológií, ktoré sú nevyhnutné na ich výrobu a fungovanie;*
- e) *„strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti“ je projekt výroby emisne neutrálnej technológie, ktorý sa vyberá v súlade s kritériami stanovenými v článku 10;*

- ea) *„údolie emisne neutrálneho priemyslu“ alebo „údolie“ je špecifická pozemná oblasť, ktorú členský štát označil na účely podpory výstavby alebo rozšírenia výrobných zariadení dodávateľského reťazca emisne neutrálneho priemyslu;*
- f) „postup vydávania povolení“ je postup, ktorý zahŕňa všetky príslušné administratívne povolenia na plánovanie, výstavbu, rozšírenie a prevádzkovanie projektov výroby emisne neutrálnej technológie, **ako sú strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti**, vrátane stavebných povolení, chemických povolení a povolení na pripojenie do sústavy, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktorý sa vzťahuje na všetky administratívne žiadosti a postupy od prijatia žiadosti určeným orgánom až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu zo strany príslušného zodpovedného vnútroštátneho orgánu **alebo prípadne zodpovedného prevádzkovateľa sústavy;**
- g) „komplexné rozhodnutie“ je rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánmi členského štátu, okrem súdov alebo tribunálov, v ktorom sa určuje, či predkladateľ projektu je alebo nie je oprávnený realizovať projekt výroby emisne neutrálnej technológie, bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie prijaté v rámci správneho odvolacieho konania;
- h) „predkladateľ projektu“ je akýkoľvek podnik alebo konzorcium podnikov, ktoré pripravuje projekt výroby emisne neutrálnej technológie alebo strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti;

■
ia) *„experimentálne regulačné prostredie pre emisne neutrálne technológie“ je schéma, ktorá umožňuje podnikom testovať inovačné emisne neutrálne technológie a iné inovačné technológie v kontrolovanom prostredí reálneho sveta v rámci osobitného plánu, ktorý vypracoval a monitoruje príslušný orgán;*

■ k) „dotknutý orgán“ je orgán, ktorý je podľa vnútroštátneho práva príslušný vydávať povolenia a oprávnenia týkajúce sa plánovania, projektovania a výstavby nehnuteľného majetku vrátane energetickej infraštruktúry;

- l) „postup verejného obstarávania“ je ktorýkoľvek z týchto postupov:
- i) akýkoľvek druh postupu zadávania zákazky, na ktorý sa vzťahuje smernica 2014/24/EÚ na účely uzavretia verejnej zákazky alebo smernica 2014/25/EÚ na účely uzavretia zmluvy o dodaní tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb;
 - ii) postup udeľovania koncesie na stavebné práce alebo koncesie na služby, na ktorý sa vzťahuje smernica 2014/23/EÚ;
- m) „verejný obstarávateľ“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je verejný obstarávateľ v zmysle článku 6 smernice 2014/23/EÚ, článku 2 ods. 1 bodu 1 smernice 2014/24/EÚ a článku 3 smernice 2014/25/EÚ;
- n) „obstarávateľ“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je obstarávateľ v zmysle článku 7 smernice 2014/23/EÚ a článku 4 smernice 2014/25/EÚ;
- o) „zákazka“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je verejná zákazka v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 5 smernice 2014/24/EÚ, „zákazky“, ako sa vymedzuje v „zákazk[ách] na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb (zákazky na tovar, práce a služby)“ v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2014/25/EÚ, ako aj „koncesie“ v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 2014/23/EÚ;
- p) „aukcia“ je mechanizmus súťažných postupov, na ktorý sa nevzťahuje vymedzenie pojmu „koncesie“ podľa článku 5 ods. 1 smernice 2014/23/EÚ;
- q) „kapacita vtláčania CO₂“ je ročné množstvo CO₂, ktoré možno vtlačiť do fungujúceho geologického úložiska povoleného podľa smernice 2009/31/ES *vrátane soľných vodonosných vrstiev, ak je vybavené prostriedkami na zachytávanie a prepravu CO₂ na toto miesto a* s cieľom znížiť emisie alebo zvýšiť odstraňovanie oxidu uhličitého, a to najmä z veľkých priemyselných zariadení, a ktoré sa meria v tonách za rok;
- qa) *„siete prepravy CO₂“ sú multimodálna infraštruktúra prepravy CO₂, vrátane siete potrubí s pomocnými kompresorovými stanicami, zabezpečujúca prepravu na geologické úložisko;*

- r) „integrácia energetického systému“ sú riešenia pre plánovanie a prevádzku energetického systému ako jedného celku, ktorý zahŕňa viaceré energetické nosiče, infraštruktúry a sektory spotreby, vytvorením pevnejších vzájomných väzieb medzi nimi, pričom cieľom sú spoľahlivé bezfosílné energetické služby, ktoré efektívne využívajú zdroje a pre spoločnosť prinášajú čo najnižšie náklady;
- s) „výrobná kapacita“ je celkový objem kapacity produkcie emisne neutrálnych technológií vyrobených v rámci projektu výroby. Ak sa v rámci projektu výroby nevyrábajú žiadne konečné výrobky, ale špecifické komponenty či špecifické strojové zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu takýchto výrobkov, potom výrobná kapacita odkazuje na kapacitu produkcie konečného výrobku, pri ktorého výrobe by sa použili takéto komponenty alebo špecifické strojové zariadenia.

Článok 3a

Emisne neutrálne technológie

1. *Emisne neutrálne technológie v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia sú:*

- a) *technológie používané na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov v zmysle vymedzenia v smernici (EÚ) 2018/2001;*
- b) *technológie jadrového štiepenia a energie jadrovej syntézy vrátane technológií jadrového palivového cyklu;*
- c) *technológie uskladňovania energie;*
- d) *oxid uhličitý (CO₂), metán (CH₄) a oxid dusný (N₂O), odstraňovanie, zachytávanie, preprava, vstrekovanie (EPP), technológie ukladania a využívania;*
- e) *technológie infraštruktúry na prepravu vodíka;*
- f) *technológie elektrolyzéroov a palivových článkov;*
- g) *elektrické, vodíkové (H₂), udržateľné alternatívne palivá vymedzené v nariadení (EÚ) .../... (Ú. v. zahrnúť odkaz na nariadenie 2021/0210(COD) o udržateľných námorných palivách) a technológie veterného pohonu v doprave;*
- h) *technológie elektrického nabíjania v doprave;*

- i) vodík (H₂), udržateľné alternatívne palivá vymedzené v nariadení (EÚ) .../... (Ú. v. zahrnúť odkaz na...) [Refuel Aviation 2021/0205(COD)], technológie výroby a čerpacej infraštruktúry biometánu (CH₄);*
 - j) technológie tepelných čerpadiel;*
 - k) technológie energetickej efektívnosti;*
 - l) technológie distribúcie tepelnej energie a elektrických sietí;*
 - m) technológie riadenia energie;*
 - n) vysokoúčinné priemyselné procesy a technológie elektrifikácie pre energeticky a uhlíkovo náročné priemyselné odvetvia;*
 - o) technológie výroby biomateriálov vrátane technológií chemickej výroby z biomateriálov;*
 - p) recyklačné technológie.*
- 2. Do šiestich mesiacov od lehoty na oznámenie každého národného energetického a klimatického plánu podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a do šiestich mesiacov od uplynutia lehoty na predloženie každej aktualizácie aktualizovaných národných energetických a klimatických plánov podľa článku 14 ods. 2 uvedeného nariadenia Komisia posúdi zoznam emisne neutrálnych technológií stanovený v odseku 1 tohto článku a môže navrhnúť delegované akty v súlade s článkom 33 tohto nariadenia aktualizáciou uvedeného zoznamu s cieľom zabezpečiť, aby odrážal technologické potreby vyplývajúce z národných energetických a klimatických plánov členských štátov.**

Kapitola II

Podmienky umožňujúce výrobu emisne neutrálnych technológií

ODDIEL I

ZJEDNODUŠENIE ADMINISTRATÍVNYCH POSTUPOV A POSTUPOV VYDÁVANIA

POVOLENÍ

Článok 4

Jednotné kontaktné miesto

1. Do ... [3 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] členské štáty určia *alebo zriadia* jeden príslušný vnútroštátny orgán (*určený orgán*). *Určený orgán*

zodpovedá za uľahčovanie a koordinovanie postupu vydávania povolení pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií a bude poskytovať poradenstvo v oblasti znižovania administratívneho zaťaženia v súlade s článkom 5.

2. **Určený orgán** je jediným kontaktným miestom pre predkladateľa projektu v postupe vydávania povolení vedúcom ku komplexnému rozhodnutiu pre daný projekt a koordinuje predkladanie všetkých príslušných dokumentov a informácií.
3. Povinnosti **určeného** orgánu uvedeného v odseku 1 alebo s ním súvisiace úlohy možno delegovať na iný orgán alebo ich iný orgán môže vykonávať pri ktoromkoľvek danom projekte za predpokladu, že:
 - a) **určený** orgán informuje predkladateľa projektu o uvedenom delegovaní;
 - b) za každý z projektov zodpovedá len jeden orgán;
 - c) predkladanie všetkých relevantných dokumentov a informácií koordinuje len jeden orgán.
4. Predkladatelia projektov môžu predkladať akékoľvek dokumenty, ktoré sú relevantné pre postup vydávania povolení, v elektronickej forme.
5. **Určený** orgán zohľadní všetky platné štúdie a povolenia alebo oprávnenia vydané pre daný projekt pred tým, ako projekt vstúpil do postupu vydávania povolení v súlade s týmto článkom, a nebude vyžadovať duplicitné štúdie a povolenia ani oprávnenia, pokiaľ sa podľa právnych predpisov Únie nevyžaduje inak.
6. **Určený** orgán zabezpečuje pre žiadateľov jednoduchý prístup k informáciám o urovnávaní sporov a jednoduché postupy urovnávania sporov v súvislosti s postupom vydávania povolení a udeľovaním súhlasov s výstavbou a rozšírením projektov vrátane prípadných alternatívnych mechanizmov riešenia sporov.
7. Členské štáty zabezpečujú, aby príslušné vnútroštátne orgány **a iné príslušné orgány zodpovedné za niektorý krok** v postupe vydávania povolení vrátane všetkých procesných krokov mali dostatočný počet kvalifikovaných zamestnancov a dostatočné finančné, technické a technologické zdroje potrebné na účinné vykonávanie jeho úloh podľa tohto nariadenia, ako aj na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu.

8. Platforma uvedená v článkoch 28 a 29 pravidelne prerokúva vykonávanie tohto oddielu a článkov 12 a 13 a vymieňa si najlepšie postupy týkajúce sa organizácie príslušných vnútroštátnych orgánov a urýchľovania postupov vydávania povolení.
- 8a. Členské štáty zväžia zvýšenie priamej podpory určenému orgánu v rámci plánov obnovy a odolnosti. Komisia poskytuje technickú a finančnú podporu určenému orgánu a členským štátom na vykonávanie postupu udeľovania povolení.**
- 8b. Určený orgán špecifikuje a sprístupní podrobné požiadavky a rozsah informácií požadovaných od predkladateľa projektu pred začatím postupu vydávania povolení.**

Článok 5

Prístupnosť informácií online

Členské štáty poskytujú online, centralizovaným a jednoducho prístupným spôsobom tieto informácie o administratívnych postupoch týkajúcich sa projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti:

- a) postup vydávania povolení;
- b) financovanie a investičné služby;
- c) možnosti financovania na úrovni Únie a členských štátov;
- d) služby na podporu podnikania týkajúce sa okrem iného priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov a pracovného práva.

Článok 5a

Urýchlenie vykonávania

- 1. Členské štáty a prípadne Komisia vykonávajú činnosti na zrýchlenie a prilákanie verejných a súkromných investícií do projektov výroby emisne neutrálnych technológií. Takéto činnosti môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, zahŕňať poskytovanie a koordinovanie podpory pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií, ktoré čelia ťažkostiam pri prístupe k financovaniu. Komisia a členské štáty zabezpečia, aby sa táto podpora poskytla predkladateľovi projektu do šiestich mesiacov od predloženia žiadosti o projekt výroby emisne neutrálnych technológií.**

2. *Členské štáty poskytnú strategickým projektom výroby emisne neutrálnych technológií, ktoré sa nachádzajú na ich území, administratívnu a prevádzkovú podporu s cieľom uľahčiť ich rýchle a účinné vykonávanie, pričom venujú osobitnú pozornosť MSP zapojeným do projektov, a to aj poskytovaním:*

- a) *pomoci s cieľom zabezpečiť súlad s uplatniteľnými administratívnymi a oznamovacími povinnosťami;*
- b) *pomoci predkladateľom projektov s cieľom prehĺbiť verejnú podporu projektu;*
- c) *pomoci predkladateľom projektov v procese udeľovania povolení, najmä MSP.*

Okrem podpory, ktorú poskytujú členské štáty, Komisia poskytne podporu pre strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti, ako sa uvádza v prvom pododseku. Členské štáty preto zabezpečia, aby príslušné správne orgány mali primerané zdroje a personál na to, aby mohli v rámci uplatniteľných lehôt reagovať na budúce požiadavky.

3. *Komisia navrhne Parlamentu a Rade najneskôr do 31. decembra 2024 spôsoby koordinácie rôznych zdrojov verejného financovania projektov výroby emisne neutrálnych technológií z Únie a členských štátov s cieľom urýchliť ich zavádzanie.*

Článok 6

Trvanie postupu udeľovania povolenia

1. Postup vydávania povolení pre projekt výroby emisne neutrálnej technológie nepresiahne žiadnu z týchto lehôt:
 - a) **9** mesiacov v prípade výstavby projektov výroby emisne neutrálnych technológií s ročnou výrobnou kapacitou menej ako 1 GW;
 - b) **12** mesiacov v prípade výstavby projektov výroby emisne neutrálnych technológií s ročnou výrobnou kapacitou viac ako 1 GW.
2. V prípade projektov výroby emisne neutrálnych technológií, pre ktoré sa ročná výrobná kapacita nemeria v GW, postup vydávania povolení nepresiahne lehotu **12** mesiacov.

3. Lehoty uvedené v odsekoch 1 a 2 sa skracujú na polovicu v prípade rozširovania výrobnéj kapacity existujúcich výrobných zariadení.
4. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, umiestnenie alebo veľkosť navrhovaného projektu, môžu príslušné orgány predĺžiť lehoty uvedené v odsekoch 1 a 2 pred ich uplynutím na základe individuálneho posúdenia najviac o jeden mesiac.

Ak sa príslušné orgány domnievajú, že navrhovaný projekt vyvoláva mimoriadne riziká pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov alebo pre bežnú populáciu, a ak je potrebný dodatočný čas na stanovenie toho, či sú zavedené dostatočné záruky, príslušné orgány môžu predĺžiť tieto lehoty pred ich uplynutím na základe individuálneho posúdenia o ďalších šesť mesiacov.

5. V ktoromkoľvek takomto prípade **určený** orgán informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia a o dátume, kedy možno očakávať písomné komplexné rozhodnutie.
6. Príslušné orgány najneskôr do jedného mesiaca od doručenia žiadosti o vydanie povolenia potvrdia platnosť žiadosti alebo, ak predkladateľ projektu nezaslal všetky informácie potrebné na spracovanie žiadosti, požiadajú predkladateľa projektu o predloženie kompletnej žiadosti do štrnástich dní odo dňa uvedenej žiadosti. Dátum potvrdenia **prevzatia** žiadosti vnútroštátnym určeným orgánom je začiatkom postupu vydávania povolení.
7. **Určený** orgán najneskôr do jedného mesiaca od dátumu potvrdenia platnosti žiadosti vypracuje v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu a inými dotknutými orgánmi podrobný harmonogram postupu vydávania povolení. **Určený** orgán uverejní tento harmonogram na voľne prístupnom webovom sídle.
8. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.
9. Lehotami stanovenými v tomto článku pre ktorýkoľvek z postupov vydávania povolení nie sú dotknuté prípadné kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.
- 9a. *Určený orgán zabezpečí, aby sa v prípade neposkytnutia odpovede príslušných správnych orgánov v príslušných lehotách uvedených v tomto článku konkrétne***

čiasťkové kroky považovali za schválené s výnimkou prípadov, keď vo vnútroštátnom právnom poriadku neexistuje zásada tichého súhlasu správneho orgánu. Tento odsek sa uplatňuje aj na konečné rozhodnutia o výsledku postupu. Ak sa konečné rozhodnutie o výsledku procesu prijme na základe tichého súhlasu, predkladateľovi projektu sa zašle výslovné oznámenie do jedného týždňa od nadobudnutia účinnosti tichého súhlasu. Všetky rozhodnutia vrátane oznámenia o tichom súhlase sa sprístupnia verejnosti.

- 9b.** *V súlade s týmto nariadením Komisia prijme usmernenia na stanovenie minimálneho súboru požiadaviek na vydávanie povolení, ktoré musia členské štáty dodržiavať pri projektoch výroby emisne neutrálnej technológie, najmä s cieľom zjednodušiť prípravné práce pre predkladateľov predkladajúcich výrobné projekty a zároveň uľahčiť administratívnym orgánom vybavovanie žiadostí.*

Článok 7

Environmentálne posúdenia a povolenia

1. Ak sa musí vykonať posudzovanie vplyvov na životné prostredie v súlade s článkami 5 až 9 smernice 2011/92/EÚ, dotknutý predkladateľ projektu požiada príslušný orgán uvedený v článku 4 o stanovisko k rozsahu a úrovni podrobnosti informácií, ktoré sa majú uviesť v správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa článku 5 ods. 1 uvedenej smernice. Príslušný vnútroštátny orgán zabezpečuje, aby stanovisko uvedené v prvom pododseku bolo vydané čo najskôr a v rámci lehoty, ktorá nepresiahne **20 dní bez výnimky** odo dňa, keď predkladateľ projektu predložil svoju žiadosť, **za predpokladu, že žiadosť obsahuje všetku požadovanú dokumentáciu. Príslušné orgány poskytnú predkladateľovi projektu na začiatku žiadosti zoznam požadovanej dokumentácie, pričom ich cieľom je zjednodušiť proces a usmerniť predkladateľa projektu v tomto procese.**
2. Ak povinnosť posúdiť vplyvy na životné prostredie vyplynie súčasne zo smernice 2011/92/EÚ, smernice 92/43/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES, smernice 2000/60/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady

2001/42/ES³², smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES³³, smernice 2010/75/EÚ alebo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ³⁴, príslušný vnútroštátny orgán zabezpečuje koordinované a spoločné postupy, ktoré spĺňajú požiadavky uvedených právnych predpisov Únie.

Príslušný vnútroštátny orgán v rámci koordinovaného postupu uvedeného v prvom pododseku koordinuje rôzne jednotlivé posúdenia vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie, ako sa vyžaduje podľa uplatniteľných právnych predpisov Únie.

Príslušný vnútroštátny orgán v rámci spoločného postupu uvedeného v prvom pododseku zabezpečuje jedno posúdenie vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie, ako sa vyžaduje podľa uplatniteľných právnych predpisov Únie.

Uplatnenie spoločného alebo koordinovaného postupu nemá vplyv na obsah posúdenia vplyvu na životné prostredie.

3. Príslušný vnútroštátny orgán zabezpečuje, aby dotknuté orgány vydali odôvodnený záver, ako sa uvádza v článku 1 ods. 2 písm. g) bode iv) smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, do **80 dní** od doručenia všetkých potrebných informácií zhromaždených podľa článkov 5, 6 a 7 uvedenej smernice, **overenia ich kvality** a ukončenia konzultácií uvedených v článkoch 6 a 7 uvedenej smernice.

3a. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, umiestnenie alebo veľkosť navrhovaného projektu, môže príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 v jednotlivých prípadoch predĺžiť lehoty uvedené v odseku 3 tohto článku pred ich uplynutím najviac o 30 dní. V takom prípade príslušný vnútroštátny orgán uvedený v článku 8 ods. 1 písomne informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty a o očakávanom dátume vydania odôvodneného záveru.

³² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).

³³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

³⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 1).

4. Časové rámce na konzultácie s dotknutou verejnosťou o environmentálnej správe uvedenej v článku 5 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ nesmú byť dlhšie ako **80 dní a kratšie ako 40 dní**. V prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 6 ods. 4 druhý pododsek, sa táto lehota **môže v jednotlivých prípadoch predĺžiť na najviac 90 dní**. **V takom prípade príslušný vnútroštátny orgán písomne informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty. Verejná konzultácia sa začne hneď, ako príslušný správny orgán považuje spis, ktorý predložil predkladateľ projektu, za úplný, a vykoná sa súbežne s posúdením projektovej žiadosti príslušným vnútroštátnym orgánom, pričom sa dodržiavajú požiadavky na konzultáciu s dotknutou verejnosťou stanovené v smernici 2011/92/EÚ a sprístupnenie výsledkov verejnej konzultácie príslušnému orgánu.**
- 4a. Ak by projekt ovplyvnil určenú lokalitu sústavy Natura 2000, environmentálne posudzovanie podlieha podmienkam stanoveným v smernici 92/43/EHS.**
- 4b. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné vnútroštátne orgány a iné orgány podľa článku 6 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ boli primerane vybavené na plnenie povinností podľa tohto článku.**

Článok 8

Plánovanie

1. Celoštátne, regionálne a miestne orgány pri príprave plánov vrátane zonácie, priestorových plánov a plánov využívania pôdy v prípade potreby zahŕňajú do týchto plánov ustanovenia týkajúce sa rozvoja projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti, **ako aj potrebnej infraštruktúry a údolí emisne neutrálneho priemyslu**. Uprednostňujú sa umelé a zastavané plochy, priemyselné areály, opustené priemyselné pozemky a v prípade potreby lokality na zelenej lúke, ktoré nie sú využiteľné na poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo. **S cieľom uľahčiť rozvoj projektov výroby emisne neutrálnych technológií členské štáty zabezpečia, aby všetky relevantné údaje o priestorovom plánovaní boli dostupné online v súlade s článkom 5.**
2. Ak plány zahŕňajú ustanovenia týkajúce sa rozvoja projektov výroby emisne neutrálnych technológií – vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti – **a ich potrebnej infraštruktúry**, ktoré podliehajú posúdeniu podľa

smernice 2001/42/ES a podľa článku 6 smernice č. 92/43/EHS, tieto posúdenia sa kombinujú. V rámci takéhoto kombinovaného posúdenia sa v prípade potreby rieši aj vplyv na potenciálne ovplyvnené vodné útvary a overuje sa, či **by konkrétne projekty v rámci** plánu **mohli** potenciálne brániť vodnému útvaru v dosiahnutí dobrého stavu alebo dobrého potenciálu, prípadne spôsobovať zhoršenie stavu alebo potenciálu, ako sa uvádza v článku 4 smernice 2000/60/ES, alebo či by potenciálne bránili tomu, aby vodný útvar dosiahol dobrý stav alebo dobrý potenciál. V relevantných prípadoch sa od členských štátov vyžaduje, aby posúdili vplyvy existujúcich a budúcich činností na morské prostredie vrátane interakcií medzi pevninou a morom, ako sa uvádza v článku 4 smernice 2014/89/EÚ; aj tieto vplyvy sú zahrnuté do kombinovaného posúdenia. **Skutočnosť, že posúdenia sa podľa tohto odseku kombinujú, nesmie mať vplyv na ich obsah ani kvalitu. Kombinované posúdenia sa vykonávajú tak, aby to nevedlo k predĺženiu lehôt stanovených v tomto nariadení.**

Článok 9

Uplatniteľnosť dohovorov Európskej hospodárskej komisie OSN

1. Ustanoveniami stanovenými v tomto nariadení nie sú dotknuté povinnosti podľa **■** Dohovoru Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol podpísaný 25. júna 1998 v Aarhuse, a podľa Dohovoru EHK OSN o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý bol podpísaný 25. februára 1991 v Espoo.
2. Všetky rozhodnutia prijaté podľa tohto oddielu a článkov 12, 13, **14 a 21** sa sprístupnia verejnosti **ľahko zrozumiteľným spôsobom, pričom všetky rozhodnutia týkajúce sa jedného projektu musí byť možné získať z jedného zdroja.**

ODDIEL II

STRATEGICKÉ PROJEKTY V OBLASTI EMISNEJ NEUTRÁLNOSTI

Článok 10

Kritériá výberu

1. Členské štáty uznajú za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti také projekty výroby emisne neutrálnych technológií, **ktoré zohľadňujú ciele Únie v**

oblasti klímy a energetiky, nachádzajú sa v Únii, prispievajú k plneniu cieľov stanovených v článku 1 tohto nariadenia a spĺňajú aspoň jedno z týchto kritérií:

- a) projekt ■ prispieva k technologickej a priemyselnej odolnosti ■ Únie tým, že:
- i) pridáva výrobnú kapacitu v Únii, pokiaľ ide o emisne neutrálnu technológiu alebo špecifické komponenty a špecifické strojové zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto technológií, v prípade ktorých Únia z viac ako 50 % závisí od dovozu z jedinej tretej krajiny; alebo*
 - ii) pridáva výrobnú kapacitu alebo modernizuje existujúcu výrobnú kapacitu v Únii, pokiaľ ide o emisne neutrálnu technológiu alebo špecifické komponenty a špecifické strojové zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto technológií, v prípade ktorých Únia vyváža viac ako 25 % svojho výrobného výkonu;*
- b) projekt ■ prispieva ku konkurencieschopnosti v Únii a na svetových trhoch a k vytváraniu kvalitných pracovných miest tým, že prináša inovácie, pokiaľ ide o výrobný proces emisne neutrálnych technológií alebo komponentov alebo materiálov v celom dodávateľskom reťazci týchto technológií, ktoré sa ešte v Únii nenachádzajú vo veľkom rozsahu ani sa neplánuje ich výstavba, alebo tým, že zabezpečuje výrobu najlepšej dostupnej emisne neutrálnej technológie vrátane najlepších dostupných komponentov alebo materiálov v ich dodávateľskom reťazci, ako aj tým, že:
- i) prispieva ku konkurencieschopnosti MSP;*
 - ii) v úzkej spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi a sociálnymi partnermi vrátane odborových zväzov zavádza opatrenia na prilákanie, udržanie, zvyšovanie zručností alebo rekvalifikáciu pracovnej sily potrebnej v oblasti emisne neutrálnych technológií, a to aj prostredníctvom učňovskej prípravy, stáží, ďalšieho alebo postgraduálneho akademického vzdelávania; alebo*
- c) projekt prispieva k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky dodržiavaním zásady „nespôsobovať významnú škodu“, ako aj:

- i) výrobou emisne neutrálnej technológie alebo špecifických komponentov a špecifických strojových zariadení, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto technológií, s vylepšenými vlastnosťami v oblasti environmentálnej udržateľnosti a správania alebo obehovosti vrátane komplexnej nízkouhlíkovej efektívnosti a efektívneho využívania energie, vody a materiálov;*
- ii) prijatím výrobných postupov týkajúcich sa emisne neutrálnej technológie alebo špecifických komponentov a špecifických strojových zariadení, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto technológií, s vylepšenými vlastnosťami v oblasti environmentálnej udržateľnosti a správania alebo obehovosti vrátane komplexnej nízkouhlíkovej efektívnosti a efektívneho využívania energie, vody a materiálov a obehových postupov, ako aj rekuperácie odpadového tepla; alebo*
- iii) pridaním významnej výrobnéj kapacity, ktorá podstatne prispeje k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy do roku 2030.*

1a. Do ... [3 mesiace od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia prijme vykonávací akt v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 3, ktorým sa stanovia usmernenia zabezpečujúce jednotné podmienky vykonávania kritérií uvedených v tomto článku. Tieto usmernenia by mali obsahovať aspoň osobitné usmernenia týkajúce sa kritérií, ktoré sa majú použiť na posúdenie:

- a) či sa komponent alebo strojové zariadenie primárne používa na výrobu emisne neutrálnej technológie;*
- b) či sa pridaná výrobná kapacita týka výrobnéj kapacity priekopníckej alebo najlepšej dostupnej technológie;*
- c) či dodatočnú výrobnú kapacitu možno považovať za významnú.*

2. Členské štáty uznajú tieto projekty za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti týkajúce sa CO₂ :

- a) projekty zachytávania CO₂ a projekty infraštruktúry CO₂ potrebné na prepravu zachyteného CO₂ do geologických úložísk, ktoré:*
 - i) spĺňajú podmienky stanovené v článku 18 ods. 6 písm. a); a*

2. Žiadosť uvedená v odseku 1 musí obsahovať všetky tieto informácie:
 - a) relevantný dôkaz týkajúci sa splnenia kritérií stanovených v článku 10 ods. 1 alebo 2;
 - b) podnikateľský plán, v ktorom sa hodnotí finančná životaschopnosť projektu a ktorý je v súlade s cieľom tvorby kvalitných pracovných miest.
3. Členské štáty posúdia žiadosť uvedenú v odseku 1 do jedného mesiaca prostredníctvom spravodlivého a transparentného procesu. **Rozhodnutie, ktoré je výsledkom tohto procesu, sa odôvodní a oznámi sa predkladateľovi projektu, platforme, ako aj Európskemu parlamentu.** Ak členské štáty nerozhodnú do uvedenej lehoty, projekt sa pokladá za schválený.
- 3a. ***Do ... [6 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] každý členský štát uverejní zoznam, v ktorom sa stanovuje, na ktoré emisne neutrálne technológie uvedené v článku 3a ods. 1 sa môžu vzťahovať ustanovenia týkajúce sa strategických projektov uznaných podľa tohto článku v príslušnom členskom štáte.***
4. Komisia môže poskytnúť svoje stanovisko k schváleným projektom. V prípade zamietnutia žiadosti členským štátom má žiadateľ právo predložiť žiadosť Komisii, ktorá žiadosť posúdi do 20 pracovných dní.
5. Ak Komisia na základe svojho posúdenia v súlade s odsekom 4 potvrdí zamietnutie žiadosti členským štátom, svoj záver oznámi listom žiadateľovi. Ak sa posúdenie Komisie líši od posúdenia členského štátu, daný projekt sa prediskutuje v rámci platformy **■**, ***kde sa rozhodne o jeho stave.***
6. Ak Komisia alebo členský štát zistí, že strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti sa významne zmenil, prestal spĺňať kritériá stanovené v článku 10 **■**, prípadne jeho uznanie vychádzalo zo žiadosti obsahujúcej nesprávne informácie, informuje o tom dotknutého predkladateľa projektu. Po vypočutí predkladateľa projektu môže členský štát odvolať rozhodnutie, na základe ktorého bol projektu udelený štatút strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti.
7. Projekty, ktoré už nie sú uznané za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti, strácajú všetky práva spojené s daným štatútom podľa tohto nariadenia.

8. Komisia zriadi a vedie verejne dostupný register strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti.

Článok 12

Prioritný status strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti

1. Predkladatelia projektov a všetky orgány, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva príslušné na vydávanie rôznych povolení a oprávnení týkajúcich sa plánovania, projektovania a výstavby nehnuteľného majetku vrátane energetickej infraštruktúry, zabezpečia, aby sa v prípade strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti uskutočňovali tieto postupy čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.
2. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti stanovené v práve Únie, členské štáty priznávajú strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti štatút čo najvyššieho národného významu, ak takýto štatút existuje vo vnútroštátnom práve, pričom sa s týmito projektmi primerane zaobchádza v postupoch vydávania povolení vrátane povolení súvisiacich s environmentálnym posúdením a, ak to vnútroštátne právo stanovuje, s priestorovým plánovaním.
3. Strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti sa považujú za projekty, ktoré prispievajú k bezpečnosti dodávok strategických emisne neutrálnych technológií v Únii, a preto sú vo verejnom záujme. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 a v článku 16 ods. 1 bode I smernice 92/43/EHS, v článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a v článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES, strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti v Únii sa považujú za projekty vo verejnom záujme a môžu sa považovať za projekty prevažujúceho verejného záujmu, ak sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených smerniciach.
4. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti pred akýmikoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi, osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak a pokiaľ sa vnútroštátnym právom stanovujú takéto zrýchlené postupy, a to za predpokladu, že by sa rešpektovali bežne uplatniteľné práva jednotlivcov alebo miestnych komunít na obhajobu. Predkladatelia strategických projektov v oblasti

emisnej neutrálnosti sa v náležitých prípadoch zúčastňujú na takýchto zrýchlených postupoch.

Článok 13

Trvanie postupu vydávania povolení pre strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti

1. Postup vydávania povolení pre strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti nepresiahne žiadnu z týchto lehôt:
 - a) **šesť** mesiacov v prípade výstavby strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti s ročnou výrobnou kapacitou menej ako 1 GW;
 - b) **deväť** mesiacov v prípade výstavby strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti s ročnou výrobnou kapacitou viac ako 1 GW;
 - c) 18 mesiacov v prípade všetkých potrebných povolení na prevádzku úložiska v súlade so smernicou 2009/31/ES.
2. V prípade strategických emisne neutrálnych technológií, pre ktoré sa ročná výrobná kapacita nemeria v GW, postup vydávania povolení nepresiahne lehotu **deväť** mesiacov.
3. Lehoty uvedené v odsekoch 1 a 2 sa skracujú na polovicu v prípade rozširovania výrobnéj kapacity existujúcich výrobných zariadení.
4. Príslušné vnútroštátne orgány zabezpečujú, aby neposkytnutie odpovede príslušných správnych orgánov v príslušných lehotách uvedených v tomto článku malo za následok, že konkrétne čiastkové kroky sa budú považovať za schválené s výnimkou prípadov, keď konkrétny projekt podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa smernice Rady 92/43/EHS alebo smernice 2000/60/ES, smernice 2008/98/ES, smernice 2009/147/ES, smernice 2010/75/EÚ, smernice 2011/92/EÚ alebo smernice 2012/18/EÚ, prípadne určeníu, či je takéto posudzovanie vplyvov na životné prostredie nevyhnutné, pričom príslušné dotknuté posúdenia ešte neboli vykonané, alebo ak vo vnútroštátnom právnom systéme neexistuje zásada tichého súhlasu správneho orgánu. Toto ustanovenie sa neuplatňuje na konečné rozhodnutia o výsledku postupu, ktoré majú byť explicitné. Všetky rozhodnutia sa sprístupňujú verejnosti.

4a. Ak vo vnútroštátnom právnom poriadku neexistuje zásada tichého súhlasu

správneho orgánu a v prípade posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa smerníc 92/43/EHS, 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EÚ, 2011/92/EÚ alebo 2012/18/EÚ alebo určenia, či je takéto posudzovanie vplyvov na životné prostredie potrebné, nedostatočná odpoveď príslušných správnych orgánov v uplatniteľných lehotách uvedených v tomto článku má za následok účinné, primerané a odrádzajúce sankcie. Príjem zo sankcie sa pridelí projektu, ktorý bol ovplyvnený oneskorením, a zodpovedá ekonomickej hodnote, ktorá sa stratila v dôsledku oneskorenia.

Článok 13a

Údolia emisne neutrálneho priemyslu

- 1. Na splnenie cieľov tohto nariadenia môže každý členský štát označiť zemepisné oblasti za údolia emisne neutrálneho priemyslu (ďalej len „údolia“).*
- 2. Cieľom týchto údolí je:*
 - a) vytvoriť klastre emisne neutrálnych priemyselných činností, ktoré umožnia všetkým zainteresovaným priemyselným subjektom zvýšiť svoju efektívnosť;*
 - b) zvýšiť atraktívnosť Únie ako miesta pre výrobné činnosti;*
 - c) ešte viac zjednodušiť administratívne postupy na vytvorenie výrobných kapacít emisne neutrálnych technológií nad rámec toho, čo je stanovené v iných kapitolách tohto nariadenia.*
- 3. Pri určovaní oblastí na vytváranie údolí členské štáty zohľadnia:*
 - a) potrebu uprednostniť viacnásobné využitie identifikovaných oblastí s cieľom zabezpečiť rozšírenie, reindustrializáciu alebo vytvorenie európskych priemyselných klastrov;*
 - b) dostupnosť príslušnej dopravnej a sieťovej infraštruktúry, skladovania a iných nástrojov flexibility alebo potenciál na vytvorenie takejto infraštruktúry a skladovania;*
 - c) spravodlivú transformáciu a jej ciele, najmä s ohľadom na transformujúce sa uhoľné regióny;*
 - d) všetky plánované alebo už existujúce projekty a plány;*
 - e) potenciál organizovať vzdelávanie a odbornú prípravu pre dostupnosť zručností v oblasti výrobkov emisne neutrálnych technológií;*
 - f) potenciál vytvárať kvalitné pracovné miesta a zamestnanie miestnych*

zamestnancov v potenciálnych výrobných zariadeniach;

- g) potrebu vybrať oblasti, v ktorých výstavba alebo rozširovanie konkrétneho typu alebo typov projektov výroby emisne neutrálnej technológie nevedie k významným vplyvom na životné prostredie.*

4. Na účely zníženia vplyvu výstavby alebo rozširovania konkrétneho typu alebo typov strategických projektov výroby emisne neutrálnych technológií v údoliach na životné prostredie na minimum členské štáty:

- a) uprednostnia umelé a zastavané plochy, priemyselné areály, opustené priemyselné pozemky a v prípade potreby lokality na zelenej lúke, ktoré nie sú využiteľné na poľnohospodárstvo;*
- b) za výnimočných okolností zriadia údolia v oblastiach, ktoré podliehajú opatreniam na obnovu podľa národných plánov obnovy vypracovaných podľa nariadenia o obnove prírody alebo v určených oblastiach Natura 2000.*

Článok 13b
Určenie údolí

1. *K rozhodnutiu členského štátu určiť údolie sa pripojí plán údolia, v ktorom sa uvedie:*
 - a) *na ktoré konkrétne emisne neutrálne výrobné činnosti sa údolie vzťahuje;*
 - b) *konkrétne vnútroštátne opatrenia na zvýšenie atraktívnosti údolia ako miesta pre výrobné činnosti;*
 - c) *výsledky environmentálneho posúdenia, ako aj opatrenia, ktoré členský štát prijme na zmiernenie negatívnych vplyvov na životné prostredie, ako je uvedené v odseku 2.*

2. *V rámci rozhodovacieho procesu na určenie údolia a pred prijatím plánu alebo plánov určujúcich údolia členské štáty vykonajú environmentálne posúdenie v súlade so smernicou 2001/42/ES a prípadne posúdenia uvedené v článku 6 ods. 3 smernice 92/43/EHS, pokiaľ ide o špecifické činnosti výroby emisne neutrálnych technológií, na ktoré je údolie emisne neutrálneho priemyslu zamerané. Tieto posúdenia by sa mali vzťahovať na všetky technológie a súvisiace výrobné činnosti, na ktoré sa má údolie zamerať.*

Na základe výsledkov posúdení členské štáty stanovujú pre každý typ projektu jasné parametre vykonávania projektov s primeranými pravidlami a opatreniami na riešenie nepriaznivých vplyvov na životné prostredie.

Všetky požiadavky environmentálneho posúdenia a zmierňujúce opatrenia týkajúce sa povolenia na novú alebo rozšírenú výrobnú kapacitu, ktoré sú v súlade s požiadavkami plánu a platnými právnymi predpismi, sa považujú za splnené environmentálnym posúdením vykonaným podľa tohto odseku a využívajú zrýchlený postup a validáciu.

3. *Členské štáty poskytnú stanovisko uvedené v článku 7 ods. 1, ako aj podrobný harmonogram postupu vydávania povolení stanoveného v článku 6 ods. 7 pre všetky činnosti plánované v údolí. Stanovisko obsahuje aj podrobný opis všetkých údajov, informácií alebo analýz zhromaždených členským štátom pri vykonávaní posúdenia uvedeného v odseku 2, na ktoré sa prípadne môže odvolávať žiadateľ, ako aj to, ktoré dodatočné informácie, údaje alebo analýzy sa od žiadateľa stále požadujú. V súlade s článkom 5 sa všetky údaje, informácie a analýzy zhromaždené*

členským štátom sprístupnia žiadateľom online.

4. *Súčasťou rozhodnutia o určení údolia podľa článku 13a ods. 1 a v súlade s týmto článkom je dátum začiatku uplatňovania a dátum uplynutia platnosti. Členský štát môže obnoviť takéto rozhodnutie. Členský štát tieto rozhodnutia zverejňuje.*
5. *Projekty výroby emisne neutrálnej technológie v údoliach sa považujú za projekty, ktoré prispievajú k bezpečnosti dodávok emisne neutrálnych technológií v Únii, a preto sú vo verejnom záujme. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 a v článku 16 ods. 1 smernice 92/43/EHS, v článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a v článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES, projekty výroby emisne neutrálnej technológie v údoliach sa považujú za projekty vo verejnom záujme a môžu sa považovať za projekty prevažujúceho verejného záujmu, ak sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených smerniciach.*
6. *Vnútroštátne opatrenia uvedené v odseku 1 písm. b) zahŕňajú aspoň tieto systémy hospodárskej a administratívnej podpory:*
 - a) *zabezpečenie rýchleho administratívneho zriadenia údolia;*
 - b) *vybudovanie potrebnej infraštruktúry v údolí;*
 - c) *podpora súkromných investícií v údolí;*
 - d) *zabezpečenie primeranej rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie miestnej pracovnej sily.*
7. *Verejné investície zamerané na vytvorenie údolí, vybavenie údolí vhodnou infraštruktúrou, konverziu nevyužívaných priemyselných areálov a rozvoj primeranosti miestneho fondu zručností môžu využívať zvýšenú mieru spolufinancovania až do výšky 10 % v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Fondu na spravodlivú transformáciu a Európskeho sociálneho fondu plus, ak sa údolie nachádza v menej rozvinutých a transformujúcich sa regiónoch alebo regiónoch zapojených do spravodlivej transformácie.*

■ Článok 15

Koordinácia financovania

1. Na platforme Emisne neutrálna Európa, zriadenej podľa článku 28, sa *posudzujú* finančné potreby a prekážky strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti a *zhromažďujú sa* potenciálne najlepšie postupy, predovšetkým pokiaľ ide o rozvoj cezhraničných dodávateľských reťazcov EÚ, a to najmä na základe pravidelných

výmen *a odporúčaní skupiny expertov pre emisne neutrálny priemysel* a s príslušnými priemyselnými alianciami.

2. Na platforme Emisne neutrálna Európa sa na žiadosť predkladateľa strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti diskutuje o tom, ako možno zrealizovať financovanie jeho projektu, a poskytuje sa mu v tejto oblasti poradenstvo, *poskytuje a koordinuje sa podpora pre jeho projekt, ktorý sa má zrealizovať, najmä s cieľom splniť kritériá vymedzené v článku 19 ods. 2*, s prihliadnutím na už zabezpečené financovanie, pričom sa zohľadnia prinajmenšom tieto aspekty:

- a) dodatočné súkromné zdroje financovania;
- b) podpora prostredníctvom zdrojov skupiny Európskej investičnej banky alebo iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj;
- c) existujúce nástroje a programy členského štátu vrátane nástrojov a programov vnútroštátnych podporných bánk a inštitúcií;
- d) príslušné financovanie z prostriedkov Únie a programov financovania.

2a. Do ... [3 mesiace od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky vydá platforma Emisne neutrálna Európa odporúčania pre Komisiu s cieľom zaručiť dostatočné financovanie – a to aj prostredníctvom rozpočtu Únie – na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia.

Článok 15a

Financovanie emisne neutrálnych technológií

1. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 2003/87/ES, členské štáty každoročne podávajú správu o percentuálnom podiele vnútroštátnych príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie v súlade s činnosťami povolenými podľa článku 10 ods. 3 uvedenej smernice, ktorý sa používa na podporu cieľov tohto nariadenia, s cieľom dosiahnuť úroveň aspoň 25 %.

2. V súlade s článkom 2 [nariadenia o platforme STEP] sa strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti vybrané podľa článku 10 ods. 1 písm. a) alebo b) tohto nariadenia uznávajú za projekty, ktoré spĺňajú ciele STEP, a preto sú oprávnené na získanie pečate

suverenity podľa článku 4 uvedeného nariadenia, ako aj na získanie finančných prostriedkov v súlade s článkom 9 uvedeného nariadenia.

Kapitola III

Kapacita vtláčania CO₂

Článok 16

Cieľ kapacity vtláčania CO₂ na úrovni Únie

- 1. Do roku 2030 sa má dosiahnuť ročná vtláčná kapacita v objeme aspoň 50 miliónov ton CO₂ v úložiskách, čiže **geologických úložiskách povolených smernicou 2009/31/ES vrátane vytŕažených plynových a ropných polí a slaných hydrogeologických kolektorov**, ktoré sa nachádzajú na území Európskej únie, jej výhradných hospodárskych zón alebo na jej kontinentálnom šelfe v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve ■ a ktoré nie sú spojené s technikami zvýšenia výťažnosti uhl'ovodíkov.*
- 2. Úložiská uvedené v odseku 1 sa navrhnu tak, aby fungovali minimálne päť rokov.*
- 3. Komisia v prípade potreby do 31. decembra 2026 navrhne Európskemu parlamentu a Rade požiadavky na ročnú kapacitu vtláčania CO₂, ktorá sa má zabezpečiť do roku 2035, 2040 a 2050, pričom zohľadní potreby členských štátov v celej Únii.*
- 4. Do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o pokroku pri dosahovaní ročného cieľa Únie v oblasti vtláčnej kapacity vrátane stavu trhu súvisiaceho s vtláčnou kapacitou. Správa obsahuje prehľad geografického rozmiestnenia úložísk v celej Únii.*
- 5. Správa uvedená v odseku 4 obsahuje posúdenie primeranosti kapacity ukladania a vtláčania CO₂, pričom sa použijú najmä informácie zhromaždené podľa článku 17 ods. 2 a článku 18 ods. 6, ktoré:*
 - a) poskytujú podrobnú analýzu geografickej a časovej primeranosti medzi existujúcimi a plánovanými geologickými úložiskami a projektmi zachytávania CO₂, pokiaľ ide o emisie CO₂ z priemyselných zariadení v Únii;*
 - b) identifikujú hlavnú infraštruktúru potrebnú na prepravu a ukladanie emisií CO₂ z priemyselných zariadení v celej Únii;*

- c) *identifikujú konkrétny potenciál využívania CO₂ s cieľom prispieť k trvalému ukladaniu CO₂, čo by mohlo viesť k zníženiu potreby ukladania CO₂ alebo k zníženiu závislosti Únie od fosílnych palív.*
6. *Ak zo správy uvedenej v odseku 4 vyplýva, že dopyt po kapacite vtláčania CO₂ je výrazne vyšší alebo nižší, než sa uvádza v cieľoch v oblasti kapacity stanovených v odsekoch 1 a 3, Komisia prijme delegovaný akt, aby sa zosúlادili ciele v oblasti kapacity s dopytom.*
7. *Ak zo správy uvedenej v odseku 4 tohto článku vyplýva, že trh nie je dostatočne rozvinutý na to, aby poskytoval primeranú vtláčnú kapacitu, Komisia môže upraviť príspevky uvedené v článku 18 a zároveň zabezpečiť, aby dotknuté subjekty mali dostatok času na prispôsobenie svojich podnikateľských plánov novo vymedzeným povinnostiam.*
8. *Únia môže zapojiť krajiny, ktoré s ňou susedia, do úsilia podľa tejto kapitoly začlenením ustanovení tejto kapitoly do dohôd s týmito krajinami alebo uzatvorením nových dohôd, v ktorých budú ustanovenia tejto kapitoly. Pri začleňovaní týchto ustanovení do existujúcich dohôd alebo pri vypracúvaní nových dohôd sa v dohode zabezpečí, aby sa v tretej krajine dodržiavali všetky normy a požiadavky Únie v oblasti životného prostredia, bezpečnosti a ochrany uplatniteľné na projekty podľa tejto kapitoly. V dohode sa stanoví aj dodatočný primeraný cieľ v oblasti vtláčania pre tretiu krajinu, ako aj – v súlade s článkom 18 – pomerný príspevok pre príslušné subjekty v tretej krajine.*

Článok 17

Transparentnosť údajov o kapacite ukladania CO₂

1. Členské štáty do ... [troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]:
- verejne prístupnia údaje o oblastiach, v ktorých možno na ich území povoliť geologické úložiská;
 - zaviažu subjekty, ktoré sú na ich území držiteľmi povolenia, ako sa vymedzuje v článku 1 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady

94/22/ES³⁵, aby verejne sprístupnili **na základe nespoľahlivosti** všetky **nespracované** geologické údaje týkajúce sa výrobných prevádzok, ktoré boli vyradené z prevádzky alebo ktorých vyradenie z prevádzky bolo oznámené príslušnému orgánu, **a predbežné ekonomické posúdenia príslušných nákladov na umožnenie vtláčania CO₂ v každej prevádzke vrátane údajov o tom:**

- i) či je prevádzka vhodná na udržateľné, bezpečné a trvalé vtláčanie a ukladanie CO₂;**
 - ii) či je k dispozícii alebo či je možné vybudovať dopravnú infraštruktúru a dopravné prostriedky vhodné na bezpečnú prepravu CO₂ do úložiska.**
- c) na účely písmena a) údaje zahŕňajú prinajmenšom informácie vyžadované v oznámení Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030 **a ich následných aktualizácií.**

2. Do ... [šesť mesiacov od **dátumu** nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každý rok každý členský štát predloží Komisii správu, **ktorá sa sprístupní verejnosti** a v ktorej sa opíše:

- a) **mapovanie** prebiehajúcich projektov zachytávania CO₂ **na jeho území alebo v spolupráci s inými členskými štátmi** a odhad zodpovedajúcich potrieb vtláčnych a uskladňovacích kapacít **a prepravy CO₂;**
 - b) **mapovanie** prebiehajúcich projektov ukladania **a prepravy CO₂** na svojom území vrátane stavu vydávania povolenia podľa smernice 2009/31/ES, očakávaného dátumu prijatia konečného investičného rozhodnutia a očakávaného dátumu uvedenia do prevádzky;
 - c) **prijaté** vnútroštátne podporné opatrenia **a opatrenia**, ktoré by sa mohli prijať na urýchlenie projektov uvedených v písmenách a) a b).
- ca) národná stratégia a ciele stanovené pre zachytávanie CO₂ do roku 2030 a v uplatniteľných prípadoch v súlade s článkom 16 ods. 3 na rok 2035, 2040 a**

³⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES z 30. mája 1994 o podmienkach udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhlíkovodíkov (Ú. v. ES L 164, 30.6.1994, s. 3).

2050.

cb) *opatrenia vrátane dvojstranných dohôd na uľahčenie cezhraničnej prepravy CO₂ prijaté s cieľom zabezpečiť, aby subjekty zachytávajúce CO₂ mali prístup k bezpečným a nediskriminačným spôsobom prepravy CO₂.*

cc) *prebiehajúce projekty prepravy CO₂ a odhad potrebnej budúcej kapacity projektov prepravy CO₂ tak, aby zodpovedali zodpovedajúcej kapacite zachytávania a ukladania;*

2a. *Ak zo správy uvedenej v odseku 2 vyplynie, že na území členských štátov sa neuskutočňujú žiadne projekty ukladania CO₂, členské štáty podajú správu o plánoch na uľahčenie dekarbonizácie priemyselných odvetví, ktoré čelia nevyhnutným emisiám CO₂. To by malo zahŕňať cezhraničnú prepravu CO₂ na úložiská nachádzajúce sa v iných členských štátoch, ako aj projekty využívania CO₂.*

Článok 17a

Infraštruktúra prepravy CO₂

1. *Aby sa uľahčilo dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 16, Únia a jej členské štáty v partnerstve so spoločnosťami, ktoré majú z toho prospech, zabezpečia potrebné investície do infraštruktúry prepravy CO₂ vrátane cezhraničnej infraštruktúry.*
2. *Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby potenciálni používatelia úložísk mohli získať prístup k sieťam prepravy CO₂ a úložiskám na účely geologického ukladania vyprodukovaného a zachyteného CO₂.*
3. *S cieľom minimalizovať vplyv prepravy CO₂ na životné prostredie sa Únia, jej členské štáty a všetky ostatné zúčastnené subjekty usilujú minimalizovať potrebu prepravy CO₂.*
4. *Členské štáty môžu vytvárať subjekty alebo môžu poskytovať podporu vytváraniu subjektov, ktorých cieľom je vytvorenie sietí prepravy CO₂ vrátane výstavby infraštruktúry alebo poskytovania plavidiel alebo iných dopravných prostriedkov. Vytváranie týchto subjektov sa reviduje aspoň raz za dva roky.*
5. *Do ... [šesť mesiacov po dátume nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia a členské štáty vypracujú spoločnú stratégiu financovania infraštruktúry uvedenej v odseku 1.*

Článok 18

Príspevok oprávnených producentov ropy a zemného plynu

1. Každý subjekt **predávajúci surovú ropu, ropné produkty alebo zemný plyn v Únii**, musí individuálne **a povinne** prispievať k dosiahnutiu celoúnijného cieľa dostupnej kapacity vtláčania CO₂ stanoveného v článku 16. Tieto individuálne príspevky sa vypočítajú pomerne na základe podielu každého subjektu na ■ surovej rope, **ropných produktoch** a zemnom plyne **predaných** v Únii od 1. januára 2020 do 31. decembra 2023 a skladajú sa z kapacity vtláčania CO₂ v úložisku povolenom v súlade so smernicou 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a dostupnom pre trh do roku 2030.
 - 1a. **Subjekty uvedené v odseku 1 musia byť schopné splniť svoj individuálny príspevok k celoúnijnému cieľu dostupnej kapacity vtláčania CO₂ sprístupnením vtláčnej kapacity v úložiskách nachádzajúcich sa v krajinách uvedených v článku 16 ods. 8.**
 - 1b. **Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými sa producentom emisií uľahčuje zachytávanie emisií a ktorými sa poskytujú producentom emisií stimuly na zachytávanie emisií, opatrenia, ktorými sa stimulujú investori, aby financovali potrebnú infraštruktúru na prepravu CO₂ do úložiska, a v prípade potreby priamo financovali projekty ukladania CO₂.**
 - 1c. **Ak sa CO₂ zachytáva a prepravuje v jednom členskom štáte a prepravuje a ukladá v iných členských štátoch, členské štáty koordinujú opatrenia uvedené v odseku 1b. Komisia zabezpečí a uľahčí takúto koordináciu zriadením regionálnych skupín pre zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého.**
2. Členské štáty do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia identifikujú a nahlásia ■ Komisii subjekty uvedené v odseku 1 a ich objemy **predaja** surovej ropy a zemného plynu od 1. januára 2020 do 31. decembra 2023.
3. Komisia po doručení správ predložených podľa článku 17 ods. 2 a po konzultácii s členskými štátmi a zainteresovanými stranami stanoví podiel príspevku subjektov uvedených v odseku 1 **tohto článku** k cieľu Únie do roku 2030, pokiaľ ide o kapacitu vtláčania CO₂.

4. Subjekty uvedené v odseku 1 do dvanástich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia predložia Komisii plán s uvedením toho, ako zamýšľajú splniť svoj príspevok k cieľu Únie do roku 2030, pokiaľ ide o kapacitu vtláčania CO₂. V týchto plánoch sa:
- potvrďuje príspevok subjektu vyjadrený z hľadiska cieľového objemu novej kapacity ukladania a vtláčania CO₂ uvedenej do prevádzky do roku 2030;
 - stanovujú spôsoby a mílniky dosiahnutia cieľového objemu.
5. V záujme splnenia cieľových objemov dostupnej vlačnej kapacity môžu subjekty uvedené v odseku 1 vykonať ktorúkoľvek z týchto činností:
- investovať do projektov alebo** vypracovať projekty ukladania CO₂ samostatne alebo v spolupráci;
 - uzavrieť dohody s inými subjektmi uvedenými v odseku 1, **čím sa zohľadní celkový cieľ zvýšiť regionálnu kapacitu ukladania v celej Únii;**
 - uzavrieť dohody s vývojármi projektov ukladania, **zachytávania a prepravy** z tretej strany alebo s investormi s cieľom splniť svoj príspevok.
6. **Do ... [dva roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]** a potom každý rok predložia subjekty uvedené v odseku 1 správu **príslušným orgánom členských štátov a Komisii** s uvedením podrobností o pokroku pri plnení svojho príspevku. **V súlade so smernicou 2009/31/ES táto správa obsahuje podrobnosti o nových kapacitách ukladania uvedených do prevádzky, rozsahu ich využitia, prehľad ekonomickej uskutočniteľnosti plánovaných vlačných kapacít a odporúčania členským štátom týkajúce sa dodatočných opatrení potrebných na dosiahnutie cieľov vtláčania CO₂.** Komisia tieto správy zverejní.
- 6a. Komisia posúdi, či subjekty uvedené v odseku 1 dodržiavajú požiadavky tejto kapitoly. V tomto posúdení Komisia zohľadní vývoj spôsobov prepravy CO₂ na miesta vtláčania, ako aj rozvoj činností zachytávania oxidu uhličitého s cieľom vytvoriť dopyt po vtláčaní CO₂. Ak chýba infraštruktúra a/alebo činnosti zachytávania, ktoré sú potrebné na to, aby sa konkrétny projekt vtláčania mohol uviesť do prevádzky, čo vedie k tomu, že konkrétny subjekt si nesplní povinnosti stanovené týmto článkom, Komisia môže znížiť povinnosť konkrétneho subjektu, pokiaľ ide o vtláčanie, na konkrétny rok. Akékoľvek zníženie sa musí vrátiť do**

piatich rokov od jeho uskutočnenia.

7. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom doplniť toto nariadenie, pokiaľ ide o:
- a) spôsoby, akými sa zohľadňujú dohody medzi subjektmi uvedenými v odseku 1 a investície do uskladňovacej kapacity držanej tretími stranami, s cieľom splniť ich individuálny príspevok podľa odseku 5 písm. b) a c);
 - b) obsah správ uvedených v odseku 6;
- ba) odrádzajúce a primerané sankcie a pokuty, ktoré sa môžu uplatňovať na subjekty uvedené v odseku 1, ktoré nedodržiavajú požiadavky tohto nariadenia.*
- 7b. *S cieľom prispieť k cieľu Únie v oblasti kapacity vtláčania CO₂ sú subjekty uvedené v odseku 1 oprávnené započítať kapacitu vtláčania CO₂ zodpovedajúcu akciám projektu, ktoré vlastní iný akcionár zapojený do projektu ukladania, ak uvedený akcionár nespadá do rozsahu pôsobnosti odseku 1.*

Článok 18a

Regulačný rámec trhu so zachyteným CO₂

1. *Do ... [šesť mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti nariadenia] Komisia uverejní usmernenia, v ktorých uvedie maximálne primerané úrovne čistoty CO₂ a stopových prvkov v rámci toku, ktorý má špecifikovať subjekt, ktorý sa usiluje o potvrdenie projektu ukladania CO₂ ako projektu prispievajúceho k cieľu Únie v oblasti vtláčnej kapacity.*
2. *Do ... [dva roky od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia vykoná posúdenie v súlade s odsekom 2 a v prípade potreby predloží legislatívny návrh na vytvorenie regulačného rámca celoúnijného trhu so zachytávaním, ukladáním a prepravou CO₂ s cieľom doplniť pravidlá stanovené v smernici 2009/31/ES, v ktorom sa stanovujú pravidlá týkajúce sa:*
- a) *otvoreného, spravodlivého a nediskriminačného prístupu a bezpečnosti siete na ukladanie a prepravu CO₂;*
 - b) *otvoreného, spravodlivého a nediskriminačného prístupu k zachytávaniu*

CO₂ na účely využívania a ukladania;

- c) fungovania a prepojenia siete na prepravu CO₂ a inej infraštruktúry v celej Únii;*
- d) hospodárskych stimulov, mechanizmov financovania a finančnej pomoci;*
- e) noriem špecifikácie ukladania a prepravy CO₂;*
- f) environmentálnych noriem;*
- g) záruk pôvodu CO₂;*
- h) mechanizmov presadzovania.*

2a. Pred prijatím akéhokoľvek legislatívneho návrhu podľa odseku 2 Komisia posúdi, či:

- a) fungovanie trhu s CO₂ zabezpečuje dostatočný prístup k vťahnej kapacite, pokiaľ ide o nevyhnutné emisie CO₂*
- b) povinnosti stanovené v článku 18 ods. 1 účinne podporujú rozvoj trhu s ukladaním CO₂ v Únii.*

Ak z posúdenia podľa tohto odseku vyplynie, že trh sa nerozvíja v súlade s cieľmi tohto nariadenia, Komisia môže rozhodnúť o zahrnutí pravidiel poskytnutia prednostného prístupu pre nevyhnutné emisie k vťahnej kapacite, ako aj o zmene tohto nariadenia s cieľom zmeniť povinnosti stanovené v článku 18 ods. 1.

Komisia zabezpečí, aby všetky odvetvia s nevyhnutnými emisiami z priemyselných procesov mali dostatočný prístup ku kapacite vťahania CO₂. Ak z jej posúdení vyplynie, že trh sa nerozvíja v súlade s týmto cieľom, Komisia vypracuje pravidlá na zabezpečenie prednostného prístupu pre nevyhnutné emisie z priemyselných procesov ku kapacite vťahania CO₂.

S cieľom uľahčiť posúdenie podľa tohto odseku Komisia vypracuje zoznam odvetví s nevyhnutnými emisiami z priemyselných procesov vo veľkých priemyselných zariadeniach, pre ktoré po uplatnení najlepších dostupných techník nie sú k dispozícii žiadne možnosti priameho zníženia emisií, a to na základe jasnej metodiky vrátane vedeckých dôkazov, súčasného stavu príslušných technológií, ekonomickej uskutočniteľnosti, ako aj vhodných opatrení na zníženie emisií na strane dopytu.

Kapitola IV

Prístup na trhy

Článok 19

Príspevok k udržateľnosti a odolnosti v rámci postupov verejného obstarávania

1. *Bez toho, aby bola dotknutá Dohoda o vládnom obstarávaní (GPA) Svetovej obchodnej organizácie a iné medzinárodné dohody, ktorými je Únia viazaná, ako aj uplatniteľné odvetvové právne predpisy, najmä nariadenia (EÚ) 2022/1031 a (EÚ) 2022/2560, verejní obstarávatelia a obstarávatelia pri zadávaní zákaziek, v rámci postupov verejného obstarávania, na nákup alebo využívanie emisne neutrálnych technológií uvedených v článku 3 tohto nariadenia, ako aj – najmä pri verejnom obstarávaní inovačných riešení a obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím – inovačných emisne neutrálnych technológií alebo iných inovačných technológií vychádzajú z ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, ktorá obsahuje najlepší pomer ceny a kvality, pričom zahŕňa aspoň príspevok ponuky k environmentálnej a sociálnej udržateľnosti a odolnosti, v súlade so smernicami 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ ■. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia zabezpečia, aby bol proces obstarávania otvorený, nediskriminačný a transparentný a aby umožňoval spravodlivú hospodársku súťaž medzi všetkými oprávnenými dodávateľmi.*

Ak emisne neutrálna technológia nie je hlavným predmetom zákazky, ale len jej časťou a odhadovaná hodnota príslušnej časti zákazky presahuje prahové hodnoty stanovené v smerniciach 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ, verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia vykonajú jednu z týchto činností:

- a) *oddelia časť týkajúcu sa emisne neutrálnej technológie a vytvoria osobitnú časť alebo časti zákazky;*
- b) *pripraví samostatnú zákazku alebo zákazky pre časť týkajúcu sa emisne neutrálnej technológie; alebo*
- c) *uložia hlavnému dodávateľovi povinnosť súťažiťne využiť subdodávateľov, pokiaľ ide o dodávku príslušných výrobkov emisne neutrálnej technológie, uplatňujúc podľa potreby smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ a tento článok.*

2. Príspevok ponuky k **environmentálnej a sociálnej** udržateľnosti ■ vychádza z týchto kumulatívnych kritérií, ktoré musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné:
- a) environmentálna udržateľnosť presahujúca minimálne požiadavky uvedené v platných právnych predpisoch;
 - b) ak je potrebné vypracovať inovačné riešenie, vplyv a kvalita plánu realizácie vrátane opatrení manažmentu rizík;
 - c) v náležitých prípadoch príspevok ponuky k integrácii energetického systému;
 - d) príspevok ponuky k *dôstojným mzdám a pracovným podmienkam vrátane – v príslušných prípadoch – poskytovania učňovskej prípravy, ako aj presne vymedzené ciele, pokiaľ ide o získavanie zručností, rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností, s cieľom zvýšiť atraktivnosť zamestnania v odvetviach emisne neutrálneho priemyslu.*
- 2a. Príspevok ponuky k odolnosti vychádza z týchto kumulatívnych kritérií, ktoré musia byť objektívne, transparentné a nediskriminačné:
- a) *v náležitých prípadoch príspevok ponuky k energetickej bezpečnosti Únie;*
 - b) *príspevok ponuky k odolnosti Únie, pričom sa berie do úvahy bezpečnosť dodávok zohľadnením podielu výrobkov pochádzajúcich z jedného zdroja dodávok, ako sa určuje v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013. Ponuka sa považuje za nedostatočne zabezpečenú, ak jediný zdroj uspokojil v poslednom roku, za ktorý sú k dispozícii údaje, viac ako 50 % celkového dopytu v Únii po konkrétnej emisne neutrálnej technológii alebo komponentoch, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto technológií;*
 - c) *v prípade potreby príspevok k inovácii poskytovaním úplne nových riešení alebo zlepšením porovnateľných najmodernejších riešení.*
3. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia pridelujú váhu príspevku ■ k udržateľnosti a odolnosti, ktorá *predstavuje prinajmenšom 30 %* kritérií na vyhodnotenie ponúk, *pokiaľ ide o časť ponuky týkajúcu sa emisne neutrálnej technológie, pričom vyvážene zohľadnia príspevok k udržateľnosti i odolnosti.*
- Pri vykonávaní kritérií uvedených v odseku 2a tohto článku verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia odkazujú na najnovšie údaje uvedené v zozname uvedenom v*

článku 22 ods. 2 tohto nariadenia a pôvod dodávok sa určí v súlade s nariadením (EÚ) č. 952/2013.

4. *Odchylné od odseku 3 tohto článku* verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nie je povinný uplatňovať úvahy týkajúce sa príspevku emisne neutrálnych technológií k udržateľnosti a odolnosti, ak by sa ich uplatnením **jednoznačne** zaväzoval daný verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nadobudnúť zariadenie za neprimerané náklady **■**. Rozdiely v nákladoch *sa vypočítajú len pre náklady na zariadenie – s vylúčením súvisiacich služieb – a verejní obstarávatelia a obstarávatelia ich môžu považovať za neprimerané, ak sú vyššie ako 30 % v porovnaní s ponukou bez príspevku na udržateľnosť a odolnosť*. Týmto ustanovením nie je dotknutá možnosť vylúčiť mimoriadne nízke ponuky podľa článku 69 smernice 2014/24/EÚ a článku 84 smernice 2014/25/EÚ **■** ani ním nie sú dotknuté ostatné kritériá na vyhodnotenie ponúk **a kritériá vylúčenia** podľa právnych predpisov EÚ, *ani výsada verejných obstarávateľov formulovať technické špecifikácie v súlade s článkom 42 smernice 2014/24/EÚ s cieľom zabezpečiť, aby uplatňovanie odseku 3 tohto článku nevedlo k obstarávaniu nekompatibilných zariadení vyžadujúcich si neprimerane vysoké náklady na zabezpečenie kompatibility s existujúcim zariadením.*

Platforma emisne neutrálna Európa môže verejným obstarávateľom a obstarávateľom v celej Únii vydať odporúčania týkajúce sa primeraných vyšších prahových hodnôt na vymedzenie neprimeraných nákladov vzhľadom na situáciu na trhu s konkrétnymi emisne neutrálnymi technológiami.

Členské štáty môžu upraviť svoje celkové rozpočty pridelené na postupy verejného obstarávania, ako aj súvisiace maximálne úrovne ponúk s cieľom prispôsobiť sa vykonávaniu necenových kritérií.

- 4a. *Verejní obstarávatelia uplatňujú na postupy obstarávania podľa tohto článku tieto podmienky predkvalifikácie:*

- a) *najviac 50 % časti ponuky týkajúcej sa emisne neutrálnej technológie, meranej vo finančnej hodnote zariadenia určenej v súlade s nariadením (EÚ) č. 952/2013, pochádza z tretích krajín, ktoré nie sú signatármi GPA;*
- b) *všetky zariadenia dodávané v rámci časti ponuky týkajúcej sa emisne neutrálnej technológie musia byť certifikované z hľadiska kybernetickej bezpečnosti, pokiaľ pre tieto zariadenia existuje únijský alebo vnútroštátny*

rámec certifikácie kybernetickej bezpečnosti;

- c) *na hospodárske subjekty, ktoré dodávajú časť ponuky týkajúcu sa emisne neutrálnej technológie, sa nevzťahuje opatrenie NMO vymedzené v nariadení (EÚ) 2022/1031, najmä v jeho článkoch 6 a 8.*

Ak uplatnenie uvedených podmienok predkvalifikácie v postupe obstarávania nevedie k žiadnym vhodným ponukám, verejný obstarávateľ môže opätovne začať postup bez uplatnenia podmienok predkvalifikácie uvedených v písmenách a) a c) tohto odseku.

- 4b. *Členský štát nesmie diskriminovať poskytovateľa alebo emisne neutrálne výrobky z iného členského štátu ani s nimi rozdielne zaobchádzať na základe kritérií udržateľnosti a odolnosti.*

Článok 20

Aukcie zamerané na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 smernice *Európskeho parlamentu a Rady* (EÚ) 2018/2001³⁶ a články 107 a 108 *ZFEÚ*, a bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie vrátane Dohody o vládnom obstarávaní a iných medzinárodných dohôd, ktorými je Únia viazaná, členské štáty, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie alebo združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami posúdia príspevok k udržateľnosti a odolnosti, ako sa uvádza v článku 19 ods. 2 *a článku 19 ods. 2a* tohto nariadenia, a to pri navrhovaní kritérií použitých na zoradenie ponúk v rámci aukcií, ktorých cieľom je podporiť výrobu a spotrebu energie z obnoviteľných zdrojov, ako sa vymedzuje v článku 2 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001. *To nevyklučuje, aby uvedené subjekty používali iné necenové kritériá.*
2. Príspevku k udržateľnosti a odolnosti sa pridáva váha kritéria na vyhodnotenie ponúk vo výške 35 % až 50 % – *pričom sa vyváži zohľadňuje príspevok k udržateľnosti i k odolnosti* – bez toho, aby bola dotknutá možnosť prideliť vyššiu váhu kritériám uvedeným v článku 19 ods. 2 písm. a) a b), ak je to uplatniteľné podľa právnych predpisov Únie, ako aj bez toho, aby bol dotknutý akýkoľvek limit pre

³⁶ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).*

necenové kritériá stanovené podľa pravidiel štátnej pomoci. ***Pri výbere, navrhovaní a vykonávaní konkrétnych necenových kritérií v rámci príspevku k udržateľnosti a odolnosti sa zohľadnia a účinne riešia charakteristiky špecifické pre technológie.***

3. Členské štáty, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie alebo združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami nie sú povinné uplatniť úvahy týkajúce sa príspevku emisne neutrálnych technológií k udržateľnosti a odolnosti, ak by sa ich uplatnením tieto subjekty zaväzovali nadobudnúť zariadenie za neprimerané náklady ■ . Rozdiely v nákladoch vyššie ako 10 % môžu verejní obstarávatelia a obstarávatelia považovať za neprimerané, ***ak by náklady na podporu projektu, ktorú ponúka verejný sektor, boli o viac ako 15 % vyššie v porovnaní s postupom bez príspevkov k udržateľnosti a odolnosti. Týmto odsekom nie je dotknutá výsada verejných obstarávateľov formulovať technické špecifikácie v súlade s článkom 42 smernice 2014/24 s cieľom zabezpečiť, aby uplatňovanie tohto odseku nevedlo k obstarávaniu nekompatibilného zariadenia vyžadujúceho si neprimerane vysoké náklady na zabezpečenie kompatibility s existujúcim zariadením.***

Členské štáty môžu upraviť svoje celkové rozpočty pridelené na aukcie zamerané na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, ako aj súvisiace maximálne úrovne ponúk s cieľom prispôbiť sa vykonávaniu necenových kritérií.

- 3a. ***Orgány uplatňujú na aukcie podľa tohto článku tieto podmienky predkvalifikácie:***
- a) ***najviac 50 % časti ponuky týkajúcej sa emisne neutrálnej technológie, meranej vo finančnej hodnote zariadenia určenej v súlade s nariadením (EÚ) č. 952/2013, pochádza z tretích krajín, ktoré nie sú signatármi GPA;***
 - b) ***všetky zariadenia dodávané v rámci časti ponuky týkajúcej sa emisne neutrálnej technológie musia byť certifikované z hľadiska kybernetickej bezpečnosti, pokiaľ pre tieto zariadenia existuje európsky alebo vnútroštátny rámec certifikácie kybernetickej bezpečnosti;***
 - c) ***na hospodárske subjekty, ktoré dodávajú časť ponuky týkajúcu sa emisne neutrálnej technológie, sa nevzťahuje opatrenie NMO vymedzené v nariadení (EÚ) 2022/1031, najmä v jeho článkoch 6 a 8.***

Ak uplatnenie uvedených podmienok predkvalifikácie v aukcii nevedie k žiadnym vhodným ponukám, verejný obstarávateľ môže opätovne začať aukciu bez uplatnenia podmienok predkvalifikácie uvedených v písmenách a) a c).

Článok 20a

Usmernenie Komisie

1. *Do ... [6mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia poskytne jasné usmernenie o konkrétnom vykonávaní článku 19 v spojení s článkom 20, a to tak, že poskytne:*
 - a) *katalóg konkrétnych a technologicky špecifických potenciálnych necenových kritérií pre aukcie obnoviteľných zdrojov energie, v ktorom sa rozlišuje medzi necenovými kritériami vhodnými pre súťažné ponukové konania a necenovými kritériami, ktoré sú vhodné ako požiadavky predkvalifikácie pri aukciách obnoviteľných zdrojov energie;*
 - b) *metodikú posudzovania príspevku ponuky k environmentálnej a sociálnej udržateľnosti a odolnosti podľa článku 19 ods. 2 písm. a) a d);*
 - c) *metodikú posudzovania rozdielov v nákladoch uvedených v článku 20 ods. 3.*
2. *Komisia vyhodnotí prínos necenových kritérií tohto nariadenia zameraných na poskytovanie stimulov inováciám potrebným na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a 2050 a podá správu Európskemu parlamentu do ... [dvoch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia v prípade potreby upraví prínos necenových kritérií s cieľom podporiť výrobu v Únii, zabezpečiť vysoké normy v oblasti životného prostredia a udržateľnosti, rozvíjať hodnotové reťazce v celej Únii a zvýšiť konkurencieschopnosť podnikov Únie na celosvetovej úrovni.*

Článok 20b

Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a verejné obstarávanie inovačných komerčných riešení

1. *Členské štáty sa usilujú využívať obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím pre inovačné emisne neutrálne technológie vo fáze pred komerčným využitím a verejné obstarávanie inovačných komerčných riešení v rámci vykonávania svojich národných energetických a klimatických plánov. Obstarávanie vo fáze pred*

komerčným využitím a verejné obstarávanie inovačných komerčných riešení môžu byť doplnené financovaním na úrovni Únie v rámci existujúcich programov Únie pre spoločné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím alebo verejné obstarávanie inovačných komerčných riešení vo všetkých členských štátoch.

2. *V NEKP, aktualizáciách NEKP a správach o pokroku v oblasti NEKP sa podrobne uvádza časový harmonogram obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím a verejných obstarávaní inovačných komerčných riešení a ich ciele. Platforma Emisne neutrálna Európa vypracuje odporúčania týkajúce sa návrhu obstarávania vo fáze pred komerčným využitím alebo verejného obstarávania inovačných komerčných riešení.*

Článok 21

Iné formy verejnej intervencie

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 **ZFEÚ** a článok 4 smernice (EÚ) 2018/2001³⁷, a v súlade s medzinárodnými záväzkami Únie, členské štáty, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie alebo združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami pri rozhodovaní o zavedení schém pre domácnosti, podniky alebo spotrebiteľov, ktorými sa motivujú k nákupu konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií uvedených v **článku 3a ods. 1 tohto nariadenia**, navrhnu tieto schémy takým spôsobom, aby u prijímateľov podporili nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, ktoré majú veľký príspevok k udržateľnosti a odolnosti, ako sa uvádza v článku 19 ods. 2 **tohto nariadenia**, a to poskytnutím dodatočnej primeranej finančnej kompenzácie.
2. Dodatočná finančná kompenzácia poskytovaná orgánmi v súlade s odsekom 1 v dôsledku uplatnenia kritérií uvedených v článku 19 ods. 2 písm. b), c) a d) **a článku 19 ods. 2a** nepresiahne 5 % nákladov spotrebiteľa na konečný výrobok emisne neutrálnej technológie, **s výnimkou schém zameraných na občanov žijúcich v energetickej chudobe, v prípade ktorých sa limit stanoví na úrovni 15 %.**

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov.

3. Orgán pri navrhovaní a vykonávaní schémy, na ktorú sa vzťahuje odsek 1, vychádza z otvoreného, nediskriminačného a transparentného postupu posúdenia príspevku k odolnosti a udržateľnosti v prípade výrobkov dostupných na trhu. Právo kedykoľvek požiadať o zapojenie do schémy sa vzťahuje na každý konečný výrobok emisne neutrálnej technológie. Orgán stanoví minimálne hodnotiace kritérium, ktoré musí byť splnené, aby výrobky boli oprávnené na dodatočnú finančnú kompenzáciu v rámci podpornej schémy.
4. Členské štáty uverejňujú na jednotnom voľne prístupnom webovom sídle všetky informácie týkajúce sa schém podľa článku 21 ods. 1 pre každý relevantný výrobok emisne neutrálnej technológie.

Článok 22

Koordinácia iniciatív v oblasti prístupu na trhy

1. ***Do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] Komisia prijme vykonávací akt v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 3, v ktorom sa uvedú kritériá na hodnotenie príspevku k odolnosti a udržateľnosti v prípade dostupných výrobkov, na ktoré sa vzťahujú formy verejnej intervencie podľa článkov 19, 20 a 21, v súlade s podobnými ustanoveniami v existujúcich právnych aktoch, a stanoví kritériá pre výnimku podľa článku 19 ods. 4. Komisia zohľadní osobitný kontext MSP.***
 - 1a. ***V prípade rozporu medzi rôznymi kritériami na vyhodnotenie ponúk a kritériami udržateľnosti stanovenými v iných právnych aktoch Únie Komisia poskytne usmernenie o tom, ako tieto ustanovenia koexistujú. Komisia preskúma a v prípade potreby aktualizuje svoje usmernenia každých šesť mesiacov.***
2. Komisia sprístupňuje a pravidelne aktualizuje zoznam všetkých konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií uvedených v **článku 3**, ktorý je rozčlenený podľa podielu dodávok do Únie s pôvodom v rôznych tretích krajinách v poslednom roku, za ktorý sú k dispozícii údaje. **Komisia a platforma Emisne neutrálna Európa na tento účel konzultujú so združeniami priemyselných zainteresovaných strán a s priemyselnými aktérmi.**
3. Platforma Emisne neutrálna Európa diskutuje o opatreniach prijatých členskými štátmi na vykonávanie článkov 19 a 21 a uskutočňuje výmenu najlepších postupov, okrem

iného v súvislosti s praktickým využitím kritérií, ktorými sa vymedzuje príspevok k udržateľnosti a odolnosti vo verejnom obstarávaní, alebo so schémami, ktorými sa stimuluje nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií.

Kapitola V

Zlepšovanie zručností pre vytváranie kvalitných pracovných miest

Článok 23

Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu

1. *Na základe mapovania uvedeného v článku 23a* Komisia aj prostredníctvom poskytovania počiatočného financovania podporuje zriaďovanie európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu *ako siete odborníkov na emisne neutrálne technológie*, ktorých cieľom je:
 - a) vytvárať programy vzdelávania, obsah, ako aj učebné a školiace materiály na odbornú prípravu a vzdelávanie v oblasti vývoja, výroby, inštalácie, uvádzania do prevádzky, prevádzky, údržby a recyklácie emisne neutrálnych technológií, v oblasti surovín, ako aj na podporu kapacít subjektov verejného sektora príslušných pre vydávanie povolení a oprávnení uvedených v kapitole II a verejných obstarávateľov uvedených v kapitole IV tohto nariadenia;
 - aa) zabezpečiť, aby vypracované vzdelávacie programy uľahčili nadobúdanie a posilňovanie prierezových kompetencií nad rámec zručností špecifických pre konkrétnu technológiu alebo odvetvie s cieľom uľahčiť adaptáciu z jedného odvetvia na druhé, čo vzdelávajúcim sa osobám umožní mobilitu a prispôsobivosť stále sa meniacej situácii na trhu práce aj mimo neho;*
 - ab) zabezpečiť, aby vzdelávacie programy obsahovali relevantné a dostupné aktuálne informácie a odbornú prípravu o otázkach bezpečnosti a ochrany zdravia, ako aj relevantné informácie o právach pracovníkov a pracovných podmienkach;*
 - ac) snažiť sa poskytnúť na každej akadémii odbornú prípravu a vzdelávanie pre 100 000 študentov do troch rokov od ich zriadenia podporovaním odborného celoživotného vzdelávania a zvyšovania úrovne zručností alebo rekvalifikácie, a to aj prostredníctvom učňovskej prípravy, mentorských*

programov, ako aj krátkodobých a dlhodobých programov odbornej prípravy;

- b) umožniť a presadzovať využívanie programov vzdelávania, obsahu a materiálov poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch, *ako sú univerzity, výskumné univerzity, univerzity aplikovaných vied a aliancie univerzít, podniky poskytujúce takéto vzdelávanie a odbornú prípravu – vrátane MSP, startupov a sociálnych podnikov –, sociálni partneri, a školiteľmi poskytujúcimi odbornú prípravu;*
- ba) *vyvíjať mechanizmy na zabezpečenie kvality odbornej prípravy, ktorú ponúkajú poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch a v náležitých prípadoch v krajinách pridružených k programom Únie pre výskum a inováciu, ako sú Horizont Európa a Digitálna Európa, na základe vzdelávacích programov, obsahu a materiálov európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu;*
- bb) *prispievať k dlhodobému cieľu, ktorým je súbežná reindustrializácia a dekarbonizácia Únie, a tiež prispievať k jej otvorenej strategickej autonómii a riešiť potrebu emisne neutrálnych technológií vytvorených v Únii a kvalifikovaných pracovníkov;*
- c) vypracovať a využívať certifikáty vrátane mikrocertifikátov s cieľom uľahčiť *uznávanie* nadobudnutých zručností, zlepšiť možnosť presunov medzi pracovnými miestami *a odvetviami, uľahčiť* cezhraničnú mobilitu pracovnej sily a podporovať zosúlad'ovanie relevantných ponúkaných a požadovaných *kvalitných* pracovných miest prostredníctvom nástrojov, ako sú Európske služby zamestnanosti (EURES) a EURAXESS.

2. Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu bojujú proti rodovým stereotypom a *podporujú rovnaký prístup k vzdelávaciemu obsahu pre všetkých, pričom* venujú osobitnú pozornosť potrebe aktivovať viac žien a mladých ľudí, *najmä tých*, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (*NEET*), *starších ľudí, pracovníkov v povolaniach, ktorým hrozí zánik alebo ktorých obsah a úlohy sa výrazne transformujú v dôsledku nových technológií, a ľudí pracujúcich v transformujúcich sa regiónoch. Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu podporujú rozmanitosť a inkluzívnosť osôb so zdravotným postihnutím, migrantov a osôb v zraniteľných situáciách.* .

Článok 23a

Zriadenie a riadenie európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu

Mapovaním sa zistí nedostatok pracovných síl a zručností v kľúčových priemyselných odvetviach a emisne neutrálnych priemyselných odvetviach na základe potrieb priemyselnej transformácie a dekarbonizácie a posúdi sa prístup k možnostiam odbornej prípravy súvisiacej s takýmito technológiami na vnútroštátnej úrovni.

Pri mapovaní sa analyzujú základné príčiny tohto nedostatku, najmä tie, ktoré súvisia s kvalitou pracovnej ponuky, čím sa posúdi, či sú v určitých odvetviach potrebné dodatočné opatrenia na prilákanie väčšieho počtu pracovníkov na všetkých úrovniach kvalifikácie.

Ak sa na základe mapovania zistí kritická úroveň nedostatku zručností pri strategickej emisne neutrálnej technológii, Komisia vydá výzvu na predkladanie návrhov na zriadenie európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu.

Členmi akadémií emisne neutrálneho priemyslu sú viacerí aktéri, ako sú odvetvia, v ktorých je používanie emisne neutrálnych technológií kľúčové v ich hodnotových reťazcoch, poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy, sociálni partneri a podniky vrátane MSP. Zložením členov sa podľa možnosti sleduje geografická rovnováha medzi členskými štátmi, pričom sa zabezpečuje, aby bol vzdelávací obsah vypracovaný európskymi akadémiami emisne neutrálneho priemyslu dostupný v rôznych jazykoch, aby sa k vzdelávacím programom dostalo čo najviac študentov, najmä z najzraniteľnejších skupín.

Na zriadenie a fungovanie európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu sa od 1. januára 2024 do 31. decembra 2027 poskytne finančné krytie vo výške 102 000 000 EUR v bežných cenách. Členské štáty využívajú príslušné finančné prostriedky Únie, najmä ESF+, na účinné zavádzanie vzdelávacieho obsahu akadémií a poskytujú Komisii informácie o množstve finančných prostriedkov EÚ pridelených na dosiahnutie tohto cieľa.

Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu sa tri roky po svojom zriadení stanú finančne udržiateľnými na základe prijímania finančných príspevkov zo súkromného sektora.

Platforma Emisne neutrálna Európa, zriadená podľa článku 28 ods. 1, monitoruje prácu európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu a do 31. decembra 2026 vydá správu o zavádzaní ich vzdelávacích programov.

Bezodkladne po nadobudnutí účinnosti spustí Komisia proces mapovania a vydá prvú výzvu na predkladanie návrhov na vytvorenie akadémií emisne neutrálneho priemyslu, ktoré by mohli využívať existujúcu prácu a projekty príslušných aktérov a členských štátov.

Do ... [31. decembra 2024] sa zriadia európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu.

Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu začnú do ... [31. decembra 2025] poskytovať a šíriť počiatočný vzdelávací obsah. Vo fáze zavádzania vzdelávacieho obsahu sa osobitná pozornosť venuje regiónom v procese priemyselnej transformácie s kritickým nedostatkom zručností alebo regiónom s vysokou mierou nezamestnanosti, najmä nezamestnanosti mladých ľudí.

Článok 24

Regulované povolania v emisne neutrálnom priemysle a uznávanie odborných kvalifikácií

1. Členské štáty do 31. decembra 2024 a potom každé dva roky určia, či sú programy vzdelávania vytvorené európskymi akadémiami emisne neutrálneho priemyslu rovnocenné vo vzťahu ku konkrétnym kvalifikáciám, ktoré vyžaduje hostiteľský členský štát na prístup k regulovaným činnostiam v rámci povolania, ktoré predstavuje osobitný záujem pre emisne neutrálny priemysel ***z hľadiska súbežnej reindustrializácie a dekarbonizácie, s cieľom zladit' požadované kvalifikácie vrátane technických aj akademických kvalifikácií.*** Členské štáty zabezpečujú, aby výsledky týchto posúdení boli zverejnené a jednoducho prístupné online. ***V prípade, že sa vzdelávacie programy nepovažujú za rovnocenné s kvalifikáciami požadovanými hostiteľským členským štátom na prístup k regulovaným činnostiam, uvedený členský štát vysvetlí Komisii rozdiely a uvedie, ako dosiahnuť rovnocennosť.***
2. Ak členský štát dospeje k záveru, že existuje rovnocennosť, ako sa opisuje v prvom odseku tohto článku, ***v súlade s vnútroštátnym právom a praxou zabezpečí*** uľahčenie uznávania certifikátov vydaných poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy na základe programov vzdelávania vytvorených akadémiami podľa hlavy III kapitoly I smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES³⁸ vždy, keď držiteľ takéhoto certifikátu požaduje prístup k regulovanému povolaniu v zmysle článku 3 ods. 1 písm.

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22).

- a) smernice 2005/36/ES a k povoleniu osobitného záujmu pre emisne neutrálny priemysel, a to uznaním certifikátu ako dostatočného dokladu o formálnej kvalifikácii.
3. Ak je prístup k povoleniu osobitného významu pre emisne neutrálny priemysel regulovaný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 2005/36/ES, členské štáty sa usilujú o vytvorenie spoločného súboru minimálnych vedomostí, zručností a spôsobilostí potrebných na vykonávanie tohto konkrétneho povolenia s cieľom vytvoriť spoločný rámec pre odbornú prípravu, ako sa uvádza v článku 49a ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES, aby sa umožnilo automatické uznávanie kvalifikácií. Platforma Emisne neutrálna Európa môže tiež predkladať návrhy, ako sa uvádza v článku 49a ods. 3 smernice 2005/36/ES.

Článok 25

Platforma Emisne neutrálna Európa a zručnosti

Platforma Emisne neutrálna Európa, uvedená v článku 28, podporuje dostupnosť a využívanie zručností v oblasti emisne neutrálnych technológií a u príslušných orgánov a verejných obstarávateľov uvedených v kapitolách II a IV prostredníctvom týchto úloh, ***pričom stavia na existujúcich štruktúrach v rámci vnútroštátneho systému vzdelávania a odbornej prípravy:***

1. pomáhať Komisii pri posudzovaní, priebežnom monitorovaní a prognózovaní dopytu a ponuky pracovnej sily, ktorá disponuje súbormi zručností potrebnými v oblasti emisne neutrálnych technológií, ako aj dostupnosti a zavádzania zodpovedajúcich príležitostí na vzdelávanie a odbornú prípravu, pričom príslušne formuje činnosti európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu;
2. monitorovať činnosť európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu a ***na základe údajov poskytnutých členskými štátmi a vnútroštátnymi orgánmi podľa článku 31 ods. 2 zbierať informácie o tom, koľko ľudí využilo*** programy vzdelávania vytvorené akadémiami, ***a poskytnúť údaje rozčlenené podľa priemyselných odvetví, rodu, veku a dosiahnutého stupňa vzdelania a kvalifikácie***, podporovať synergie s ostatným iniciatívami a projektmi v oblasti zručností na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie a zabezpečovať dohľad ***s cieľom prilákať rôznorodú pracovnú silu, a to aj prostredníctvom cielených komunikačných kampaní;***
3. pomáhať pri mobilizácii zainteresovaných strán vrátane priemyslu, ***podnikov vrátane MSP, startupov a sociálnych podnikov***, sociálnych partnerov a poskytovateľov

vzdelávania a odbornej prípravy, *ako sú univerzity, výskumné univerzity, univerzity aplikovaných vied a aliancie univerzít*, na účely zavádzania programov vzdelávania vytvorených európskymi akadémiami emisne neutrálneho priemyslu;

4. pomáhať pri prijímaní a uznávaní vzdelávacích certifikátov európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu v členských štátoch s cieľom podporovať uznávanie zručností a zosúladovanie ponúkaných a požadovaných pracovných miest, okrem iného aj propagovaním platnosti a akceptácie certifikátov na celom trhu práce Európskej únie *a kladením dôrazu na dlhodobé programy odbornej prípravy a platenú učňovskú prípravu*;

4a. monitorovať presadzovanie prijímania a uznávania vzdelávacích certifikátov a prispievať k poskytovaniu riešení v prípade zistenia problémov s neuznávaním;

5. prispieť k vytvoreniu európskych profesijných profilov, ktoré zahŕňajú spoločný súbor vedomostí, zručností a spôsobilostí pre kľúčové povolania v oblasti emisne neutrálnych technológií, čerpajúc okrem iného z programov vzdelávania vytvorených európskymi akadémiami emisne neutrálneho priemyslu, v prípade potreby s použitím terminológie podľa Európskej klasifikácie zručností, kompetencií, kvalifikácií a povolání (ESCO) na uľahčenie transparentnosti a mobility medzi pracovnými miestami a cez hranice vnútorného trhu;

6. podporovať *kariérne vyhliadky a kvalitné* pracovné podmienky *vrátane spravodlivých a primeraných miezd* na pracovných miestach v technologických odvetviach v oblasti emisnej neutrálnosti, *ako aj prít'azlivosť technického vzdelávania, začlenenie* mladých ľudí, žien, seniorov *a ľudí zo znevýhodneného prostredia do* trhu práce pre potreby technologických odvetví v oblasti emisnej neutrálnosti a prilákanie kvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín *prostredníctvom nástrojov, ako je európska modrá karta*, čím sa dosiahne rozmanitejšia pracovná sila;

6a. povzbudzovať a podporovať mobilitu pracovnej sily v celej Únii a uverejňovať voľné pracovné miesta prostredníctvom siete EURES;

7. uľahčovať bližšiu spoluprácu a výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi *a v rámci súkromného sektora* s cieľom zlepšiť dostupnosť zručností v oblasti emisne

neutrálnych technológií, a to aj prispievaním k politikám Únie a členských štátov s cieľom prilákať nové talenty z tretích krajín *a zo všetkých úrovní vzdelávania*.

Kapitola VI

Inovácia

Článok 26

Experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie

- 1. Do ... [3 mesiace od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] členské štáty určia alebo zriadia jeden príslušný vnútroštátny orgán, ktorý bude zodpovedný za experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie. Tento orgán je jediným kontaktným miestom pre každé zoskupenie organizácií, ktoré chcú požiadať o zriadenie experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie podľa tohto článku.*
1. Členské štáty *a – v prípade potreby – spolu s miestnymi a regionálnymi orgánmi a inými členskými štátmi* môžu z vlastnej iniciatívy vytvoriť experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie umožňujúce vývoj, testovanie a validáciu inovačných emisne neutrálnych technológií *a iných inovačných technológií* v kontrolovanom prostredí reálneho sveta na obmedzenú dobu pred ich uvedením na trh alebo uvedením do používania, čím sa posilní regulačné vzdelávanie a potenciál rozšírenia a širšieho zavádzania. Členské štáty vytvoria experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie *v úzkej spolupráci s priemyslom a výskumnými inštitútmi a v relevantných prípadoch so sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou* v súlade s odsekom 1 na žiadosť akejkoľvek spoločnosti, ktorá vyvíja inovačné emisne neutrálne technológie *a iné inovačné technológie*, spĺňa kritériá oprávnenosti a podmienky účasti uvedené v odseku 4 písm. a) a ktorá bola vybratá príslušnými orgánmi na základe výberového konania uvedeného v odseku 4 písm. b).
2. Spôsoby a podmienky vytvorenia a prevádzky experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie podľa tohto nariadenia sa prijímajú prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 3. Tieto spôsoby a podmienky v čo najväčšej možnej miere

podporujú flexibilitu príslušných vnútroštátnych orgánov, pokiaľ ide o vytváranie a prevádzkovanie ich experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie, podporujú inováciu a regulačné vzdelávanie, a najmä zohľadňujú osobitné okolnosti a kapacity zúčastnených MSP a startupov. Vykonávacie akty uvedené v tomto **odseku** zahŕňajú spoločné hlavné zásady v týchto otázkach:

- a) oprávnenosť a výber na účasť na experimentálnych regulačných prostrediach pre emisne neutrálne technológie;
 - b) postup podávania žiadosti, účasť, monitorovanie, vystúpenie z experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie a ich ukončenie vrátane plánu experimentálneho prostredia a správy pri výstupe z neho;
 - c) podmienky týkajúce sa účastníkov.
3. Účasť na experimentálnych regulačných prostrediach pre emisne neutrálne technológie nemá vplyv na právomoci dohľadu a nápravy, ktorými disponujú orgány vykonávajúce dohľad nad experimentálnym **regulačným** prostredím. Testovanie, vývoj a validácia inovačných emisne neutrálnych technológií **a iných inovačných technológií** sa uskutočňujú pod priamym dohľadom a vedením príslušných orgánov. Príslušné orgány vykonávajú svoje právomoci dohľadu flexibilným spôsobom v medziach príslušných právnych predpisov prostredníctvom prispôsobenia existujúcich regulačných postupov a s využitím svojej diskrečnej právomoci pri vykonávaní právnych ustanovení a ich presadzovaní pri konkrétnom projekte experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie, pričom cieľom je odstrániť prekážky, zmierniť regulačné zaťaženie, znížiť regulačnú neistotu a podporiť inovácie v oblasti emisne neutrálnych technológií.
4. Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľa uvedeného v tomto článku, príslušné orgány zväžia udelenie odchýlok alebo výnimiek v rozsahu povolenom príslušnými právnymi predpismi Únie alebo vnútroštátnymi právom. Príslušné orgány zabezpečujú, aby plán experimentálneho prostredia zaručoval rešpektovanie kľúčových cieľov a základných požiadaviek právnych predpisov **Únie** a vnútroštátnych právnych predpisov. Príslušné orgány zabezpečujú, aby akékoľvek významné riziká pre zdravie, bezpečnosť alebo životné prostredie, ktoré sa zistia počas vývoja a testovania inovačných emisne neutrálnych technológií **a iných inovačných technológií**, boli verejne oznámené

a viedli k okamžitému pozastaveniu procesu vývoja a testovania, až kým nedôjde k zmierneniu takéhoto rizika. Ak sa príslušné orgány domnievajú, že navrhovaný projekt vyvoláva mimoriadne riziká pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov, pre bežnú populáciu alebo životné prostredie, najmä z toho dôvodu, že sa týka testovania, vývoja alebo validácie s použitím mimoriadne toxických látok, plán experimentálneho **regulačného** prostredia schvália až vtedy, keď sa presvedčia, že sa zaviedli náležité záruky, ktoré sú primerané zistenému mimoriadnemu riziku.

5. Za predpokladu, že účastníci rešpektujú plán experimentálneho prostredia a podmienky svojej účasti vydané v súlade s týmto článkom a ako sa uvádza v odseku 2 a v dobrej viere dodržiavajú usmernenia poskytnuté orgánmi, orgány neuložia žiadne administratívne pokuty ani iné sankcie za porušenie uplatniteľných právnych predpisov Únie alebo členského štátu, ktoré sa týkajú emisne neutrálnej technológie pod dohľadom v rámci experimentálneho regulačného prostredia.
6. Účastníci experimentálneho regulačného prostredia pre inovačné emisne neutrálne technológie sú podľa uplatniteľných právnych predpisov Únie a členských štátov upravujúcich zodpovednosť naďalej zodpovední za akúkoľvek škodu spôsobenú tretím stranám v dôsledku testovania, ktoré sa uskutočňuje v takomto experimentálnom regulačnom prostredí.
7. Trvanie experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie možno predĺžiť prostredníctvom rovnakého postupu po dohode s príslušným vnútroštátnym orgánom.
8. Experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie sa navrhnú a zrealizujú takým spôsobom, aby v prípade potreby uľahčovali cezhraničnú spoluprácu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Členské štáty, ktoré vytvorili experimentálne regulačné prostredia pre emisnú neutralnosť, koordinujú svoje činnosti a spolupracujú v rámci platformy Emisne neutrálna Európa s cieľom výmeny relevantných informácií. Každoročne podávajú Komisii správu o výsledkoch vykonávania experimentálnych regulačných prostredí vrátane osvedčených postupov, získaných poznatkov a odporúčaní týkajúcich sa ich nastavenia a, ak je to náležité, o uplatňovaní tohto nariadenia a iných právnych predpisov Únie v rámci experimentálneho regulačného prostredia spôsobom prispôbeným na účely daného experimentálneho prostredia.

Článok 26a

Inovácie v záujme konkurencieschopnosti a dekarbonizácie

Opatrenia uvedené v tomto oddiele sú zamerané na urýchlenie inovácií v oblasti energetických technológií v rámci Únie s cieľom urýchliť zavádzanie týchto technológií, aby sa podporilo úsilie Únie o dekarbonizáciu, ako aj zvýšila globálna konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu Únie v záujme zabezpečenia otvorenej strategickej autonómie Únie zvýšením vývozu týchto technológií, ako aj domácich dodávok.

Článok 26b

Zásada inovácie

*Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Komisie podľa zmlúv, a v súlade s jej usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu z 3. novembra 2021 Komisia počas prípravy nových právnych aktov Únie, ako aj počas preskúmania a revízie existujúcich právnych aktov Únie uplatňuje zásadu inovácie, ako je opísaná v nástroji pre lepšiu právnu reguláciu č. 22, ako aj v oznámení Komisie z 15. mája 2018 s názvom *Obnovený európsky program pre výskum a inovácie – Príležitosť pre Európu formovať svoju budúcnosť*, s cieľom zabezpečiť, aby regulačný rámec vnútorného trhu podporoval inovácie.*

Článok 26c

Rada pre Európsky strategický plán pre energetické technológie (plán SET)

- 1. Na účely vypracovania a vykonávania plánu SET uvedeného v článku 26d Komisia zriadi radu pre plán SET. Rada pre plán SET zodpovedá za strategické riadenie, ako aj za všeobecné rozhodnutia vrátane rozhodnutí o technológiách, ktoré sa majú zahrnúť, o pláne SET a jeho vykonávaní.*
- 2. Rada pre plán SET je zložená z členských štátov a Komisie. Predsedá jej zástupca Komisie. Do jej činnosti sú štrukturálne a trvalo zapojené subjekty z oblasti priemyslu a výskumu.*
- 3. Každý členský štát vymenuje do rady pre plán SET zástupcu na vysokej úrovni. Ak je to vhodné vzhľadom na funkciu a odborné znalosti, členský štát môže mať v súvislosti s rôznymi úlohami týkajúcimi sa činnosti rady pre plán SET viac než jedného zástupcu. Každý člen rady pre plán SET má náhradníka.*
- 4. Rada pre plán SET prijíma na návrh Komisie svoj rokovací poriadok jednoduchou väčšinou svojich členov.*
- 5. Rada pre plán SET zasadá pravidelne, aby zabezpečila účinné vykonávanie svojich*

úloh stanovených v tomto nariadení. V prípade potreby zasadá rada pre plán SET na odôvodnenú žiadosť Komisie alebo jednoduchej väčšiny svojich členov.

- 6. Komisia pomáha rade pre plán SET prostredníctvom výkonného sekretariátu, ktorý poskytuje technickú a logistickú podporu.*
- 7. Rada pre plán SET môže zriaďovať stále alebo dočasné podskupiny na riešenie konkrétnych problémov a úloh.*
- 8. Rada pre plán SET pozýva zástupcov Európskeho parlamentu, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej zasadnutiach, a to aj na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 7.*
- 9. V prípade potreby môže rada pre plán SET alebo Komisia pozvať odborníkov a iné tretie strany, aby sa zúčastnili na zasadnutiach rady pre plán SET a jej podskupín alebo poskytli písomné príspevky.*
- 10. Rada pre plán SET prijme potrebné opatrenia, aby zaistila bezpečné zaobchádzanie s dôvernými a citlivými obchodnými informáciami a ich spracúvanie.*
- 11. Rada pre plán SET vynakladá maximálne úsilie na dosiahnutie konsenzu.*

Článok 26d

Európsky strategický plán pre energetické technológie

- 1. Do ... [3 mesiace od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] rada pre plán SET uvedená v článku 26c vypracuje strategický plán pre energetické technológie (ďalej len „plán SET“). Cieľom plánu SET je zamerať sa na rôzne systémy a zdroje financovania a zabezpečiť medzi nimi koordináciu na úrovni Únie, členských štátov a na nižšej ako národnej úrovni, podporiť rozvoj klimaticky neutrálnych energetických technológií a zabezpečiť strategické zosúladenie priorít v oblasti výskumu, inovácie a zavádzania technológií čistej energie .*
- 2. V pláne SET sa identifikujú energetické technológie, ktoré majú strategický význam pre Úniu, pričom sa zohľadní ich príspevok k cieľom Únie v oblasti klimatickej neutrality, ako aj k priemyselnej konkurencieschopnosti Únie, a ktoré si vyžadujú, aby výskumné a inovačné činnosti dosiahli vyspelosť potrebnú na zavádzanie v plnom rozsahu.*
- 3. Za vykonávanie plánu SET bude zodpovedať rada pre plán SET uvedená v článku 26c. Na účely vykonávania plánu SET Komisia prijme zoznam technológií stanovených v pláne SET prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 3.*

4. *Pod vedením rady pre plán SET a v intenzívnej spolupráci s príslušnými odvetviami vrátane výskumu sa pre každú energetickú technológiu uvedenú v pláne SET vypracujú programy výskumu a inovácie. Na základe týchto programov bude prebiehať koordinácia Únie a členských štátov, pokiaľ ide o financovanie činností uvedených v tomto programe, ako aj technologické infraštruktúry potrebné pre tieto technológie. Tieto programy schvaľuje Rada pre plán SET.*
5. *Komisia pravidelne podáva Rade a Európskemu parlamentu správy o napredovaní plánu SET. Plán SET sa preskúma a v prípade potreby zreviduje do 18 mesiacov po každých voľbách do Európskeho parlamentu.*

Článok 27

Opatrenia pre MSP a startupy

1. Členské štáty prijímajú tieto opatrenia:
 - a) malým a stredným podnikom poskytujú prednostný prístup k experimentálnym regulačným prostrediam pre inovačné emisne neutrálne technológie, pokiaľ spĺňajú podmienky oprávnenosti stanovené v článku 26;
 - b) organizujú činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti o účasti **MSP** v experimentálnych regulačných prostrediach;
 - c) v prípade potreby vytvoria vyhradený kanál na komunikáciu s **malými a so strednými podnikmi** s cieľom poskytovať usmernenia a odpovedať na otázky týkajúce sa vykonávania článku 26.
 2. Členské štáty zohľadňujú osobitné záujmy a potreby **malých a stredných podnikov** a poskytujú primeranú administratívnu podporu na účely účasti na experimentálnych regulačných prostrediach. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 **ZFEÚ**, členské štáty by mali informovať **MSP** o dostupnej finančnej podpore pre ich činnosti v experimentálnych regulačných prostrediach.
- 2a. Tento článok sa vzťahuje na startupy.**

Kapitola VII

Riadenie

Článok 28

Zriadenie platformy Emisne neutrálna Európa a jej úlohy

1. Zriaďuje sa platforma Emisne neutrálna Európa (ďalej len „platforma“).
2. Platforma vykonáva úlohy stanovené v tomto nariadení.
3. Platforma môže radiť a pomáhať Komisii a členským štátom v súvislosti s ich opatreniami na dosiahnutie cieľov *stanovených* v tomto nariadení s prihliadnutím na národné energetické a klimatické plány členských štátov predložené podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999³⁹.
4. Komisia a členské štáty *sa* v rámci platformy *koordinujú* ■, ako aj spolupracujú s príslušnými tretími krajinami s cieľom pomôcť pri propagácii globálneho zavádzania emisne neutrálnych technológií, *spolupracovať pri vývoji emisne neutrálnych inovačných technológií* a podporovať úlohu priemyselných kapacít EÚ pri príprave podmienok na celosvetový prechod na čistú energiu v súlade s celkovými cieľmi tohto nariadenia, ktoré vyplývajú z článku 1 tohto nariadenia. Platforma ■ :
 - a) *diskutuje s Komisiou a členskými štátmi a v prípade potreby im odporučí spôsoby zlepšenia a podpory spolupráce, know-how a spoločného využívania technológií* medzi Úniou a tretími krajinami v rámci celého hodnotového reťazca emisne neutrálnych technológií;
 - aa) *diskutuje s Komisiou a v prípade potreby jej odporučí spôsoby zabezpečenia prepojenia a zosúladenia tohto nariadenia s inými iniciatívami alebo dočasnými schémami EÚ, ktoré patria do Priemyselného plánu Zelenej dohody;*

³⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

- ab) monitoruje pokrok v hodnotových reťazcoch emisne neutrálnych technológií, sleduje technologické a priemyselné zmeny a identifikuje budúce vznikajúce strategické hodnotové reťazce;*
- ac) monitoruje včasné oznamovanie štátnej pomoci členskými štátmi a jej schvaľovanie Komisiou;*
- ad) monitoruje žiadosti o prístup ku grantom prostredníctvom fondov a programov Únie na účely súvisiace s týmto nariadením a v prípade potreby vydáva odporúčania ako koordinovať, zrýchliť a uľahčiť postup;*
- ae) posudzuje investičné potreby a potreby financovania, poskytuje usmernenia o rozvoji zručností a diskutuje o najlepších postupoch, pokiaľ ide o vykonávanie kapitoly II oddielu I, ako aj článkov 12 a 13, a urýchlenie lehôt na vydávanie povolení;*
- b) diskutuje s Komisiou a v prípade potreby jej odporučí, ako riešiť necolné prekážky obchodu, napríklad prostredníctvom vzájomného uznávania posudzovania zhody alebo záväzkov s cieľom zamedziť obmedzeniam vývozu;*
- c) odporúča Komisii, ktoré tretie krajiny by sa mali uprednostniť pri uzatváraní priemyselných partnerstiev zameraných na emisnú neutrálnosť s prihliadnutím na:
 - i) potenciálny príspevok k bezpečnosti dodávok vzhľadom na svoju výrobnú kapacitu v oblasti emisne neutrálnych technológií;*
 - ii) skutočnosť, či existujú dohody o spolupráci medzi treťou krajinou a Úniou;**iiia) kapacity vtláčania a ukladania CO₂ na ich území;**
- ca) vyhodnocuje nástroje na ochranu obchodu s cieľom bojovať proti akýmkoľvek opatreniam tretích krajín, ktoré sa môžu objaviť a ohroziť ciele stanovené v článku 1;*

5. Členské štáty podporujú Komisiu pri vykonávaní opatrení v oblasti spolupráce stanovených v rámci priemyselného partnerstva zameraného na emisnú neutrálnosť. Cieľom priemyselných partnerstiev zameraných na emisnú neutrálnosť bude uľahčovať

obchod medzi účastníkmi, a to aj podporou potrebných investícií v rámci Únie a v tretích krajinách, posilňovaním odolnosti a udržateľnosti podporných hodnotových reťazcov a zaručením rovnakých podmienok.

- 5a. *Platforma pravidelne a aspoň raz ročne posudzuje globálnu konkurencieschopnosť európskych priemyselných odvetví v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a odporučí opatrenia na zlepšenie konkurencieschopnosti.*
- 5b. *Do ... [3 mesiace po dátume nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé tri mesiace Komisia poskytne platforme, ako aj poradnej skupine pre emisne neutrálny priemysel a Európskemu vedeckému poradnému výboru pre preskúmanie a regulačné zat'azenie správu o vykonávaní kontroly konkurencieschopnosti. V správe sa uvedie, ktoré legislatívne návrhy boli predložené počas troch mesiacov, na ktoré sa vzťahuje správa, ako sa pri príprave týchto návrhov uplatnila kontrola konkurencieschopnosti a aké zmeny sa v návrhoch vykonali s cieľom zabezpečiť, aby zbytočne nepoškodzovali konkurencieschopnosť Únie. Platforma najmenej dvakrát ročne prediskutuje na základe informácií od poradnej skupiny pre emisne neutrálny priemysel vykonávanie kontroly konkurencieschopnosti.*
- 5c. *Platforma pravidelne koordinuje svoju činnosť s fórom na vysokej úrovni pre normalizáciu s cieľom diskutovať o využívaní normalizácie na podporu rozvoja emisne neutrálnych technológií v Európe.*

Článok 29

Štruktúra a fungovanie platformy Emisne neutrálna Európa

1. Platforma je zložená z členských štátov, Komisie a *Európskeho parlamentu*. Predsedá jej zástupca Komisie.
2. Každý členský štát a *Európsky parlament* vymenujú do platformy zástupcu na vysokej úrovni. Ak je to vhodné vzhľadom na funkciu a odborné znalosti, členský štát a *Európsky parlament* môžu mať v súvislosti s rôznymi úlohami týkajúcimi sa práce platformy viac než jedného zástupcu. Každý člen platformy má svojho náhradníka.
3. Platforma na návrh Komisie prijíma svoj rokovací poriadok jednoduchou väčšinou svojich členov.

4. Platforma zasadá v pravidelných intervaloch s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie svojich úloh stanovených v tomto nariadení. V prípade potreby platforma zasadá na odôvodnenú žiadosť Komisie alebo jednoduchej väčšiny svojich členov.
5. Komisia pomáha platforme prostredníctvom výkonného sekretariátu, ktorý poskytuje technickú a logistickú podporu.
6. Platforma môže zriaďovať stále alebo dočasné podskupiny na riešenie konkrétnych problémov a úloh.

Platforma zriadi aspoň tieto stále podskupiny:

- a) ***podskupinu na diskusiu o finančných potrebách a problematických miestach strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti, o možných najlepších postupoch, najmä pri rozvoji cezhraničných dodávateľských reťazcov Únie, a o koordinácii financovania strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti;***
 - b) ***podskupinu na diskusiu o vykonávaní ustanovení podľa článkov 6, 7, a 8;***
 - c) ***podskupinu na diskusiu o partnerstvách v oblasti emisnej neutrálnosti uvedených v článku 28 a na ich a koordináciu, pričom sa zabezpečí spolupráca s inými príslušnými koordinačnými fórami;***
 - d) ***podskupinu na zabezpečenie primeraného vykonávania akadémií emisne neutrálneho priemyslu podľa kapitoly V;***
 - e) ***podskupinu zameranú na experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie uvedené v článku 26 s cieľom maximalizovať potenciál účinkov presahovania v celej únii uľahčením cezhraničnej spolupráce a obmedzením rizika narušenia trhu a hospodárskej súťaže.***
- 6a. ***Platforma sa stretáva aspoň raz ročne s radou pre plán SET uvedenou v článku 26c s cieľom prediskutovať strategické zosúladenie vykonávania tohto nariadenia s plánom SET.***
- I**
- 7a. ***Platforma zriadi poradnú skupinu pre emisne neutrálny priemysel. Poradnú skupinu pre emisne neutrálny priemysel tvoria zástupcovia priemyselných odvetví v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Aspoň jedna tretina členov poradnej skupiny***

pochádza z MSP alebo zastupuje MSP. Poradná skupina pre emisne neutrálny priemysel z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť platformy poskytuje platforme odporúčania. Poradná skupina pre emisne neutrálny priemysel uľahčuje interakciu medzi platformou a konzultačnými alebo poradnými orgánmi zriadenými v rámci priemyselnej politiky Únie.

8. V prípade potreby platforma **pozve** odborníkov **zastupujúcich priemysel, občiansku spoločnosť, akademickú obec, odborové zväzy** a iné tretie strany, aby sa zúčastnili na zasadnutiach platformy a podskupín alebo poskytli písomné príspevky.
9. Platforma prijíma potrebné opatrenia na zabezpečenie bezpečného zaobchádzania s dôvernými a citlivými obchodnými informáciami a ich spracúvania.
10. Platforma vynakladá maximálne úsilie na dosiahnutie konsenzu.
11. Platforma sa koordinuje a spolupracuje s existujúcimi priemyselnými alianciami **a prizýva ich na svoje zasadnutia, ako aj na zasadnutia stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6 tohto článku, s cieľom podávať správy o stave cieľov stanovených v článku 1 a vydávať k nim odporúčania.**

Článok 29a

Európsky vedecký poradný výbor pre preskúmanie a regulačné zaťaženie

1. ***Týmto sa zriaduje Európsky vedecký poradný výbor pre preskúmanie a regulačné zaťaženie (ďalej len „vedecký poradný výbor“).***
2. ***Vedecký poradný výbor sa skladá z 15 vyššie postavených vedeckých expertov, ktorí pokrývajú širokú škálu relevantných disciplín. Členovia vedeckého poradného výboru spĺňajú kritériá stanovené v odseku 4.***
3. ***Medzi členmi vedeckého poradného výboru môžu byť najviac dvaja štátni príslušníci rovnakého členského štátu. Nezávislosť členov vedeckého poradného výboru je nespochybniteľná.***
4. ***Členovia vedeckého poradného výboru sú vymenovaní na funkčné obdobie štyroch rokov s možnosťou jedného predĺženia na základe otvoreného, spravodlivého a transparentného výberového konania. Výber členov sa zakladá na týchto kritériách:***
 - a) ***vedecká excelentnosť;***
 - b) ***skúsenosti s vykonávaním vedeckých hodnotení a poskytovaním vedeckého***

- poradenstva v oblastiach odbornosti;*
- c) odborné znalosti v oblasti verejnej správy alebo v iných oblastiach relevantných pre úlohy výboru;*
 - d) odborné skúsenosti v interdisciplinárnom prostredí v medzinárodnom kontexte.*
5. *Členovia vedeckého poradného výboru sú menovaní na základe osobnej spôsobilosti a svoje stanoviská poskytujú v plnej miere nezávisle od členských štátov a inštitúcií Únie. Vedecký poradný výbor si spomedzi svojich členov volí predsedu na obdobie štyroch rokov a prijíma svoj rokovací poriadok.*
6. *Vedecký poradný výbor podporuje prácu Komisie, Európskeho parlamentu a členských štátov, pričom pri plnení svojich úloh koná nezávisle a poskytuje poradné správy o:*
- a) regulačnom vplyve existujúcich právnych predpisov Únie a o zaťaženi, ktoré spôsobujú;*
 - b) regulačnom vplyve existujúcich delegovaných a vykonávacích aktov a o zaťaženi, ktoré spôsobujú; a*
 - c) existujúcich právnych predpisoch členských štátov, ktorými sa transponujú smernice Únie.*
7. *Vedecký poradný výbor tvorí svoj ročný pracovný program nezávisle, po konzultácii s Komisiou. Predseda vedeckého poradného výboru informuje Komisiu, Európsky parlament a členské štáty o obsahu a vykonávaní svojho ročného pracovného programu. Vedecký poradný výbor môže na žiadosť Európskeho parlamentu, jednotlivého komisára či jednotlivých členských štátov a/alebo na základe odôvodnenej žiadosti zainteresovanej strany poskytnúť poradenstvo v oblasti regulačného vplyvu právnych predpisov Únie a zaťaženia, ktoré spôsobujú, v procese prípravy alebo rozhodovania.*
8. *Poradné správy uvedené v odseku 5 sa poskytnú Európskemu parlamentu, Komisii a členským štátom a sprístupňujú sa verejnosti.*
9. *Komisia zabezpečí vedeckému poradnému výboru sekretariát.*

Článok 30

Skĺbenie s národnými energetickými a klimatickými plánmi

Členské štáty ***podrobne uvedú opatrenia, ktoré zamýšľajú zaviesť na vykonávanie cieľ a tohto nariadenia vo svojich národných energetických a klimatických plánoch a ich aktualizáciách predkladaných podľa článkov 3, 9 a 14 nariadenia (EÚ) 2018/1999, najmä pokiaľ ide o rozmer „výskum, inovácia a konkurencieschopnosť“ energetickej únie, a pri predkladaní svojich dvojročných správ o pokroku v súlade s článkom 17 uvedeného nariadenia. Členské štáty určia najmä opatrenia na podporu výskumu, vývoja a inovácie s cieľom dosiahnuť ciele tohto nariadenia.***

Kapitola VIII

Monitorovanie

Článok 31

Monitorovanie

1. Komisia priebežne monitoruje:
 - a) pokrok Únie v súvislosti s cieľmi Únie uvedenými v článku 1 a súvisiaci vplyv tohto nariadenia;
 - b) pokrok v súvislosti s cieľom kapacity vtláčania CO₂ na úrovni Únie uvedeným v článku 16;

ba) primeranosť administratívnych kapacít členských štátov na plnenie svojich povinností podľa tohto nariadenia.
2. Členské štáty a vnútroštátne orgány, ktoré členské štáty na tento účel určia, zhromažďujú a poskytujú údaje a iné dôkazy požadované podľa odseku 1 písm. a) a b). Konkrétne zhromažďujú a každoročne predkladajú Komisii údaje o:
 - a) vývoji a trendoch na trhu v oblasti emisne neutrálnych technológií vrátane priemerných investičných výrobných nákladov a vstupných nákladov, ako aj trhových cien za príslušné emisne neutrálne technológie;
 - b) výrobnej kapacity emisne neutrálnych technológií a súvisiacich činnostiach vrátane údajov o zamestnanosti a zručnostiach, ako aj o pokroku v dosahovaní cieľov do roku 2030 uvedených v odôvodnení 13;

- c) hodnote a objeme dovozu emisne neutrálnych technológií do Únie a ich vývozu z Únie;
 - ca) *počte MSP, ktoré sú súčasťou projektov výroby emisne neutrálnej technológie;*
 - d) priemernom trvaní postupov vydávania povolení podľa tohto nariadenia;
 - e) druhoch a počte povolení vydaných na vnútroštátnej úrovni za posledných 12 mesiacov;
 - f) počte dokončených, zastavených alebo zrušených postupov vydávania povolení za posledných 12 mesiacov a o druhoch prekážok, ktoré sa vyskytli v prípade prerušenia alebo zrušenia;
 - g) počte experimentálnych prostredí vytvorených za posledných 12 mesiacov;
 - h) objeme CO₂ trvalo uloženého v podzemí v súlade so smernicou 2009/31/ES.
3. Tieto údaje zahŕňajú prinajmenšom informácie vyžadované v oznámení Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030.
4. Prvú správu zasiela Komisii každý členský štát do konca mája v roku, ktorý nasleduje po dátume nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Následné správy sa zasielajú do konca mája každého roku.
5. Členské štáty zasielajú údaje zozbierané podľa odseku 2 tohto článku aj národným štatistickým úradom a Eurostatu na účely zostavovania a uverejňovania štatistiky v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009⁴⁰. Členské štáty určia vnútroštátny orgán zodpovedný za zasielanie údajov národným štatistickým úradom a Eurostatu.
6. Komisia na základe správ predložených podľa odseku 2 tohto článku monitoruje pokrok Únie uvedený v *tomto článku* ods. 1 písm. a) a každoročne uverejňuje

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločností, nariadenia Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločností (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164).

súvisiace odporúčania ako súčasť výročných správ o konkurencieschopnosti technológií čistej energie podľa článku 35 ods. 2 písm. m) nariadenia (EÚ) 2018/1999.

7. Komisia na základe návrhov žiadostí o povolenie predložených podľa článku 10 smernice 2009/31/ES a na základe správ predložených podľa článku 17 ods. 2 a článku 18 ods. 4 a 6 tohto nariadenia monitoruje pokrok v dosahovaní celoúnijného cieľa kapacity vtláčania CO₂, ako sa uvádza v odseku 1 písm. b) tohto článku, a každoročne podáva správu Európskemu parlamentu a Rade. ***Na tento účel Komisia vytvorí verejne prístupnú databázu všetkých dostupných údajov týkajúcich sa ukladania CO₂ v Únii s cieľom prispieť k mapovaniu geologických úložísk a monitorovať dosiahnutie celkového cieľa stanoveného v článku 16.***
- 7a. ***Na základe správ uvedených v článku 16 ods. 2 a článku 18 ods. 4 a predložených subjektmi uvedenými v článku 18 ods. 1 do 31. januára 2025 Komisia vykoná posúdenie a predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o účinnosti tohto nariadenia, ku ktorej v prípade potreby pripojí preskúmanie.***

Kapitola IX

Záverečné ustanovenia

I

Článok 33

Vykonávanie delegovania právomocí

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedená v ***článku 1 ods. 3, článku 3 ods. 6 a článku 18 ods. 7*** sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 26. júla 2019. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Európsky parlament alebo Rada môžu delegovanie právomoci uvedené v **článku 1 ods. 3, článku 3 ods. 2 a článku 18 ods. 7** kedykoľvek zrušiť. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa **článku 1 ods. 3, článku 3 ods. 2 alebo článku 18 ods. 7** nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 34

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 4.

Článok 35

Hodnotenie

1. Komisia do...[tri roky po dátume začatia uplatňovania tohto nariadenia] a potom každé tri roky vykoná hodnotenie tohto nariadenia a predloží správu o hlavných

zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

2. V hodnotení sa posúdi, či sa dosiahli ciele tohto nariadenia, ako sú stanovené v článku 1, a jeho vplyv na komerčných používateľov, najmä na MSP, a koncových používateľov a ciele Európskej zelenej dohody.
3. V hodnotení sa zohľadní výsledok procesu monitorovania, ako sa uvádza v článku 31.
4. Príslušné orgány členských štátov poskytnú Komisii všetky relevantné informácie, ktoré majú k dispozícii a ktoré môže Komisia požadovať na účely vypracovania správy uvedenej v odseku 1.

Článok 36

Zaobchádzanie s dôvernými informáciami

1. Informácie získané počas vykonávania tohto nariadenia sa použijú len na účely tohto nariadenia, pričom sú chránené príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi.
2. Členské štáty a Komisia zabezpečia ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia vrátane odporúčaní a opatrení, ktoré sa majú prijať, v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.
3. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných skutočností poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznižoval a aby sa takéto utajované skutočnosti neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu.
4. Ak členský štát usúdi, že prezentácia agregovaných informácií v súvislosti s článku 18 môže aj napriek tomu ohroziť jeho záujmy národnej bezpečnosti, môže odôvodneným oznámením namietat' proti prezentácii Komisiou.
5. Komisia a vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a iné osoby, ktoré pracujú pod dohľadom týchto orgánov, zabezpečujú dôvernosť informácií získaných pri vykonávaní svojich úloh a činností. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na všetkých zástupcov členských štátov, pozorovateľov, odborníkov a iných účastníkov, ktorí sa zúčastňujú zasadnutí platformy podľa článku 29.

Článok 37

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/1724

Nariadenie (EÚ) 2018/1724 sa mení takto:

1. V prílohe I sa v prvom stĺpci dopĺňa nový riadok „R. Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“.
2. V prílohe I sa v druhom stĺpci v riadku „R. Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“ dopĺňajú tieto body:
 - „1. informácie o postupe vydávania povolení“
 - „2. financovanie a investičné služby“
 - „3. možnosti financovania na úrovni Únie alebo členských štátov“
 - „4. služby na podporu podnikania týkajúce sa okrem iného priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov a pracovného práva“.
3. V prílohe II sa v prvom stĺpci dopĺňa nový riadok „Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“.
4. V prílohe II sa v druhom stĺpci v riadku „Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“ dopĺňa tento bod:

„postupy pre všetky príslušné administratívne povolenia na plánovanie, výstavbu, rozšírenie a prevádzkovanie projektov výroby emisne neutrálnej technológie vrátane stavebných povolení, chemických povolení a povolení na pripojenie do sústavy, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktoré sa vzťahujú na všetky administratívne žiadosti a postupy“.
5. V prílohe II sa v treťom stĺpci v riadku „Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“ dopĺňa tento bod:

„všetky výstupy, ktoré sa týkajú postupov od potvrdenia platnosti žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu zo strany príslušného zodpovedného vnútroštátneho orgánu“.
6. V prílohe III sa dopĺňa tento bod:

„8. Príslušné vnútroštátne orgány konajúce ako jednotné kontaktné miesto podľa článku 4 nariadenia [akt o emisne neutrálnom priemysle]“.

Článok 38

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom ... [deň nasledujúci po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*].

Uplatňuje sa od [dátumu nadobudnutia účinnosti]. Do [dva roky od dátumu uplatňovania tohto nariadenia] sa článok 19 ods. 2 písm. a), b) a c) uplatňuje len na zákazky uzavreté centrálnymi obstarávacími organizáciami, ako sa vymedzuje v článku 2 ods. 1 bode 16 smernice 2014/24/EÚ a v článku 2 ods. 1 bode 12 smernice 2014/25/EÚ, a na zákazky s hodnotou 25 miliónov EUR alebo s vyššou hodnotou.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka